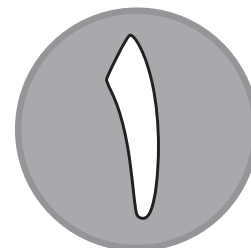

صبح جمعه

۱۴۰۵/۵/۱۶

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۶ مردادماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

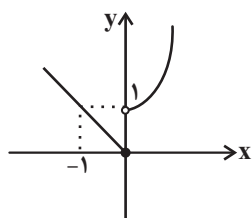
تابع

(توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی)

صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳

۱- اگر تابع $f = \{(b, c), (5b - 4), (2b + a), (5, 2a + 1)\}$ همانی باشد، دامنه تابع f کدام است؟(۱) $\{3, 5, 11\}$ (۲) $\{5, 7, 6\}$ (۳) $\{3, 5, 8\}$ (۴) $\{5, 7, 11\}$ ۲- اگر برد تابع $f = \{(3, 4a + 1), (5, 2a - 1), (6, b + 4)\}$ تک عضوی باشد، مقدار b کدام است؟

(۱) ۳ (۲) -۵ (۳) ۱ (۴) -۷

۳- اگر $f: A \rightarrow B$ و $f(x) = 2x^2 + 3$ باشد، برد تابع f کدام است؟(۱) $\{5, 11\}$ (۲) $\{1, 5, 11\}$ (۳) $\{1, 5, 9\}$ (۴) $\{5, 9\}$ ۴- ضابطه تابع f که نمودار آن به صورت زیر است، کدام می‌تواند باشد؟(۱) $f(x) = \begin{cases} -x & , x \geq 0 \\ x^2 + 2 & , x < 0 \end{cases}$ (۲) $f(x) = \begin{cases} x & , x \geq 0 \\ x^2 + 2 & , x < 0 \end{cases}$ (۳) $f(x) = \begin{cases} -x & , x \leq 0 \\ x^2 + 1 & , x > 0 \end{cases}$ (۴) $f(x) = \begin{cases} -2x & , x \leq 0 \\ x^2 + 1 & , x > 0 \end{cases}$ ۵- اگر $f(x) = \begin{cases} 2ax^2 + b & , x < 0 \\ x + b & , 0 \leq x \leq 1 \\ \sqrt{x} + a & , x > 1 \end{cases}$ ، $f(1) = 2$ و $f(4) = 6$ باشد، حاصل $f(a) + f(-2)$ کدام است؟

(۱) ۳۳ (۲) ۳۹ (۳) ۴۲ (۴) ۳۶

۶- اگر تابع f ثابت و تابع g یک تابع همانی باشد و $\frac{f(a+b)+g(a)}{g(1)-f(a^2-b)} = 2f(b^2) + g(2a)$ باشد آنگاه $c = f(ab)$ کدام است؟ ($c \neq -a$)(۱) -۱ (۲) صفر (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۲۷- تابع $f(x) = (a^2 - 9)x^2 + (b + 5)x + 6$ یک تابع ثابت و تابع $g(x) = (25 - b^2)x^2 + (a - 2)x$ یک تابع همانی است مقدار $a + b$ چقدر است؟

(۱) -۲ (۲) ۳ (۳) -۳ (۴) ۵

۸- اگر تابع $g(x) = (2a - 1)x^2 + bx^2 + cx + \frac{d+c}{2}$ همانی و تابع $f(x)$ ثابت باشد و رابطه $f(ax - b) = df(x) + 1 = k$ برقرار باشد، حاصلکدام است؟ $\frac{k \times d}{k + b - c}$ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) -۱ (۴) ۱۹- در تابع ثابت و غیر صفر $f(x) = c$ ، اگر $f(a + b) = f(a) \times f(b)$ باشد، آنگاه حاصل $3c + 4$ کدام است؟

(۱) ۷ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۳

۱۰- اگر هر سه زوج مرتب $(4, n^2 - 3n)$ و $(n^2 + n, 20)$ و $(1, m + n)$ بر روی نیمساز ناحیه اول و سوم باشند، m کدام است؟

(۱) -۳ (۲) -۲ (۳) ۲ (۴) ۶

ریاضی و آمار (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم
(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا)
تابع
(مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع)
صفحه‌های ۳۳ تا ۵۵

۱۱- جواب معادله $\frac{x+3}{x-2} = \frac{x+5}{x-1}$ کدام است؟

- (۱) ۷ (۲) -۷ (۳) $\frac{7}{2}$ (۴) $-\frac{7}{2}$

۱۲- حاصل ضرب جواب‌های معادله $\frac{1}{x+2} + \frac{1}{x-1} = \frac{5}{4}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{14}{5}$ (۲) $-\frac{14}{5}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $-\frac{3}{5}$

۱۳- تابع f به هر عدد حقیقی از نصف مجذور آن عدد، ۳ واحد کمتر را نسبت می‌دهد. اگر دامنه تابع f مجموعه $D = \{-3, -2, 2, 4\}$ باشد، مجموع اعضای برد تابع f کدام است؟

- (۱) $4/5$ (۲) $5/5$ (۳) ۶ (۴) ۷

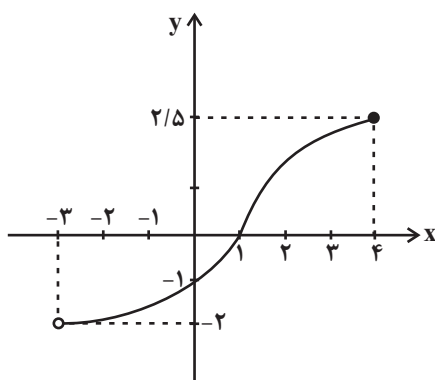
۱۴- با توجه به نمودار تابع داده شده دامنه و برد تابع کدام است؟

(۱) $R = \{y \mid -3 < y \leq 4\}$ و $D = \{x \mid -2 < x \leq 2/5\}$

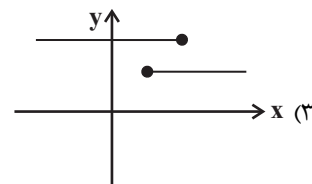
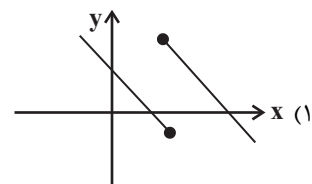
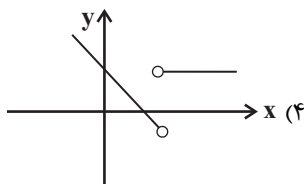
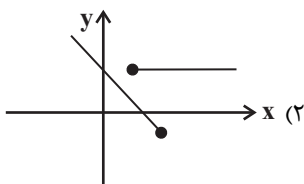
(۲) $R = \{y \mid -2 \leq y < 2/5\}$ و $D = \{x \mid -2 \leq x < 4\}$

(۳) $R = \{y \mid -2 < y \leq 2/5\}$ و $D = \{x \mid -3 < x \leq 4\}$

(۴) $R = \{y \mid -2 < y \leq 4\}$ و $D = \{x \mid -3 < x \leq 2/5\}$

۱۵- کدام یک از گزینه‌های زیر تابع است؟

۱۶- به ازای چند مقدار طبیعی یک رقمی برای m ، رابطه $f = \{(m^2, m-1), (2, 4), (3, 5), (\frac{m}{4}, 4), (4, 1)\}$ تابع نیست؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۷- اگر $f: A \rightarrow R$ ، $f(a) = 2a^2 + 2$ و $A = \{-2, 0, 2, 3\}$ باشد، حاصل $f(2) + f(3)$ کدام است؟
 $f(x) = 3x^2 + a$

- (۱) ۴۱ (۲) ۳۵ (۳) ۲۸ (۴) ۲۵

۱۸- نمایش توصیفی تابع با ضابطه $f(x) = x + x^2$ کدام است؟

(۱) f تابعی است که هر عدد را به دو برابر مجموع آن عدد با خودش نسبت می دهد.

(۲) f تابعی است که هر عدد را به مربع مجموع آن عدد با خودش نسبت می دهد.

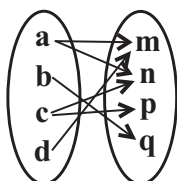
(۳) f تابعی است که هر عدد را به مجموع مربع آن عدد و خودش نسبت می دهد.

(۴) f تابعی است که هر عدد را به مجموع آن عدد با جذرش نسبت می دهد.

۱۹- اگر مجموع ریشه های معادله $\frac{3}{x-2} - \frac{x^2+1}{x^2+x-6} = \frac{2k}{x+3}$ برابر -1 باشد، حاصل ضرب این ریشه ها کدام است؟

- (۱) -7 (۲) -9 (۳) -16 (۴) -5

۲۰- نمودار پیکانی یک رابطه در زیر آمده است. با حذف کدام عضو و پیکان های مربوط به آن، این رابطه تابع خواهد شد؟ (هر حرف بیانگر مقداری متمایز است.)

- (۱) n (۲) m

- (۳) p (۴) a

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
(فضای نمونه، پیشامد، اعمال بر روی
پیشامدها)
صفحه‌های ۱ تا ۱۹

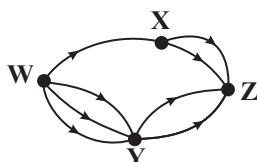
۲۱- نهایی با استفاده از ارقام $۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵$ چند عدد چهار رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت؟

- (۱) ۳۶۰ (۲) ۲۸۰ (۳) ۳۰۰ (۴) ۱۸۰

۲۲- نهایی یک دانش‌آموز در کنکور به ۲۸۰ سؤال موجود در دفترچه به چند طریق می‌تواند پاسخ دهد؟ (پاسخ‌گویی به سؤالات الزامی نیست.)

- (۱) ۴۲۸۰ (۲) ۲۸۰^۴ (۳) ۵۲۸۰ (۴) ۲۸۰^۵

۲۳- نهایی مطابق شکل زیر، به چند طریق می‌توان از شهر W به شهر Z رفت؟ (مسیرها یک طرفه هستند.)

- (۱) ۴
(۲) ۶
(۳) ۸
(۴) ۱۲

۲۴- با ۸ نقطه $\{a, b, c, d, e, f, g, h\}$ روی محیط یک دایره، چند مثلث می‌توان ساخت به‌طوری که یکی از رأس‌های مثلث نقطه a باشد؟

- (۱) ۱۴ (۲) ۲۱ (۳) ۲۸ (۴) ۵۶

۲۵- به چند طریق می‌توان یک تیم سه نفره را از میان پنج زن و هفت مرد انتخاب کرد به‌طوری که حداکثر دو مرد انتخاب شوند؟

- (۱) ۱۸۵ (۲) ۱۹۵ (۳) ۲۵۰ (۴) ۳۰۵

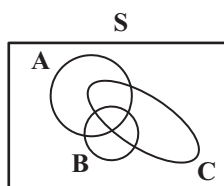
۲۶- به چند طریق می‌توان سه عدد از میان عددهای ۱، ۲، ۳، ... و ۱۰ انتخاب کرد که مجموعشان زوج باشد؟

- (۱) ۶۰ (۲) ۷۰ (۳) ۸۰ (۴) ۹۰

۲۷- در پرتاب یک تاس، اگر A پیشامد زوج آمدن و B پیشامد مضرب ۳ آمدن و C پیشامد اول آمدن باشد، پیشامد آن‌که A یا B رخ دهد ولی C رخ ندهد، چند عضو دارد؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۲۸- با توجه به نمودار ون مقابل، پیشامدهای کدام گزینه ناسازگارند؟

- (۱) $A - C$ و $A - B$
(۲) $A - C$ و $A \cap B$
(۳) $A - B$ و $B \cup C$
(۴) $A - B$ و $B \cap C'$

۲۹- خانواده‌ای دارای ۲ فرزند است. از لحاظ جنسیت فرزندان، چند پیشامد متمایز برای این فضای نمونه می‌توان تعریف کرد؟

- (۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۱۶ (۴) ۴۸

۳۰- یک سکه را پرتاب می‌کنیم. اگر پشت بیاید، یک‌بار تاس می‌اندازیم و اگر رو بیاید، ۴ بار دیگر سکه می‌اندازیم. فضای نمونه این آزمایش، چند عضوی است؟

- (۱) ۳۶ (۲) ۲۲ (۳) ۱۶ (۴) ۱۴

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۳۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی کدام موارد نادرست است؟

- (الف) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن نهم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.
(ب) سلطان حسین بایقرا و ظهیرالدین بابر در حوزه ادبی هرات ترکی‌گویی و ترکی‌نویسی را تشویق می‌کردند.
(ج) اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن است.
(د) چارچوب زبانی شعر سبک عراقی همان چارچوب فارسی قدیم است و تا حدودی مختصات جدید یافته است.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «د» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۳۲- ویژگی‌های فکری کدام بیت به سبک خراسانی نزدیک‌تر است؟

- (۱) بنده یکدل منم، بند قبای تو را
(۲) ای در درون جانم و جان از تو بی‌خبر
(۳) چاره مغلوب نیست جز سپر انداختن
(۴) ماجرای عقل پرسیدم ز عشق
- چاکر یکتا منم، زلف دوتای تو را
وز تو جهان پر است و جهان از تو بی‌خبر
چون نتواند که او درکشد از تیر او
گفت معزول است و فرمانی‌ش نیست
- ۳۳- کدام ابیات ویژگی‌های سبک عراقی را دارند؟
(الف) تا گرفتم صنما وصل تو فرخنده به فال
(ب) کی شود عز و شرف بر سر تو افسر و تاج
(ج) چو خلیل اندر آتشم ز تف آتشت خوشم
(د) قاضی چرخ می‌زند بی‌گنهم ز خود برون
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «د» - «ج»
- جز به شادی نسپردم شب و روز و مه و سال
تا تو مر علم و خرد را نکنی زیب و رکیب
نه از آنم که سرکشم ز غم بی‌امان تو
من چه کنم نهاده‌ام تن به قضای آسمان

۳۴- در کدام بیت، آرایه «مجاز» مشهود است؟

- (۱) که پور فریدون نیای من است
(۲) وگر در قبض انگشتان همی پولاد چینی را
(۳) بلند آن سر که او خواهد بلندش
(۴) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت
- همه شهر ایران سرای من است
چو موم تفته بگسستی همی داود پیغمبر
نژند آن دل که او خواهد نژندش
مخالفت نکنم آن کنم که فرمان است

۳۵- در کدام گزینه، مجاز به علاقه شباهت دیده می‌شود؟

- (۱) تا سراسیمه آن طره پیچان نشوی
(۲) پس از هلاک به خاکم بیا که می‌ترسم
(۳) دردا که کشت ما را شیرین لیبی که می‌گفت
(۴) نه همین لاله به دل داغ تو دارد ای گل
- آگه از حالت هر بی‌سروسامان نشوی
علی الصباح جزا عذرخواه من باشی
من داده‌ام به عیسی انفاس جان‌فزا را
داغ سودای رخت بر جگری نیست که نیست

۳۶- کدام بیت بیشترین مجاز را دارد؟

- (۱) آب و رنگی کز چمن می‌بینم اکنون دور نیست
گر بگویم نیست فصل گل، مگر فصل خزان
- (۲) در چمن بر سر خاکم گذری کن صنما
که من مرده دیروز، شوم زنده فردا
- (۳) گفتم از تو بر دلم هر دم کم از صد غم مباد
زیر لب خندید و گفتا: بیش باد و کم مباد
- (۴) عالمی در گفت و گوی «اوحدی» زان رفته‌اند
کو شب و روز اندرین عالم، به گفت و گوی توست

۳۷- کدام بیت فاقد مجاز است؟

- (۱) خوردیم زخم‌ها که نه خون آمد و نه آه
وه این چه نیش بود که تا استخوان برفت
- (۲) دلم صد بار می‌گوید که چشم از فتنه برهم نه
دگر ره دیده می‌افتد بر آن بالای فتنانم
- (۳) برآشفته عابد که خاموش باش
تو مرد زبان نیستی، گوش باش
- (۴) دفتر فکرت بشوی گفته سعدی بگوی
دامن گوهر بیار بر سر مجلس بیار

۳۸- وزن کدام بیت از تکرار الگوی هجایی مقابل به وجود آمده است؟ «--U--U--U--U--»

- (۱) شاید که خوبان به صحرا روند
همه کس شناسند و هر جا روند
- (۲) مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت
خرابم می‌کند هر دم فریب چشم جادویت
- (۳) ز کوی مغان رخ مگردان که آن جا
فروشند مفتاح مشکل گشایی
- (۴) سحر بلبل حکایت با صبا کرد
که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد

۳۹- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) مرا طبع از این نوع خواهان نبود: (فعولن فعولن فعولن فعل)
(۲) عشق غالب شد و از گوشه‌نشینان صلاح: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعولن)
(۳) منم یا رب در این دولت که روی یار می‌بینم: (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
(۴) سود بازرگان دریا بی‌خطر ممکن نگرده: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۴۰- مفهوم بیت زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت
همه سهل است، تحمل نکنم بار جدایی»
- (۱) باید چه کنم با غم و تنهایی و دوری
وقتی همه دادند به هم دست تباری
- (۲) از من مطلب صبر جدایی که ندارم
سنگی است فراق و دل محنت‌زده جامی
- (۳) ربط ما و تو نهان تا به کی از بیم رقیبان
گو بداند همه کس ما ز تویم و تو ز مایی
- (۴) عشق تو بلای دل درویش من است
بیگانه نمی‌شود مگر خویش من است

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

۴۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از بخش‌های مشخص‌شده، نادرست است؟

«فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.) رایج بود. آثار برجای‌مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط میخی است.»

۲

۱

زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است. آثار ادبی منثور و منظوم زبان پهلوی از میان

۳

رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «یادگار زریران» و «هزارویک‌شب» در دست است.»

۴

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۲- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) «تفسیر طبری» و «تاریخ الرسل و الملوك» هر دو از آثار یک نویسنده‌اند.

(۲) «تاریخ بلعمی» در دوره سامانی تألیف شد.

(۳) «شاهنامه ابومنصوری» تألیف ابومنصور عبدالرزاق طوسی است.

(۴) «ترجمه تفسیر طبری» توسط عده‌ای از دانشمندان صورت گرفت.

۴۳- در زمان سامانیان به‌ترتیب عمده‌ترین مرکز فرهنگی کدام شهر بود و امرای سامانی در دوران حکومت خود به کدام اقدام فرهنگی دست زدند؟

(۱) سمرقند - ممنوعیت استفاده از زبان عربی (۲) مرو - تشویق مترجمان به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی

(۳) بخارا - تشویق مترجمان به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی (۴) هرات - ممنوعیت استفاده از زبان عربی

۴۴- کدام بیت، فاقد سجع است؟

(۱) ای باد سحرگاهی گر این شب روز می‌خواهی از آن خورشید خرگاهی برفکن دامن محمل

(۲) یک قطره‌اش گوهر شود یک قطره‌اش غبهر شود وز مال و نعمت پر شود کف‌های کف‌خاران ما

(۳) چو گوید مرغ جان یاهو بگوید فاخته کوکو بگوید چون نبردی بو نصیبت انتظار آمد

(۴) چه گفت آن بید سرجنبان که از مستی سبکسر شد چه دید آن سرو خوش‌قامت که رفت و پایدار آمد

۴۵- سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) یکی از فضلا تعلیم ملک‌زاده‌ای همی‌کردی و ضرب بی‌محابا زدی.

(۲) آفتاب در مقابل لمعات فطرتش با نقطه ذره مغالطه خوردی و محیط در جنب تموج همتش کار آبرو به قطرگی پیش بردی.

(۳) خدا گفت: «آن همه منم و نه غیر من. توفیق من روی ننماید از تو و طاعت تو چیزی نیاید.»

(۴) مرا از بود خود ناچیز کرد و به بقای خویش باقی گردانید و عزیز کرد.

۴۶- در کدام گزینه «سجع متوازی» به گوش می‌رسد؟

(۱) به چشم یقین در حق نگرستم، بعد از آن که مرا از همه موجودات به درجه استغنا رسانید و به نور خود منور گردانید.

(۲) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل.

(۳) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

(۴) چون بدین مقام رسیدم زبان من، زبان توحید است و روان من، روان تجرید است.

۴۷- در چند واژه زیر واج «ی» مصوت محسوب می‌شود؟

«یلدا، بیکار، کریم، زیرک، یارانه، سیل، گریه، یال، تیر»

(۱) پنج (۲) شش (۳) چهار (۴) سه

۴۸- خط عروضی کدام مصراع نادرست نوشته شده است؟

(۱) چه آتش‌ها که در این کوه بر پا می‌کنم هر شب: چ آتش‌ها که کِ در این کوه بر پا می‌گنم هر شب

(۲) بروید ای حریفان بکشید یار ما را: ب روی دِخ ری فان بک شید یار ما را

(۳) آن نفسی که با خودی یار چو خار آیدت: آن نَفَسی کِ باخ دی یار چُ خار آئی دت

(۴) گر دهد عمرم امان رویت ببینم عاقبت: گر دَهد عُمرم امان رویت پِبی نم عاقبت

۴۹- در کدام مصراع «الف» هم به شکل صامت و هم به شکل مصوت است؟

(۱) چون شمع نیمه‌جان به هوای تو سوختیم (۲) که می‌روی تو و رنگ پریده می‌ماند

(۳) ای ز الفاظ تو آفاق پر از درّ یتیم (۴) جهانی راز دارم مانده در دل

۵۰- مفهوم کدام گزینه به پیام عبارت زیر نزدیک‌تر است؟

«الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است، بی دیدار تو درد و داغ است.»

(۱) سایه طوبی و دلجویی حور و لب حوض به هوای سر کوی تو برفت از یادم

(۲) به وفای تو کز آن روز که دلبند منی دل نیستم به وفای کس و در نگشادم

(۳) گر بر فلک روانم و لوح غیب خوانم ای تو صلاح جانم بی‌تو چه در فسادم

(۴) مجلس بهشت گردد از غایت لطافت هر گه ز در آید حور پری‌نژادم

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

۵۱- هر سه عامل کدام گزینه، در ایجاد نهضت بازگشت ادبی، تأثیرگذار بودند؟

- (۱) ضعف حکومت صفویه - ورود فرهنگ و ادبیات اروپاییان به ایران - ناکارآمدی ادبیات آن دوره در منعکس کردن مسائل روز
- (۲) تأسیس انجمن‌های ادبی متعدد - ورود افراد عامی و ناآشنا به ادبیات در این حوزه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه
- (۳) توجه به ادبیات در دربار قاجاریه - ضعیف شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه - غارت کتابخانه اصفهان
- (۴) شکست و عقب افتادگی ایران در اثر جنگ‌های پی‌درپی و سرخوردگی فرهیختگان - استفاده شاعران تأثیرگذار این دوره از ادبیات کهن - ورود فرهنگ اروپاییان به ایران

۵۲- عبارت کدام گزینه از لحاظ تاریخ ادبیات صحیح است؟

- (۱) قبل از تشکیل انجمن ادبی خاقان، عبدالوهاب نشاط انجمنی ادبی با نام خودش تأسیس کرد.
- (۲) فقر فرهنگی حاکم بر جامعه به موازات توجه بیشتر شاعران به محتوا، دلیل پیروی از اسلوب گذشتگان در عهد بازگشت بود.
- (۳) در دوره بیداری شعر بازگشت مورد انتقاد قرار گرفت ولی تغییر و دگرگونی در شعر برای گنجاندن مسائل تازه لزومی نداشت.
- (۴) مجموعه آثار منظوم و منثور صبای کاشانی با عنوان «گلشن صبا» به چاپ رسیده است.

۵۳- **نهایی** موارد زیر به ترتیب درباره ویژگی کلامی کدام شاعر عصر بیداری آمده است؟

- وی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده است.
- از شعرهای غربی نیز ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده است.
- تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- با شعرهای ساده و عامیانه‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کرد.
- (۱) محمدتقی بهار / میرزاده عشقی / فرخی یزدی / ادیب‌الممالک فراهانی
- (۲) ادیب‌الممالک فراهانی / میرزاده عشقی / عارف قزوینی / سید اشرف‌الدین گیلانی
- (۳) محمدتقی بهار / ایرج‌میرزا / عارف قزوینی / ادیب‌الممالک فراهانی
- (۴) ادیب‌الممالک فراهانی / ایرج‌میرزا / فرخی یزدی / سید اشرف‌الدین گیلانی

۵۴- **نهایی** نویسنده یا مدیر کدام یک از روزنامه یا مجله‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) صور اسرافیل: میرزا جهانگیرخان
- (۲) دانشکده: ملک‌الشعرا بهار
- (۳) سروش: ادیب‌الممالک فراهانی
- (۴) نسیم شمال: سید اشرف‌الدین گیلانی

۵۵- از چشم‌انداز تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی در عبارت زیر چند غلط به چشم می‌آید؟

«در سال‌های انقلاب مشروطه در نثر فارسی دگرگونی‌هایی به وجود می‌آید که نثر را به سمت فنی‌شدن و بی‌پیرایگی سوق می‌دهد؛ از آن جمله می‌توان به رواج و گسترش روزنامه‌نگاری، روی آوردن به تحقیقات ادبی و ادبیات داستانی بر اثر ارتباط با ادبیات اروپا و تغییر مخاطب نوشته‌ها اشاره کرد. کسانی چون صبای کاشانی، ناصرالدین‌شاه قاجار، عبدالرحیم طالبوف، میرزا آقاخان کرمانی، زین‌العابدین مراغه‌ای، علامه دهخدا و چند تن دیگر از نویسندگان، از پیشگامان نثر ساده این دوره بوده‌اند.»

۵۶- کدام گزینه درباره علامه علی اکبر دهخدا و آثارش نادرست است؟

- (۱) از پیشگامان نثر جدید فارسی است و شعر هم می‌سرود.
- (۲) مجموعه نوشته‌های پژوهشی او با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.
- (۳) جمال‌زاده و هدایت از شیوه نثر او تأثیر گرفتند.
- (۴) «لغت‌نامه» - که مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود - و «امثال و حکم» از مهم‌ترین آثار او هستند.

۵۷- کدام گزینه درست است؟

- (۱) انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تهران تأسیس شد و هدف آن رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره غزنوی بود.
- (۲) در دوره بیداری ادبیات - به‌ویژه شعر - برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان محاوره را برگزید تا مفاهیم جدید را با زبانی ساده انتقال دهد.
- (۳) مجله «بهار» که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شود، در سال‌های مشروطه، به‌وسیله ملک‌الشعرای بهار منتشر شد و مجله «نوبهار» هم با مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر شد.
- (۴) قائم‌مقام فراهانی با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک بوستان سعدی نوشت.

۵۸- همه آثار گزینه ... از آثار نویسنده کتاب «تاریخ تطور نظم فارسی» نیز هستند.

- (۱) سبک‌شناسی، دیوان اشعار، شمس و طغرا، داستان باستان
- (۲) دیوان اشعار، منشآت، داستان باستان، سبک‌شناسی
- (۳) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک‌شناسی، دیوان اشعار، مجله دانشکده
- (۴) سبک‌شناسی، چرند و پرند، نوبهار، تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران

۵۹- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر تفاوت دارد؟

(۱) کردی تو آنچه شرط خداوندی تو بود	ما درخور تو هیچ نکردیم رتّنا
(۲) مرا که پیش تو اقرار بندگی کردم	رواست گر بنوازی و گر برنجانی
(۳) جز جرم گر چه هیچ نکردیم خدمتی	گر ما مقصّریم تو دریای رحمتی
(۴) به سزای تو نکردیم دمی بندگی‌ات	آنچه که هست سزاوار تو آقایی توست

۶۰- کدام بیت مصداق ضرب‌المثل «آفتابه لگن هفت دست، شام و نهار هیچی» است؟

(۱) رنگ و بو پرده بینایی بلبل شده است	ورنه هر خار در این باغ رگ جان گل است
(۲) میزبانی که بدآموز تکلف باشد	می‌کند زود گران بر دل خود مهمان را
(۳) ناصواب است روز و شب مستی	تا که محتاج نان شب هستی
(۴) از در او مست بیرون آیم و در پیش خلق	چون گدایان توانگر خودنمایی‌ها کنم

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲
باورها و ارزش‌های بنیادین
فرهنگ غرب، چگونگی تکوین
فرهنگ معاصر غرب
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۶۱- به‌ترتیب «روش بسیاری از نخبگان در کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران» چگونه بود و ویژگی «استبداد ایلی و قومی» چیست؟

- (۱) از مکاتب و روش‌های غربی استفاده می‌کردند - از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد.
- (۲) به‌سوی هویت الهی خود بازمی‌گشتند - دارای هویتی غیراسلامی بود.
- (۳) از روش‌ها و مکاتبی همچون ملی‌گرایی استفاده می‌کردند - چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
- (۴) مکاتبی که استفاده می‌کردند مورد حمایت مسلمانان قرار می‌گرفت - در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد.

۶۲- پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

- چرا رمان در فرهنگ غرب بیشترین اهمیت را پیدا کرده است؟
- «توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی» مربوط به چه موضوعی است؟
- روشنگری در قرون هفدهم و هجدهم میلادی چه ویژگی‌ای داشت؟

- (۱) چون ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی توجه دارد - سکولاریسم پنهان - بحران معرفت‌شناختی
- (۲) چون ادبیات مدرن حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره را منعکس می‌کند - سکولاریسم آشکار - شکل حس‌گرایانه
- (۳) چون ادبیات مدرن حالات این جهانی را منعکس می‌کند - سکولاریسم پنهان - به دئیسم منجر می‌شد
- (۴) چون ادبیات مدرن به مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد - اومانیزم - بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت

۶۳- کدام موارد به‌ترتیب با عبارات زیر ارتباط دارد؟

- هنر در دوران رنسانس
- اقتصاد قرون وسطی
- لیبرالیسم

- (۱) اهمیت به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان - اقتصاد صنعتی سرمایه‌داری - نظام اقتصادی جهان متجدد
- (۲) بازگشت به هنر یونان - بر مبنای روابط اجتماعی ارباب - رعیتی - توجه به ابعاد معنوی هستی
- (۳) بازگشت به هنر قرون وسطی و ترسیم افراد اسوه در هاله‌ای از قداست - فئودالیسم - جایز دانستن همه امور بنا به خواست انسان
- (۴) مجسمه داود - بر مبنای کشاورزی - براساس اومانیزم شکل می‌گیرد

۶۴- از میان عبارات‌های زیر کدام عبارات درست است؟

- الف) انسان مدرن خواسته‌های دنیوی و این جهانی خود را بدون آنکه نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد، به رسمیت می‌شناسد.
 - ب) در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به جای انکار دخالت دین در امور دنیوی، به تدریج به عملکرد آباء کلیسا انتقاد کردند.
 - ج) فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.
 - د) روشنگری در معنای عام، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود که با سکولاریسم و اومانیزم همراه شده است.
- (۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ب» و «ج»

۶۵- کدام گزینه با متن زیر، مطابقت دارد؟

«فرعون ناگزیر بود خود را در زمره خدایان معرفی کند تا بتواند موقعیت خود را توجیه کند و می‌گفت من پروردگار برتر شما هستم.»

- (۱) در فرهنگ‌های دینی، افرادی که هواهای نفسانی را دنبال می‌کنند، آن را به صورت آشکار اظهار نمی‌کنند بلکه در قالب مفاهیم دینی، نفس‌پرستی خود را پنهان می‌کنند.
- (۲) حقوق بشر بر مبنای اندیشه اومانیزستی، بر خلاف حقوق انسان در فرهنگ دینی که مبتنی بر فطرت الهی انسان است صرفاً بر اساس خواسته‌ها، عادت‌ها و تمایلات طبیعی آدمیان شکل می‌گیرد.
- (۳) در فرهنگ‌هایی که نگاه توحیدی ندارند، انسان موجودی صرفاً این جهانی است که مستقل از خدا اجازه هرگونه تصرفی را در دیگر موجودات دارد.
- (۴) در فرهنگ‌های سکولار، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است به گونه‌ای که دین‌داران ناگزیرند رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی کنند.

جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی،

جهان‌های اجتماعی، پیامدهای

جهان اجتماعی

(درس‌های ۴ تا ۶)

صفحه‌های ۲۹ تا ۵۴

۶۶- به ترتیب کدام موارد درباره «جهان اساطیری»، «جهان توحیدی» و «جهان دنیوی» درست است؟

(۱) محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است - هستی را فراتر از طبیعت می‌بیند - منع انسان از تناول

گیاهان و حیوانات

(۲) نوعی جهان معنوی - طبیعت، آیت و نشانه خداوند متعال است - همه ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد

(۳) خواسته‌های معنوی انسان را به فراموشی می‌سپارد - انسان چهره‌ای ملکوتی و آسمانی پیدا می‌کند - دارای فرهنگ سکولار است

(۴) انسان خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است - طبیعت را محصور رازها و افسون‌ها آنها می‌بیند - جهان دیگر انکار می‌شود

۶۷- به ترتیب کدام موارد با عبارات زیر ارتباط دارد؟

- تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد

- «انسان تربیت‌پذیر است»

- «همه راه‌ها به رم ختم می‌شود»

(۱) جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند - عقاید در نهاد خانواده - جهان‌های اجتماعی در عرض هم

(۲) از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست - هنجارها در نهاد تعلیم و تربیت - جهان‌های اجتماعی متفاوت

(۳) از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود - عقاید در نهاد تعلیم و تربیت - نگاه خطی به تاریخ بشر

(۴) جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند - عقاید در نهاد تعلیم و تربیت - کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس

۶۸- به ترتیب «تصور من از معلم کلاس اول ابتدایی»، «قفس آهنین» و «مردم‌شناسی در جهان غرب» با کدام موارد در ارتباط است؟

(۱) پدیده خرد و ذهنی - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - مطالعه جوامع غربی

(۲) پدیده خرد و عینی - زوال عقلانیت ذاتی - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی

(۳) پدیده کلان و ذهنی - افول علوم عقلانی و وحیانی - مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته

(۴) پدیده خرد و ذهنی - از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها - مطالعه جوامع ساده و ابتدایی

۶۹- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- تعیین شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را کدام بخش جهان اجتماعی انجام می‌دهد؟

- در کدام نوع جوامع مدنظر دورکیم، تقسیم کار گسترده وجود دارد؟

- منظور از جهان متجدد چیست؟

(۱) نمادها - جوامع مکانیکی - غرب بعد از رنسانس

(۲) نهادهای اجتماعی - جوامع ارگانیکی - غرب قرون وسطی

(۳) هنجارها - جوامع مکانیکی - غرب قرون وسطی

(۴) نهادهای اجتماعی - جوامع ارگانیکی - غرب چهارصد سال اخیر

۷۰- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- در کشوری تصمیم گرفته شد که از این پس به جای رنگ زرد در چراغ راهنمایی، از رنگ سفید استفاده شود.

- در کشور اندونزی با اعلام قانون ممنوعیت حجاب برای بانوان دانشجوی، مردم به خیابان‌ها آمده و علیه این قانون شعار اعتراضی سردادند.

(۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کند و تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. - با حذف شدن برخی از بخش‌های جهان اجتماعی، آن جهان فرو می‌ریزد.

(۲) عقاید و نمادها، سطحی‌ترین لایه‌های هر جهان اجتماعی‌اند. - به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر جهان اجتماعی دارند، لایه‌های عمیق و بنیادین می‌گویند.

(۳) لایه‌های عمیق تأثیر همه‌جانبه دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. - هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست.

(۴) برخی لایه‌ها می‌توانند حذف شوند ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد. - به بخش‌هایی که نقش حیاتی ندارند لایه‌های سطحی جهان اجتماعی می‌گویند.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد
(درس ۲)
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۵

۷۱- کدام گزینه تعریف صحیح‌تری از «روان‌شناسی رشد» ارائه می‌دهد؟

(۱) شناسایی و پیش‌بینی دگرگونی‌های جسمانی انسان در سراسر زندگی

(۲) بررسی زندگی انسان از زمان شکل‌گیری نطفه تا هنگام مرگ

(۳) مطالعه تغییراتی که از زمان تشکیل نطفه تا لحظه مرگ در آدمی رخ می‌دهد

(۴) بررسی تجربی نقش عوامل وراثتی در شکل‌گیری مراحل گوناگون رشد

۷۲- کدام یک از موقعیت‌های زیر بیش از همه بر نقش عوامل وراثتی در رشد انسان تأکید دارد؟

(۱) دو دانش‌آموز در یک مدرسه و با امکانات آموزشی مشابه تحصیل می‌کنند، اما به دلیل تفاوت در کیفیت آموزش معلمان، عملکرد تحصیلی متفاوتی دارند.

(۲) کودکی پس از مهاجرت به محیطی جدید، به تدریج زبان و فرهنگ آن جامعه را فرا می‌گیرد و رفتارهایش تغییر می‌کند.

(۳) دو کودک دوقلوی همسان که در محیط‌های متفاوتی بزرگ شده‌اند، با وجود تفاوت شرایط زندگی، در بسیاری از ویژگی‌های جسمانی و استعدادهای خود شباهت‌های چشمگیری نشان می‌دهند.

(۴) نوجوانی به دلیل معاشرت با دوستان پرتلاش، انگیزه بیشتری برای درس خواندن پیدا می‌کند.

۷۳- کدام یک از عبارات درست می‌باشند؟

(الف) رشد دارای ابعادی است، این ابعاد به مراحل مختلف رشدی تقسیم می‌شوند.

(ب) در هفت سال اول زندگی از نظر اسلام باید با کودک مانند عضو بزرگ خانواده رفتار کرد.

(ج) از نظر برخی روان‌شناسان جوانی زمانی آغاز می‌شود که فرد از نظر مالی مستقل شود.

(د) ویژگی‌های مربوط به رشد انسان تغییر نمی‌کند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «د»

۷۴- درستی و نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- در صورتی که ابتلای مادر باردار به مسمومیت، موجب کاهش تولید نورون‌های عصبی در مغز کودک شود، عامل محیطی بر ایجاد این اختلال مؤثر است.

- علت اعتقاد برخی افراد مبنی بر اینکه روان‌شناسی رشد، صرفاً رشد دوره کودکی را مورد بررسی قرار می‌دهد، این است که نقش محیط در دوره کودکی بیشتر از سایر دوره‌های رشد انسان است.

- کودکان در یک‌سالگی دست خود را به اجسام می‌گیرند و روی پاهای خودشان بلند می‌شوند و می‌ایستند و وزن آن‌ها در پایان یک‌سالگی سه برابر وزنشان به هنگام تولد است.

- کودکان در حرکات درشت، مانند بستن زیپ، پیش از انجام حرکات ظریف، مانند بستن بند کفش مهارت می‌یابند.

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - درست - نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست - درست - درست

۷۵- هریک از عبارت‌های زیر به کدام مفهوم مربوط است؟

- رشد هیجانی در دوره کودکی معطوف به هیجانات ساده است.

- کودکان با دریافت واکنش دیگران در هیجانات خود تغییراتی ایجاد می‌کنند.

- رشد شناختی به رشد برخی توانایی‌ها اطلاق می‌شود.

- کودکان به رنگ‌های به کاررفته در یک نقاشی، بیشتر از پیام آن توجه می‌کنند.

(۱) ترس - جهت‌دار شدن - صحبت کردن - پردازش ادراکی

(۲) پشیمانی - جهت‌دار شدن - صحبت کردن - پردازش ادراکی

(۳) ترس - شدت‌دار شدن - صحبت کردن - پردازش ادراکی

(۴) ترس - جهت‌دار شدن - آرامش داشتن - پردازش مفهومی

۷۶- پاسخ درست جاهای خالی زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

فاطمه و دوستانش با چند عروسک «خاله‌بازی» می‌کنند و هر کدام نقش یکی از اعضای خانواده را ایفا و با یکدیگر تعامل می‌کنند، بنابراین فاطمه در

دوره ... قرار دارد. یک کودک چهارساله، برادرش را که هنگام کمک به مادرش دو ظرف را شکست، خطاکارتر از خودش می‌داند که بدون اجازه

مادرش به هنگام ناخنک زدن به شیرینی‌ها ظرفی را می‌شکند؛ زیرا ...

(۱) دبستان - اطلاعات را در حافظه ذخیره نمی‌کند (۲) قبل از دبستان - اطلاعات را در حافظه ذخیره نمی‌کند

(۳) دبستان - ملاک قضاوت او نتایج اعمال است (۴) قبل از دبستان - ملاک قضاوت او نتایج اعمال است

۷۷- کدام گزینه تغییرات دوره نوجوانی را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) شروع دوره نوجوانی ← افزایش اندازه بدن ← دیده شدن تغییرات در تمامی اجزا ← افزایش قد و وزن

(۲) تغییر در تناسب بدن ← افزایش قد و وزن یک سال بعد از رشد ماهیچه‌ها ← رشد اندام‌های داخلی ← احساس توانمندی

(۳) افزایش قد و وزن ← رشد اندام‌های داخلی ← دو برابر شدن ظرفیت شش‌ها ← بلوغ جنسی

(۴) تغییر در تناسب بدن ← رشد اندام‌های داخلی پس از افزایش قد و وزن ← بلوغ جنسی ← عمل کردن شبیه بزرگسالان

۷۸- کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

«پارمیدا دانش آموز کلاس یازدهم است. او گاهی اوقات احساس می کند بسیار انسان خوشبختی است و زندگی را از اعماق وجود می ستاید و گاهی نیز احساس می کند زندگی چیزی بیهوده است و علاقه اش را به فعالیت های روزمره از دست می دهد. همچنین در فرایندهای ذهنی خود توانایی فرضیه سازی و تفکر فرضی را نشان می دهد، توجه او نسبت به کودکی، گزینشی تر شده است و می تواند با ضرورت های تکلیف مورد نظر سازگاری داشته باشد.»

(۱) تغییرات هیجانی پارمیدا ممکن است به خاطر کاهش و افزایش هورمون هایی مانند دوپامین و اکسی توسین باشد و رشد و تغییرات فیزیولوژیکی نیز بر هیجانات او اثر بگذارد.

(۲) پارمیدا می تواند از احساس پوچی خود به عنوان منبعی برای یک رفتار مثبت و سازنده استفاده کند و این وضعیت لزوماً نشانه یک مشکل روانی نیست.

(۳) توانایی فرضیه سازی و تفکر فرضی در دوره نوجوانی شکل می گیرد، توجه نوجوانان نسبت به کودکان گزینشی تر است و آنان با مهارت بیشتری با ضرورت های تکلیف سازگار می شوند.

(۴) نوسان های هیجانی پارمیدا نشان می دهد که او در رشد هیجانی خود دچار مشکل شده است؛ همچنین فرضیه سازی و تفکر فرضی از توانایی هایی هستند که از کودکی وجود داشته اند و در نوجوانی فقط شدت می گیرند.

۷۹- با توجه به متن زیر کدام گزینه در ارتباط با رشد دوره نوجوانی نادرست است؟

«علی نسبت به دوران کودکی، بخش قابل توجهی از زمان خود را خارج از محیط خانواده سپری می کند و به دلیل افزایش مسئولیت ها و تعاملات اجتماعی، حضور فعال تری در جامعه دارد. او علاوه بر انجام امور تحصیلی، در فعالیت های فرهنگی و مذهبی مدرسه نیز مشارکت دارد، همچنین علی در کنار درس خواندن، سعی دارد درآمد مناسبی را برای خود کسب کند. او معتقد است که استقلال مالی هر چند در حد محدود، می تواند به رشد فردی او کمک کند به همین دلیل کسب درآمد از راه حلال برایش اهمیت فراوانی دارد و اصول اخلاقی و دینی را در این زمینه رعایت می کند»

(۱) یکی از تکالیف اصلی رشد در دوره نوجوانی، شکل گیری هویت است. نوجوان باید به خود بگوید چه خصوصیات اخلاقی، ارزشی و دینی دارد.

(۲) بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، باعث کمرنگ شدن مسائل اخلاقی و ارزشی در این دوره می شود.

(۳) نوجوانانی که خود را می پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل اند، به لحاظ روانی از افرادی که هویت منفی داشته و به خود علاقه ای ندارند، سالم ترند.

(۴) هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می گذارد و طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط فرد با دیگران را شامل می شود.

۸۰- با توجه به مباحث مطرح شده درباره رشد درک اخلاقی در دوره نوجوانی، کدام گزینه صحیح است؟

(الف) رشد سریع شناختی در نوجوانی موجب افزایش توانایی قضاوت درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی می شود.

(ب) شکل گیری هویت، مستلزم آن است که نوجوان درباره ویژگی های اخلاقی، ارزشی و دینی خود به یک تعریف نسبتاً روشن برسد.

(ج) هرچه فاصله میان خود واقعی و خود آرمانی بیشتر باشد، رشد اخلاقی نوجوان نیز بیشتر خواهد بود.

(د) تبدیل شناخت اخلاقی به رفتار اخلاقی، مستلزم درونی شدن ارزش ها و تبدیل آن ها به باورهای فردی است.

(۱) فقط الف و ب صحیح اند. (۲) فقط الف، ب و د صحیح اند.

(۳) فقط ج و د صحیح اند. (۴) همه گزاره ها صحیح اند.

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۵/۵/۱۶

آزمون ۱۶ مردادماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	سامان اسپهرم، محمد اسدی، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمد ابراهیم توننده جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکر زاده، شکیب رجبی، علی شهرابی، علیرضا عبدی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، مهدی ملارمضانی، اسماعیل میرزایی، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمد امین داداش فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، الهام محمدی، مبین محمدی تراکمه، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، رضا نوروزی بیگی
جامعه شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، فاطمه قریبیان، محمد مهدی یعقوبی، سید آرش مرتضائی فر
روان شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمد عرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، محمد رضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیروودی، احسان کلاته عربی، فاطمه منصور خاکی، پیروز وجان، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی زاده، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حامد صفر خانیان، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیر محمد قلعه کاهی، علی معزی، فیروز نژاد نجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	نازنین فاطمه حاجیلو صفازاده، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سپیده فتح الهی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعتکار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	زهره توکلی محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی
روان شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمد حسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمد علی مرتضوی	درویش علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، محمد حسین صادق پور، مسلم احمد نژاد
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه پور ویراستار: محمد حسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	امیر محمد قلعه کاهی ایمان کلاته عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمد حسین صادق پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمد علی مرتضوی
مسئول دفتر چه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفتر چه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «عربی» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ کوبی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عَجَائِبُ الْمَخْلُوقَاتِ
تأثير اللغة الفارسية على اللغة
العربية
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَ لَا خُلَّةٌ ۖ ﴾

- (۱) از آنچه به آن‌ها روزی داده‌ایم انفاق کردند قبل از آنکه روزی فرا برسد که نه داد و ستدی در آن است و نه دوستی!
 - (۲) انفاق کنید از آنچه روزی دادیم قبل از آنکه روزی فرا رسد که هیچ داد و ستدی در آن وجود ندارد و هیچ دوستی‌ای به کار نمی‌آید!
 - (۳) باید از آنچه به شما روزی کرده‌ایم انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرا رسد که در آن هیچ داد و ستدی و دوستی نیست!
 - (۴) از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرا برسد که نه داد و ستدی در آن است و نه دوستی‌ای!
- ۸۲- « سُرْعَةُ حَرَكَةِ جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ كَثِيرَةٌ فَمَا مِنْ نَازِلٍ إِلَّا يَعْجُزُ عَنْ رُؤْيَا جَنَاحِي طَائِرٍ يُعَدُّ أَصْغَرَ طَائِرٍ عَلَى الْأَرْضِ! »:
- (۱) سرعت حرکت بال مرغ مگس، زیاد است، پس هر بیننده‌ای از دیدن بال‌های آن پرنده که کوچک‌ترین پرنده روی این کره خاکی به شمار می‌آید، ناتوان است!
 - (۲) بال‌های مرغ مگس، سریع حرکت می‌کند، پس بیننده‌ای نیست جز اینکه از دیدن بال‌های پرنده‌ای ناتوان است که آن را از پرندگان کوچک روی زمین به شمار می‌آورند!
 - (۳) سرعت حرکت بال‌های مرغ مگس، زیاد است، پس هیچ بیننده‌ای نیست، مگر اینکه از دیدن بال‌های پرنده‌ای ناتوان است که کوچک‌ترین پرنده روی زمین به شمار می‌آید!
 - (۴) بال‌های مرغ مگس، با سرعت زیاد حرکت می‌کند، پس هیچ بیننده‌ای نیست، مگر اینکه از دیدن بال پرنده‌ای ناتوان است که آن را کوچک‌ترین پرنده روی زمین به شمار می‌آورند!

۸۳- « إِنْ احْتَرَمَ زَمَلَانِي حِينَ دُخُولِ الصَّفِّ فَسَوْفَ يَحْتَرِمُونَنِي أَيْضاً وَ هَذَا هُوَ السَّلُوكُ الْجَيِّدُ! »:

- (۱) اگر هنگام ورود به کلاس به هم‌شاگردی‌هایم احترام بگذارم، آنان نیز به من احترام خواهند گذاشت و این همان رفتار خوب است!
- (۲) اگر هم‌شاگردی‌هایم در ورود به کلاس مورد احترام قرار گیرند، من نیز آن‌ها را مورد احترام قرار خواهم داد و این از رفتارهای خوب است!
- (۳) چنانچه هنگام داخل شدن به کلاس به هم‌شاگردی‌های خود احترام بگذارم، آنان هم مرا احترام خواهند کرد و این رفتار خوبی است!
- (۴) هرگاه هم‌کلاسی‌ها در کلاس به من احترام گذاشتند، من هم هنگام ورود به آنان احترام گذاشتم و این همان رفتار خوب است!

۸۴- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) وفقاً لدراسات العلماء لا نستطيع أن نجد لغةً دون كلمات دخیلة! : براساس پژوهش‌های دانشمندان، نمی‌توان زبانی بدون

واژگان وارد شده پیدا کرد!

(۲) إِنْ تَكُنْ أَهْلَ النَّفَرِ، تَدْرِكُ أَنْ عُمَرَ الْإِنْسَانَ يَنْتَهِي سَرِيعاً جَدًّا! : اگر اهل خردورزی بودی، پی می‌بردی که عمر انسان

خیلی سریع به پایان می‌رسد!

(۳) عَلَيْنَا أَنْ نُنْفِقَ مِمَّا نُحِبُّ لِكَيْ تَزْدَادَ الْبَرَكَةُ فِي حَيَاتِنَا! : ما باید از آنچه که دوست داریم، انفاق کنیم تا برکت در زندگی‌مان

زیاد شود!

(۴) أَعُوذُ بِرَبِّي مِمَّنْ يَتَحَدَّثُ عَنْ عُيُوبِ الْآخَرِينَ دَائِماً! : به پروردگار پناه می‌برم از کسی که همیشه دربارهٔ عیب‌های سایرین

صحبت می‌کند!

۸۵- « پرندگانی را روی شاخه‌های درختی دیدم. آن پرندگان آواز می‌خواندند! »:

(۱) رَأَيْتُ طَيُورًا عَلَى غُصُونِ الشَّجَرَةِ. كَانَتْ طَيُورٌ تُعَرِّدُ!

(۲) شَاهَدْتُ طَيُورًا عَلَى أَغْصَانِ شَجَرَةٍ. كَانَتْ الطُّيُورُ تُغْنِي!

(۳) عَلَى غُصُونِ الْأَشْجَارِ رَأَيْتُ الطُّيُورَ. تِلْكَ الطُّيُورُ تُعَرِّدُ!

(۴) أَشَاهِدُ طَيُورًا عَلَى أَغْصَانِ شَجَرَةٍ. كَانَتْ تِلْكَ الطُّيُورُ تُغْنِي!

۸۶- عَيْنَ الْأَيْدِ لِمَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ: « إِذَا غَضِبْتَ، فَاسْكُتْ! »

(۱) ز خشم اوست بداندیش را عذاب علیم ز عفو اوست نکوخواه را ثواب جزیل

(۲) تحمل کند هرکه را عقل هست نه عقلی که خشمش کند زیردست

(۳) ﴿ وَ الْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾

(۴) صَمْتُكَ حِينَ الْغَضَبِ، أَقْوَى رَدِّ عَلَى مَنْ أَثَارَهُ!

٨٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْإِعْرَابِ لِـ (نَقَلْتِ): « قَدْ نَقَلْتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ الْفَافْظَ فَارْسِيَّةً كَثِيرَةً! »

- (١) فعل ماضٍ - للمفرد المؤنث الغائب - ليس له حرف زائد - متعدّد / فعل و فاعله «ألفاظ»، الجملة فعلية
- (٢) للمفرد المؤنث - له حرف زائد واحد فقط - مجهول / فعل و نائب فاعله: «ألفاظ»، و الجملة فعلية
- (٣) فعل ماضٍ - للمؤنث الغائب - مجرد ثلاثي - مجهول / فعل و فاعله محذوف، الجملة فعلية
- (٤) مجرد ثلاثي - للمفرد المؤنث - معلوم - لازم / فعل و مع فاعله، جملة فعلية

٨٨- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي أُسْلُوبِ الشَّرْطِ:

- (١) إِنَّ نَقَارَ الخشبِ إِنْ يَفْقِدَ النَّسِيجَ الموجودَ بَيْنَ جُمُوعَتِهِ وَ مِنْقَارِهِ، يَتَعَرَّضُ دِمَاغُهُ لِلضَّرَرِ!
- (٢) مَنْ تَقْدِرِي عَلَى بُلُوغِ مَرَاتِبِ أَعْلَى مِنَ الْعِلْمِ، فَعَلَيْكَ الْجُهدَ لِتَحْقِيقِ ذَلِكَ!
- (٣) قَالَ وَالِدُ صَدِيقِي: مَا رَأَيْتَ أَوْ سَمِعْتَ دُونَ تَحْقِيقِ فَلَا تَذْكُرْهُ لِأَخْرِي!
- (٤) إِذَا ابْتَلَعَ التَّمْسَاحُ لَقْمَةً أَكْبَرَ مِنْ فَمِهِ، سَالَتِ الدَّمُوعُ مِنْ عَيْنَيْهِ!

٨٩- عَيْنَ حَرْفِ «الـ» بِمَعْنَى اسْمِ الْإِشَارَةِ:

- (١) وَجَدَ الْبَاحِثُونَ كَلِمَاتٍ مُعَرَّبَةً فِي بَعْضِ الْمَصَادِرِ فَجَمَعُوا الْكَلِمَاتِ فِي كِتَابٍ وَاحِدٍ!
- (٢) دَخَلَتْ مُفْرَدَاتٌ فَارْسِيَّةٌ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فَاسْتَعْمَلَ الْعُلَمَاءُ هَذِهِ الْمُفْرَدَاتِ فِي كُتُبِهِمْ!
- (٣) هُنَاكَ مَصَادِرُ عَرَبِيَّةٍ قَدِيمَةٍ يَدْرُسُ الْبَاحِثُونَ فِيهَا الْمُعَرَّبَاتِ الْفَارْسِيَّةَ!
- (٤) تِلْكَ أَلْفَافُ فَارْسِيَّةٍ مَا زَالَتْ مُسْتَعْمَلَةً فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!

٩٠- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ اسْمَانِ نَكْرَتَانِ؟

- (١) اشْتَرِكَ سَعِيدٌ فِي حَفْلَةِ نَجَاحِ التَّلَامِيذِ،
- (٢) وَ رَأَى هُنَاكَ صَدِيقَهُ الَّذِي سَاعَدَهُ فِي دَرْسِهِ،
- (٣) وَ أَكْرَمَ الْمَدِيرُ اجْتِهَادَ التَّلَامِيذِ فِي وَقْتِ الْإِمْتِحَانَاتِ،
- (٤) وَ أَخَذَ فِي هَذِهِ الْحَفْلَةِ بَعْضَ الطَّلَافِ جَوَائِزَ ثَمِينَةً!

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

مَطَرُ السَّمَكِ
الْتَّعَايشُ السَّلْمِيَّ
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۶

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ﴾:

- (۱) قطعاً این امت یکتا، امت شماسست و خدایتان من هستم، پس پرستش کنید!
 - (۲) بی‌گمان این امت یگانه شماسست و منم که پروردگارتان هستم، پس عبادت کنید!
 - (۳) همانا این امت شماسست، امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس پرستش کنید!
 - (۴) قطعاً این امتی یکتا برای شماسست و من پروردگار شما می‌باشم، پس مرا عبادت کنید!
- ۹۲- « لَا تَنْسَحِبْ عَنْ طَرِيقِ بُلُوغِ هَدَفِكَ الْحَقِيقِيِّ، فَكُلَّ خُطْوَةٍ تُقَرِّبُكَ أَكْثَرَ مِنْ نَجَاحِكَ! »:

- (۱) از راه رسیدن به هدف واقعی خویش عقب‌نشینی نکن، زیرا با هر گامی بیشتر به موفقیت نزدیک می‌شوی!
 - (۲) از مسیر رسیدن به هدف واقعی خود عقب‌نشینی نکن، زیرا هر قدمی تو را بیشتر به موفقیت نزدیک می‌کند!
 - (۳) از رسیدن به هدف واقعی خویش دست نکش، چرا که هر گامی تو را بیشتر به موفقیت نزدیک خواهد کرد!
 - (۴) از راه رسیدن به هدف حقیقیات عقب‌نشینی نمی‌کنی، چرا که تو با هر قدمی به موفقیت خویش نزدیکتر می‌شوی!
- ۹۳- « لَا يَمْنَعُ الْاِخْتِلَافُ بَيْنَ أَفْرَادِ الْمُجْتَمَعِ مِنَ التَّعَايشِ السَّلْمِيِّ، فَالْأَنَاسُ يَحْتَاجُونَ إِلَى الْاِحْتِرَامِ وَ التَّعَاوُنِ لِيَعِيشُوا فِي أَمْنٍ وَ سَلَامٍ! »:

- (۱) تفاوت میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم به احترام و همکاری نیاز دارند تا در امنیت و آرامش زندگی کنند!
- (۲) اختلاف‌های میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم برای امنیت و آرامش در زندگی به احترام و همکاری نیاز دارند!
- (۳) تفاوت‌های میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز می‌شود و مردم در زندگی برای امنیت و آرامش به احترام و همکاری نیاز دارند!
- (۴) تفاوت بین افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم برای ایجاد امنیت و آرامش به احترام دیگران و کمک به آنان نیاز دارند!

۹۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) الْمُسْلِمُونَ خُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ يَعِيشُونَ فِي الْأَرْضِ! : مسلمانان پنج درصد ساکنان جهان هستند که در زمین زندگی می‌کنند!
- (۲) مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفْرِقَةِ، فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ! : هر کس شما را ببیند و به تفرقه دعوت کند پس او مزدور دشمن است!
- (۳) هَذِهِ الْحَبُوبُ الْمُهْدَنَةُ مَسْمُوحَةٌ، إِجْمَعِيهَا وَ اذْهَبِي! : این قرص‌های آرامبخش غیرمجاز هستند، آن‌ها را جمع کن و برو!
- (۴) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الْفَرَسَ يَقْدِرُ عَلَى النَّوْمِ وَاقِفًا عَلَى أَقْدَامِهِ؟! : آیا می‌دانی که اسب می‌تواند ایستاده روی پاهایش بخوابد؟!

۹۵- « این دانشمندان برای شناختن رازهای آن پدیده عجیب بسیار تلاش کردند! » عین الصّحیح:

(۱) حاول هؤلاء العلماء معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة كثيراً!

(۲) هذا العلماء حاولوا معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة كثيراً!

(۳) كثير من هؤلاء العلماء حاولوا معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة!

(۴) إن هؤلاء العلماء يحاولون كثيراً معرفة أسرار هذه الظاهرة العجيبة!

۹۶- عین الانسب لمفهوم العبارة: « الناس نيّام فإذا ماتوا انتبهوا! »

(۱) بی جمالش مرگ بهتر از حیات وصل او چون زندگی هجرش ممات

(۲) چو مرگ آمد و کار رفتن نبود نه دانش نماید نه پرهیز سود

(۳) ره پیری و مرگ را باره نیست به نزد کس این هر دو را چاره نیست

(۴) یکی پرسید از سقراط کز مردن چه خواندستی بگفت ای بی خبر مرگ از چه نامی زندگانی را

۹۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) هل تُصدّق أن ترى أسماكاً تتساقط من السماء!

(۲) تعلّموا دروسكم و لا تتسحبوا عن أداء الواجبات!

(۳) يؤكّد القرآن على حرّية العقيدة و لا يجوز فيه الخلاف!

(۴) القادة هم الذين يأمرّون المسؤولين في البلاد بأداء الوظائف!

۹۸- عین الفعل المزيد الثلاثي متعدياً:

(۱) هؤلاء المواطنون يتعايشون بأمن و سلام! (۲) إنكسر الزجاج حين وقع على الأرض فجأة!

(۳) يتحمّل المجاهد أيّ إساءة في سبيل الحرّية! (۴) تنتشر شائعات كثيرة عن الأشخاص المشهورين دائماً!

۹۹- عین الصّحیح عن مصدر الأفعال المزيدة:

(۱) إشتبه ← إشباه (۲) شابه ← متشابهة (۳) تشابه ← تشابه (۴) تشبه ← تشبيه

۱۰۰- عین الصّحیح فيما أُشير إليه بخط:

(۱) أيّها المدرّسون؛ زینوا ما تُعلّمون بالتواضع لمن يتعلّم منكم! ← مصدره «تعلّم»

(۲) إنّ المديرّة تسلّم على التلاميذ في الصّف عند اجتماعهم! ← مزيد ثلاثي من وزن «تفعيل»

(۳) رَغَم وجود نقاط الخلاف، أنتج الحوارُ فكراً يُحقّقُ الإنتفاع للجميع! ← مصدر من باب «انفعال»

(۴) المسلمتان من الصّين تُشاركان في الحجّ باخلاص! ← مزيد ثلاثي بزيادة حرفين من وزن «تشارك»

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
عليه (ع)
متن درس، الحروف المشبهة بالفعل
لا التافية للجنس
صفحه‌های ۱ تا ۹

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- «إِنَّ التَّفَاخَرَ بِالنَّسَبِ لَيْسَ مَحْمُوداً؛ إِنَّمَا النَّاسُ يَخْلُقُونَ مِنْ تُرَابٍ قَدْ اخْتَلَطَ بِالْمَاءِ!»:

- (۱) فخرفروشی به دودمان پسندیده نیست؛ مردم، تنها از خاکی که با آب آمیخته شده است آفریده می‌شوند!
- (۲) افتخارکردن به اصل و نسب کار خوبی نیست؛ زیرا مردم، از خاک مخلوط با آب خلق شده‌اند!
- (۳) فخرفروشی به اصل و نسب قطعاً پسندیده نیست؛ تنها مردم، از خاکی آفریده شوند که آمیخته به آب است!
- (۴) افتخارکردن به دودمان پسندیده نمی‌باشد؛ زیرا مردم، قطعاً از تکه گل آمیخته به آب آفریده می‌شوند!

۱۰۲- «لَيْتَ الطَّلَابَ يَعْرِفُونَ أَنَّ الطَّالِبَ الْمُجْتَهِدَ يَقْدِرُ أَنْ يُعَوِّضَ قَلَّةَ اسْتِعْدَادِهِ بِالْاجْتِهَادِ!»:

- (۱) شاید دانشجویان بدانند که دانشجوی کوشا می‌تواند کم بودن استعدادش را با تلاش جبران نماید!
- (۲) ای کاش دانش‌آموزان بدانند که دانش‌آموز کوشا می‌تواند کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!
- (۳) شاید دانش‌آموزان بفهمند که دانش‌آموز تلاشگر توانایی دارد که کم بودن استعداد را با تلاش جبران نماید!
- (۴) ای کاش دانشجویان می‌فهمیدند که دانشجوی تلاشگر توانمند است که کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!

۱۰۳- «لَعَلَّ الْأَوْلَادَ يَعْرِفُونَ أَنَّ لَا إِنْسَانَ الْطَفَّ مِنَ الْأُمِّ وَ لَا صَدِيقَ أَوْثَقَ مِنَ الْعَائِلَةِ!»:

- (۱) امید است فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر و هیچ دوستی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
- (۲) ای کاش فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر نیست و مطمئن‌ترین دوست خانواده است!
- (۳) امید است فرزندان بدانند که انسانی مهربانتر از مادر وجود ندارد و هیچ رفیقی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
- (۴) ای کاش فرزندانمان می‌دانستند که انسان مهربانتر از مادر و رفیق مطمئن‌تر از خانواده وجود ندارد!

۱۰۴- عین الخطأ:

- (۱) إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ! افتخار فقط برای عقلی استوار و حیا و پاکدامنی و ادب است!
- (۲) ﴿ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾: گفت: می‌دانم که خداوند بر هر چیزی تواناست!
- (۳) كَأَنَّكَ مُتَزَدِّدٌ فِي بَيْعِ تِلْكَ السَّيَّارَةِ! شاید تو در فروش آن ماشین مردّد شوی!
- (۴) أَنْتَ مُعِينٌ مَنْ لَا مُعِينَ لَهُ! تو یاری‌دهنده کسی هستی که هیچ یاری‌دهنده‌ای ندارد!

۱۰۵- «امید است هم‌کلاسی عزیزم بتواند در امتحانات پایان سال تحصیلی موفق شود!»: عین الصحیح:

- (۱) لَعَلَّ زَمِيلِي الْعَزِيزَ يَقْدِرُ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِمْتِحَانَاتِ نَهَايَةِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۲) لَيْتَ زَمِيلَتِي الْعَزِيزَةَ تَسْتَطِيعُ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِمْتِحَانِ آخِرِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۳) لَعَلَّ زَمِيلَتِي الْعَزِيزَةَ قَدَرَتْ أَنْ تَنْجَحَ فِي الْإِخْتِبَارِ فِي نَهَايَةِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۴) لَيْتَ زَمِيلِي الْعَزِيزَةَ اسْتَطَاعَتْ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِبْتِحَارَاتِ آخِرِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!

۱۰۶- عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مفهوم العبارة: « لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفَعْلِ! »

- (۱) دوصد گفته چون نیم کردار نیست بزرگی سراسر به گفتار نیست!
- (۲) اگر خواهی از هر دو سر آبروی همه راستی کن همه راست گوی!
- (۳) کار کن کار بگذر از گفتار کاندیرین راه کار دارد کار!
- (۴) کسی کو به دانش توانگر بود ز گفتار کردار بهتر بود!

۱۰۷- **نهایی** أَكْمِلِ الْفَرَاغَ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ التَّالِيَةِ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۖ ﴾

- (۱) لَا تَشْكُرُونَ (۲) لَا يَشْكُرُونَ (۳) لَا تَشْكُرُوا (۴) لَا يَشْكُرُوا

۱۰۸- عَيْنَ الْخَطِئِ فِي اسْتِخْدَامِ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ:

- (۱) ﴿ ... هَذَا الْقُرْآنُ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ ﴾ (إِنْ)
- (۲) ﴿ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيْنًا ... هُتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى ﴾ (لَعَلَّ)
- (۳) ... أَيَّامِ الطَّفُولَةِ تَعُودُ حَتَّى اسْتَطِيعَ أَنْ الْعَبَّ مَعَ أَصْدِقَائِي! (كَأَنَّ)
- (۴) أُحِبُّ أَنْ أَكْتُبَ مَقَالَةً لَصَحِيفَةِ جَدَارِيَّةٍ وَ ... نِي لَيْسَ لَدَيَّ وَقْتُ! (لَكِنَّ)

۱۰۹- عَيْنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ تَدُلُّ عَلَى الرِّجَاءِ الْعَبَثِ:

- (۱) ﴿ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾ (۲) لَيْتَ الْآبَاءَ لَا يَشْيَبُونَ وَ لَا يَمْرُضُونَ وَ لَا يَحْزَنُونَ!
- (۳) كَأَنَّ إِرْضَاءَ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ! (۴) نَحْنُ نَدْرِي أَنَّ مُعَلِّمِينَا يُضْحَوْنَ بِأَنْفُسِهِمْ عَلَى تَطْوِيرِنَا!

۱۱۰- عَيْنَ حَرْفِ «لَا» يَخْتَلِفُ فِي النُّوعِ وَ الْمَعْنَى:

- (۱) إِنَّا لَا نُحِبُّ أَنْ نَسْتَمَعَ إِلَى كَلَامٍ لَيْسَ لَهُ فَائِدَةٌ!
- (۲) لَا مُحَاوَلَةَ هُنَاكَ دُونَ نَتِيجَةِ وَ سِيرَى الْإِنْسَانِ ثَمَرَتَهَا!
- (۳) لَا يَبْتَعِدُ الْعِبَادُ الْمُؤْمِنُونَ عَنِ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ!
- (۴) الْيَوْمَ لَا تَطْبَخُ أُمِّي طَعَامًا فِي الْبَيْتِ لِأَنَّهَا قَدْ طَبَخَتْهُ مِنْ قَبْلُ!

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «تاریخ» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

تاریخ (۲)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل دوم: ظهور اسلام

(درس های ۴ تا ۶)

صفحه های ۳۰ تا ۶۵

۱۱۱- کدام موارد نادرست است؟

- الف) هجرت به مدینه و ترک نکردن آن پس از هجرت تا حجة الوداع از شروط بیعت با پیامبر و پذیرش اسلام به شمار می رفت و برخی از مهاجران با ترک خانواده و بستگان خود، به مدینه مهاجرت کردند.
- ب) علت ارتباط نزدیک برخی مهاجران بی بضاعت با پیامبر، همجواری آن ها با محل سکونت ایشان بود که در جوار مسجد اقامت گزیده بودند.
- ج) پیمان نامه عمومی مدینه برای اتحاد سیاسی و نظامی قبایل و برقراری نظم و امنیت پایدار در این شهر بود که حقوق و مسئولیت های مسلمانان و غیرمسلمانان مدینه و ارتباط آن ها با یکدیگر را مشخص می کرد.
- د) درآمد و رفاه اقتصادی یثرب به نسبت مکه که روابط تجاری و سیاسی گسترده داشتند، بالا نبود و اغلب ساکنان آن بت پرست بودند که به واسطه سکونت یهودیان و مسیحیان، اخبار و اطلاعاتی از تاریخ پیامبران الهی داشتند.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۲- چه تعداد از گزاره های تاریخی زیر و کدام یک از آن ها در خصوص مشرکان صدر اسلام صحیح است؟

- الف) سرآمد کسانی بودند که علیه پیامبر (ص) و مسلمانان توطئه می کردند.
- ب) پیش از سال سوم هجری علی رغم داشتن ۹۵۰ جنگجو از مسلمانان شکست خوردند.
- ج) هنگامی که رسول خدا (ص) تصمیم به محاصره یهودیان گرفت، به یهودیان وعده یاری دادند.
- د) از هیچ کوششی برای زنده نگه داشتن کینه و دشمنی میان مسلمانان دریغ نکردند.
- ه) پس از جنگ بدر در صورتی که به ده نفر از مسلمانان، خواندن و نوشتن یاد می دادند، از اسارت آزاد می شدند.
- و) پیامبر (ص) پیش از صلح با آن ها، نامه ای به سران دولت ها و امپراتوری های بزرگ ننوشته بود.

(۱) سه - «ج»، «الف»، «ب» (۲) چهار - «د»، «ه»، «و»، «الف» (۳) سه - «و»، «ب»، «ه» (۴) چهار - «ج»، «الف»، «د»، «ب»

۱۱۳- کدام یک از عبارات زیر درست است؟

- الف) خلیفه سوم با وصیت نامه مکتوبی از خلیفه قبل به جانشینی رسید.
- ب) خلیفه سوم شماری از صحابه پیامبر مانند ابوذر غفاری و عمار یاسر را تبعید کرد.
- ج) سخت گیری خلیفه دوم نسبت به کارگزاران، از تجمل گرایی آنان جلوگیری کرد.
- د) نحوه توزیع عطایا توسط خلیفه دوم پس از مرگ او همچنان ادامه یافت.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۴- کدام گزینه تحلیل مناسبی را درباره عبارت زیر ارائه می کند؟

- «برای امضای قرارداد تسلیم شهر بیت المقدس، خلیفه دوم خود از مدینه به بیت المقدس رفت.»
- (۱) مالیات های سنگین و عدم دسترسی به مقام های عالی، موجب ناخشنودی نسبت به حاکمیت شده بود.
- (۲) در زمان فتوحات خلفای نخستین، مسلمانان بر فتح صلح آمیز مناطق و شهرهای مختلف تأکید داشتند.
- (۳) لشکرکشی های اعراب مسلمان تا پایان خلافت عثمان ادامه یافت و سرزمین های ایران، شام و مصر فتح شد.
- (۴) عامل اصلی فروپاشی حاکمیت امپراتوری شام، اختلافات مذهبی و تفاوت های فرهنگی بین مردم و طبقه حاکم بود.

۱۱۵- کدام گزینه در ارتباط با دوران حکومت امویان اندلس نادرست است؟

- (۱) یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد و سرانجام موفق شد شهر غرناطه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه ریزی کند.
- (۲) خاندان اموی با سرکوب شورش های داخلی و دفع حملات مسیحیان تا سال ۴۲۲ هجری قمری به صورت مستقل از خلافت عباسیان بر سرزمین اندلس حکومت کردند.
- (۳) اندلس اسلامی در عرصه معماری بسیار شکوفا بود؛ مسجد جامع قرطبه و کاخ الحمراء غرناطه، دو شاهکار معماری جهان اسلام به شمار می روند.
- (۴) برجسته ترین میراث اسلامی اندلس در عرصه علم و اندیشه تجلی یافت و مسلمانان اندلسی نقش مؤثری را در پیشرفت رشته های گوناگون علوم و معارف ایفا کردند.

فصل دوم: جهان در
عصر باستان
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه در خصوص یونان باستان (۱)، سومریان (۲)، مصریان (۳) و هند باستان

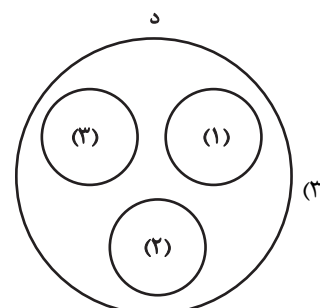
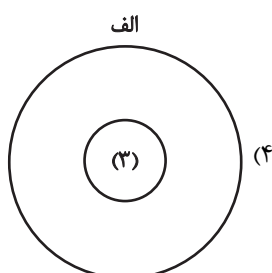
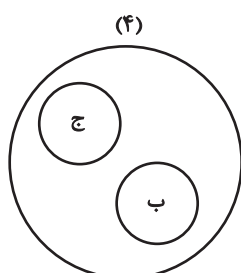
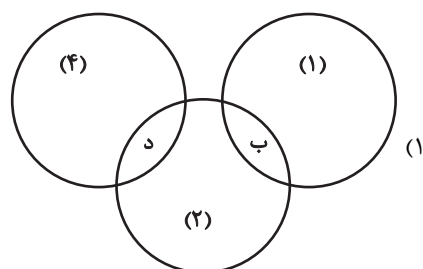
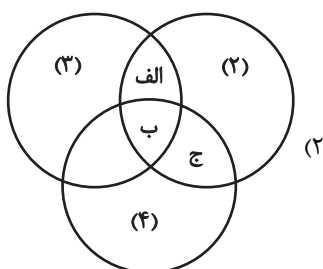
(۴) صحیح است؟

الف) پرستش خدایان متعدد و گوناگون

ب) وقوع عذاب الهی به وسیله سیل

ج) قربانی کردن برای خدا (خدایان)

د) نفوذ کاهنان در میان مردم

۱۱۷- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه نادرست است؟

الف) اکد

ب) اموری

ج) آشور

۱) وسعت امپراتوری در زمان «الف» از سواحل شرقی مدیترانه تا کوه‌های زاگرس بود و «ب» پس از زوال «الف» روی کار آمد.

۲) یکی از شاهان «ب»، مقام پادشاهی خود را هدیه‌ای از جانب خداوند می‌انگاشت و ثروت بسیار «ج» ناشی از غارت سرزمین‌های همجوار بود.

۳) شهر بابل در زمان «ج» و سلسله‌های پس از آن، از مراکز بزرگ تجاری و شهری آباد به شمار می‌رفت و یکی از شاهان «الف» مجموعه‌ای از قوانین مربوط به زراعت، آبیاری و کشتیرانی را تصویب کرده بود.

۴) در ۱۹۰۰ قبل از میلاد، سلسله «ب» بر سر کار آمد و «الف» با یکپارچه و متحد کردن اقوام و مردم گوناگون، موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

۱۱۸- موارد مطرح شده در کدام یک از گزینه های زیر، در رابطه با تمدن «مصر باستان» درست است؟

- (الف) در دوره پادشاهی میانه، علاوه بر پیشرفت در شیوه های آبیاری، شاهد ساخت اهرام سه گانه و اختراع چرخ کوزه گری بودیم.
- (ب) آمن هوتب چهارم پس از ترویج یکتا پرستی، پرستش خدای خورشید را رایج کرد، اما کاهنان مصری با او مخالفت کردند.
- (ج) استفاده از پاپیروس ها که حاوی مطالب ادبی، دینی و شرح حال فرعون ها بودند، تنها در اواخر دوره پادشاهی جدید متداول شد.
- (د) مصریان باستان برای ساخت بناهای عظیم، علاوه بر دانش ریاضی و هندسه، از منابع سنگ آهک و سنگ خارا بهره می بردند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۱۱۹- با توجه به عبارت های زیر، کدام گزینه در خصوص دوره های تاریخی «چین باستان» صحیح است؟

- (الف) در این دوره، چینی ها دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند.
- (ب) چین، در این زمان با تفرقه سیاسی و یورش های پیاپی اقوام کوچرو در مرزهای شمالی روبه رو بود.
- (ج) در این دوره، مقیاس وزن ها و اندازه ها و عیار سکه ها یکسان شد.

(۱) موارد «الف» و «ج» مربوط به سلسله چهاین هستند.

(۲) مورد «ب» مربوط به سلسله هان است.

(۳) مورد «ج» برخلاف موارد «الف» و «ب» مربوط به سلسله هان است.

(۴) مورد «ب» برخلاف مورد «الف» مربوط به دوره حاکمان محلی در چین است.

۱۲۰- موارد کدام گزینه در مورد تمدن روم باستان نادرست هستند؟

- (الف) قیام اسپارتاکوس علیه امپراتوری روم، نتیجه گسترش پدیده برده داری در آن زمان بود.
- (ب) رومیان توانستند بقایای حکومت اشکانیان را از بین ببرند و به سوی شرق پیشروی کنند.
- (ج) اشراف به واسطه مجمع نمایندگان و عامه مردم از طریق مجلس سنا در اداره امور کشور مشارکت می کردند.
- (د) مطابق شواهد تاریخی موجود، برجسته ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه سازی تبلور یافت.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

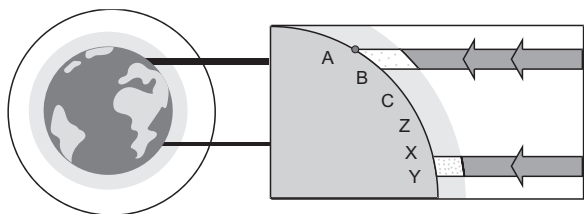
جغرافیا (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

فصل دوم: نواحی طبیعی
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۹ تا ۵۲

۱۲۱- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه متن زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«اشعه خورشید به مناطق استوایی ... می‌تابد و هرچه به سمت قطب پیش می‌رویم، زاویه تابش ... می‌شود. در نتیجه مقدار انرژی دریافتی نقطه ... بیشتر از نقطه ... و کمتر از نقطه ... است.»

(۱) عمود - مایل - $A - C - Y$

(۲) مایل - عمود - $A - C - Y$

(۳) مایل - عمود - $X - B - Z$

(۴) عمود - مایل - $X - B - Z$

۱۲۲- مطابق آموخته‌های جغرافیایی درباره عوامل مؤثر بر آب و هوا، کدام گزینه نادرست تدوین شده است؟

- (۱) وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود.
- (۲) در ناحیه استوا به دلیل زاویه مستقیم تابش خورشید و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.
- (۳) اگر توده هوای مرطوب نتواند تا ارتفاع معینی بالا برود، امکان بارندگی فراهم نخواهد شد.
- (۴) برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، همواره موجب ناپایداری هوا و ایجاد بارندگی می‌شود.

۱۲۳- در کدام گزینه به ترتیب، علت ایجاد بیابان آتاکاما و نوع بیابان تکه‌ماکان از نظر دما، به درستی ذکر شده است؟

- (۱) دوری از دریاها و منابع رطوبتی - بیابان‌های گرم
- (۲) وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا - بیابان‌های سرد
- (۳) حرکت جریان‌های آب سرد به سمت این نواحی - بیابان‌های گرم
- (۴) شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها - بیابان‌های سرد

۱۲۴- کدام یک از عبارات‌های زیر به درستی ذکر شده است؟

- (الف) علت اینکه دره‌های V شکل را با این حرف نشان می‌دهند، این است که دامنه‌های پرشیب و تنگ دارند.
- (ب) دی‌اکسیدکربن با حل کردن آهک و گچ در خود، می‌تواند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شود.
- (ج) ضخامت یخچال‌ها وقتی به ۶۰ تا ۱۰۰ متر برسد، شروع به حرکت می‌کنند و این حرکت بسته به شرایط و دمای هوا، از ۱ سانتی‌متر تا ۸ متر در روز است.
- (د) دره‌های U شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی ایجاد می‌شوند.

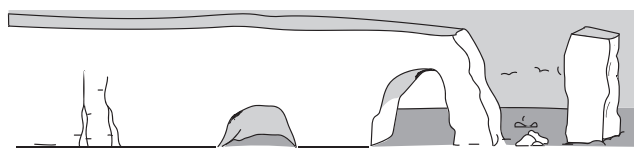
(۴) «الف» و «ج»

(۳) «د» و «ج»

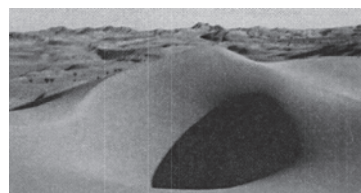
(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

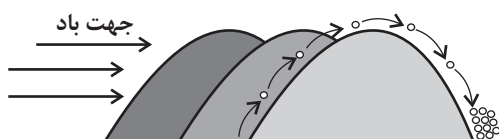
۱۲۵- با توجه به شکل‌های زیر، کدام گزینه نادرست نیست؟

(ب)

(الف)

(د)

(ج)

- (۱) شکل «ب» مربوط به ستون سنگی و آب‌سنگ‌های مرجانی است.
- (۲) شکل «الف» مربوط به یکی از اشکال کاهوشی یعنی چاله‌های بادی است.
- (۳) شکل «ج» مربوط به یکی از اشکال کاهوشی یعنی دون (Dune) است.
- (۴) شکل «د» مربوط به یکی از انواع تپه‌های ماسه‌ای همچون نبکا است.

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۳ تا ۳۳

۱۲۶- کدام عبارت، موقعیت مطلق «کشور ایران» را به‌درستی بیان می‌کند؟

- (۱) از کشورهای جنوب غربی آسیا است و در منطقه خاورمیانه قرار دارد.
- (۲) در نیمکره شرقی و در نیمه جنوبی منطقه معتدله شمالی قرار دارد.
- (۳) به سبب دسترسی به دریای عمان با آب‌های اقیانوسی در ارتباط است.
- (۴) در نوار بیابانی نیمکره شمالی و در مجاورت مدار رأس‌السرطان قرار دارد.

۱۲۷- کدام گزینه بیشترین نقش را در اهمیت راهبردی تنگه هرمز در نظام اقتصاد جهانی دارد؟

- (۱) قرار گرفتن در محل تلاقی سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا و ایفای نقش ارتباطی میان آن‌ها
- (۲) اتصال خلیج فارس به دریای عمان و قرار گرفتن در مسیر انتقال بخش قابل توجهی از نفت صادراتی کشورهای حاشیه خلیج فارس
- (۳) قرار گرفتن در کانون ارتباطی شمال - جنوب آسیا و تسهیل دسترسی کشورهای محصور در خشکی به آب‌های آزاد جهان
- (۴) مجاورت با بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز جهان و تبدیل شدن به یکی از مراکز مهم مصرف کالاهای صنعتی

۱۲۸- به‌ترتیب هر یک از توضیحات زیر، مربوط به کدام یک از مناطق کوهستانی ایران است؟

- (الف) دو توده کوهستانی مهم، به نام‌های سهند و سیلان، در این منطقه وجود دارند.
- (ب) این منطقه از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاه کوه و گردنه خوش ییلاق ادامه دارند.
- (ج) شیب عمومی زیاد کوه‌ها در این منطقه، موجب می‌شود آب‌های جاری با سرعت به دریای خزر، وارد شود.

- (۱) منطقه کوهستانی آذربایجان - منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی تالش
- (۲) منطقه کوهستانی آذربایجان - منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی آذربایجان
- (۳) منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی البرز - منطقه کوهستانی آذربایجان
- (۴) منطقه کوهستانی تالش - منطقه کوهستانی آذربایجان - منطقه کوهستانی تالش

۱۲۹- کدام گزینه در ارتباط با نواحی کوهستانی ایران، نادرست است؟

- (۱) گنبدهای نمکی زاگرس برخلاف گل‌فشان‌های مکران، در اثر خروج گاز از اعماق زمین پدید نمی‌آیند؛ با این حال هر دو پدیده در زمره اشکال حاصل از فرایندهای درونی زمین محسوب می‌شوند.
- (۲) هرچند رشته‌کوه زاگرس بر اثر برخورد دو صفحه اوراسیا و عربستان به وجود آمده است، اما شکل کنونی آن تنها حاصل این برخورد نبوده و میلیون‌ها سال فرسایش در شکل‌گیری آن نقش داشته است.
- (۳) در منطقه زاگرس، تغییر رفتار رودها از حالت منظم به طغیانی، در کنار گسترش سیلاب دشت‌ها، عمدتاً نتیجه مستقیم تعامل میان نوسانات اقلیمی و مداخلات انسانی مانند سدسازی و مجراسازی است.
- (۴) در منطقه کوهستانی مکران، پدیده ناهمواری‌های مریخی و وجود گل‌فشان‌ها، هر دو محصول فرسایش در محیطی با ارتفاع نسبتاً کم هستند.

۱۳۰- کدام گزینه پیرامون «سرزمین‌های هموار» درست است؟

- (۱) در کنار همه دریاها و دریاچه‌ها و رودهای پر آب کشور، جلگه‌ها دیده می‌شود و به دلیل حاصلخیز بودن خاک، جمعیت زیادی را در خود جای می‌دهند.
- (۲) گسترش شهرها و روستاها باعث از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی می‌شود و تغییرات وسیعی را در نواحی پست ایران یعنی دشت‌ها و جلگه‌ها به وجود می‌آورد.
- (۳) دشت نهاوند در نتیجه غسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است و فرسایش بادی و آبی، ناهمواری‌های جدیدی را در سطح آن تشکیل داده است.
- (۴) امروزه گرمایش جهانی که نشانه‌های آن را می‌توان تغییر در الگوی پراکندگی ریزش‌های جوی، بروز توفان‌ها و خشکسالی‌ها دانست، در کشور ما و در مناطق پست داخلی، مشغول تغییر شکل ناهمواری‌های کنونی است.

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و زندگی، آغاز تاریخی
فلسفه
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۵

۱۳۱- «به طور جدی اندیشیدن در مسائل بنیادین» و «تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات نادرست»

به ترتیب مربوط به کدام فایده تفکر فلسفی است؟

- (۱) استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه‌ها
(۲) دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه
(۳) استقلال در اندیشه - استقلال در اندیشه
(۴) دوری از مغالطه‌ها - دوری از مغالطه‌ها

۱۳۲- کدام عبارت نمی‌تواند برداشت درستی از تمثیل غار افلاطون باشد؟

- (۱) مسیر طی شده توسط زندانی تا بیرون غار، همان مسیری است که فلاسفه می‌پیمایند تا از سایه‌ها به واقعیت برسند.
(۲) بسیاری از مردم به عالم محسوسات، به عنوان سایه‌ای از عالم حقیقی چنگ زده‌اند.
(۳) ارتباط بین تاریکی غار با دنیای بیرون از غار همان ارتباط بین دنیای طبیعی با عالم اصیل و واقعی است.
(۴) زندانیان ضمن اندیشه به اینکه چه کسی این سایه‌ها را خلق کرده، نمی‌دانند که آنها صرفاً سایه یک چیزند.

۱۳۳- کدام گزینه تبیین دقیق‌تری از علت مقاومت انسان در برابر پذیرش حقیقت ارائه می‌دهد؟

- (۱) حقیقت ذاتاً برای همه انسان‌ها غیرقابل فهم است.
(۲) انسان معمولاً آنچه را به آن عادت کرده، واقعی‌تر از حقیقت می‌پندارد.
(۳) شناخت حقیقی تنها از راه تجربه حسی امکان‌پذیر است.
(۴) هر باوری که مورد پذیرش اکثریت باشد، از حقیقت برخوردار است.

۱۳۴- مصلحان اجتماعی مانند سقراط، گالیله و... سعی در اصلاح افکار و هنجارهای جامعه خویش داشتند؛ اما مردم معمولاً افکار اینان را نمی‌پذیرفتند و

دیدگاهشان را انحرافی و باطل می‌دانستند؛ دلیل این رفتار مردم چیست؟

- (۱) مردم افکار و عقایدشان را با عقل و منطق قبول کرده‌اند.
(۲) خودخواهی مردم
(۳) مردم همیشه در برابر حقیقت می‌ایستند.
(۴) نهادینه شدن باورهای آنان به مرور زمان و عادت به آنها

۱۳۵- عبارت زیر به کدام یک از فواید تفکر فلسفی اشاره دارد؟

«هر که را خود عقلی و تدبیری است، نرود در پی هر آوازی»

- (۱) دوری از مغالطه‌ها
(۲) استقلال در فکر
(۳) رهایی از عادت‌های غیرمنطقی
(۴) داشتن اندیشه انتقادی

۱۳۶- کدام گزینه در مورد تقسیم‌بندی مردم بر اساس انتخاب هدف نادرست است؟

- (۱) کسانی که کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند خلاقیتی ندارند.
- (۲) آن‌که درباره حقیقت جهان و انسان می‌اندیشد ممکن است که زندگی‌اش را تباه کند.
- (۳) کسی که در انتخاب اهدافش دنباله‌روی دیگران است نظام فلسفی قوام‌یافته‌ای ندارد.
- (۴) برای آن‌که فلسفه افراد را بررسی کنیم می‌توانیم به کاوش ارزشی معنای زندگی آن‌ها بپردازیم.

۱۳۷- با توجه به ویژگی‌های آغازین تفکر فلسفی در یونان، کدام گزینه نشان‌دهنده مهم‌ترین تفاوت رویکرد فیلسوفان نخستین با شیوه‌های رایج پیش از آنان است؟

- (۱) تبیین پدیده‌ها بر اساس سنت‌های پذیرفته‌شده
- (۲) توجه به مسائل سیاسی به جای طبیعت
- (۳) تفسیر جهان بر پایه روایت‌های غیرعقلانی
- (۴) تلاش برای فهم و تبیین جهان با اتکا به عقل

۱۳۸- کدام عبارت نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) گریزناپذیری از سیلان و تغییر، نظر کسی است که اعتقاد به جمع اعداد نیز داشت.
- (۲) ترکیب ریاضیات با عرفان و فلسفه توسط شخصی صورت گرفت که برای اولین بار لفظ فلسفه را به کار برد.
- (۳) پارمنیدس هم به یک واقعیت بدون تغییر قائل بود و هم هستی را خالی از حرکت می‌دانست.
- (۴) اولین فیلسوف یونانی دارای اندیشه مشخص، عناصر اولی جهان را اعداد می‌دانست.

۱۳۹- دلیل اصلی در نظر گرفتن یونان باستان به عنوان نقطه شروع تاریخ فلسفه کدام گزینه است؟

- (۱) ظهور نخستین فیلسوفان همچون تالس
- (۲) طرح نخستین پرسش‌های بنیادین
- (۳) باقی‌ماندن نخستین نوشتارهای فلسفی از یونان باستان
- (۴) طرح پرسش‌های عقلانی در مورد دگرگونی‌های جهان طبیعت

۱۴۰- کدام مورد درباره سوفیست‌ها به درستی بیان شده است؟

- (۱) اندیشمندانی بودند که عموماً در آسیای صغیر زندگی می‌کردند.
- (۲) نظرات گوناگون و گاه متضاد آنان باعث تشویش و نگرانی بین مردم شد.
- (۳) آشفتگی فکری ناشی از نظرات گوناگون فیلسوفان ایونیا موجب ظهور سوفیست‌ها شد.
- (۴) این گروه منکر حقیقت بودند و به جای فن سخنوری به آموزش علوم روی آوردند.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقسام و شرایط تعریف
اقسام استدلال استقرایی
قضیه حمله
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۷ تا ۶۱

۱۴۱- اگر در تعریف مستطیل بگوییم: «شکلی است چهارضلعی که در آن، اضلاع مجاور بر هم قائم و با هم نامساوی

هستند»، کدام گزینه درباره این تعریف درست است؟

- (۱) جامع نیست. (۲) مانع نیست. (۳) دوری است. (۴) جامع و مانع نیست.

۱۴۲- اگر در تعریف «آب‌وهوای گرم و خشک» بگوییم «آب‌وهوای دشت لوت و صحرای کالاهاری»، از چه نوع تعریفی استفاده کرده‌ایم؟

- (۱) از طریق ذکر مصادیق (۲) مفهومی (۳) ترکیبی (۴) لغوی

۱۴۳- در تعاریف زیر کدام‌یک از شرایط تعریف صحیح به ترتیب، رعایت نشده است؟

«مفهوم کلی: مفهومی که قابلیت صدق بر بیش از یک مورد واقعی خارجی را دارد.»

«هوا: اسطقس شفافی است که نور را از خود عبور می‌دهد.»

«مستطیل: چهارضلعی با اضلاع برابر و مجموع زوایای ۳۶۰ درجه.»

- (۱) مانع بودن - واضح بودن - جامع بودن (۲) جامع بودن - دوری بودن - جامع بودن

- (۳) جامع بودن - واضح بودن - مانع بودن (۴) مانع بودن - واضح بودن - مانع بودن

۱۴۴- کدام‌یک از تعاریف زیر مانع است، ولی جامع نمی‌باشد؟

(۱) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری یا داشتن حالتی در زمانی خاص دلالت می‌کند.

(۲) پرنده: هر موجودی که قادر به پرواز است.

(۳) مثلث: شکل هندسی سه‌ضلعی که سه ضلع آن با هم برابر است.

(۴) گرما: نوعی از انرژی که در جهان وجود دارد.

۱۴۵- کدام گزینه از شرایط استقرای تعمیمی قوی نمی‌باشد؟

(۱) تناسب تعداد نمونه‌ها با کل جامعه آماری (۲) نمایندگی نمونه‌ها از طیف‌های گوناگون جامعه آماری

(۳) تصادفی و متفاوت بودن نمونه‌های انتخابی (۴) برجسته‌بودن وجوه شباهت میان نمونه‌های انتخابی

۱۴۶- استدلال به‌کاررفته در کدام گزینه از نوع «استقرای تمثیلی» است؟

(۱) تهران که پایتخت ایران است آلوده است. بنابراین آب‌وهوای لندن هم آلوده است.

(۲) هر پایتختی دارای جمعیت بسیار است، بنابراین تهران نیز جمعیت بسیاری دارد.

(۳) امروز هوای تهران آلوده است، بنابراین اکثر خیابان‌های شهر پر از ماشین هستند.

(۴) این دو روز هوای تهران آلوده بود، بنابراین این هفته هوای تهران آلوده است.

۱۴۷- نوع استدلال در کدام عبارتها درست ذکر شده است؟

(الف) جیوه همانند سایر فلزات رسانای گرما و الکتریسیته است. (استقرای تمثیلی)

(ب) سگ گله هنگام دزدیده شدن گوسفند پارس نکرده است؛ پس دزد غریبه نیست. (استنتاج بهترین تبیین)

(ج) با بررسی‌های جزئی متوجه شدیم که تمام دندان‌های امین پر شده است، پس امین دندانی که پر نشده باشد، ندارد. (استقرای تعمیمی)

(د) در تمام آزمایش‌های انجام‌شده، سرعت نور ۷۹۲ کیلومتر بر ثانیه اندازه‌گیری شده است؛ پس سرعت نور در کیهان و ابدیت همین مقدار است.

(استقرای تعمیمی)

(۱) «الف» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «ب» و «ج»

۱۴۸- در کدام گزینه، به‌ترتیب موضوع قضیه اول، محمول قضیه دوم و محمول قضیه سوم به‌درستی آمده است؟

قضیه اول: «بهترین دوست انسان، سگ است.»

قضیه دوم: «دانشجویان در این کلاس، همگی فعال بودند.»

قضیه سوم: «کتاب خواندن، راهی به سوی دانایی است.»

(۱) بهترین دوست انسان - فعال بودند - راهی به سوی دانایی

(۲) سگ - همگی فعال - دانایی

(۳) سگ - فعال - راهی به سوی دانایی

(۴) بهترین دوست انسان - همگی فعال بودند - راهی به سوی دانایی

۱۴۹- کدام گزینه از نظر نوع قضیه حملی به‌درستی تحلیل شده است؟

(۱) «مؤسس فلسفه اسلامی فارابی است.» ← محصوره، چون موضوع آن مفهومی کلی است.

(۲) «دانش‌آموزان مدرسه ما منظم هستند.» ← محصوره، زیرا محمول بر تک‌تک افراد موضوع قابل حمل است.

(۳) «دانش‌آموزان مدرسه ما ۴۰۰ نفر هستند.» ← محصوره، زیرا موضوع آن مجموعه‌ای کلی است.

(۴) «سپاه هخامنشی پیروز شد.» ← محصوره، چون موضوع آن یک گروه است.

۱۵۰- کدام یک از جملات زیر را می‌توان به‌عنوان مقدمه یک استدلال به کار برد؟

(۱) غم زمانه خورم یا فراق یار کشم (۲) با مدعی مگوئید اسرار عشق و مستی

(۳) چو می‌توان به صبوری کشید جور عدو (۴) بنده پیر خراباتم که لطفش دائم است

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۵۱- رابطه دو مفهوم «وجود» و «ماهیت» چگونه است؟

- (۱) بی‌نیاز از دلیل است.
(۲) فقط از طریق حس و تجربه شناسایی می‌شود.
(۳) وجود می‌تواند ماهیت برخی موجودات باشد.
(۴) مانند حمل کاتب بر انسان است.

۱۵۲- کدام مورد درست است؟

- (۱) چون نفی و سلب وجود از ماهیت امکان‌پذیر نیست، پس وجود در جهان خارج از ذهن، عین ماهیت است.
(۲) وقتی می‌گوییم وجود و ماهیت دو جنبه از موجودات هستند، به این معناست که آن‌ها دو جزء یک مفهوم‌اند.
(۳) اگر وجود عین ماهیت یا جزئی از آن باشد، در آن صورت هر ماهیت قابل تصور، ضرورتاً باید موجود باشد.
(۴) یکی از دلایلی که برای مغایرت هستی با چیستی وجود دارد، این است که همه ماهیات یک چیز هستند.

۱۵۳- به ترتیب چه زمانی حمل از نوع اولی ذاتی است و مثال آن کدام مورد می‌باشد؟

- (۱) هرگاه مفهوم محمول و موضوع یکی باشد - مثلث شکل سه‌ضلعی است.
(۲) هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد - انسان موجود است.
(۳) هرگاه مفهوم محمول و موضوع یکی باشد - انسان موجود است.
(۴) هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد - مربع شکل چهارضلعی است.
۱۵۴- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام یک از قدم‌های فهم مغایرت وجود و ماهیت تناسب بیشتری دارد؟

الف) در کودکی برخی اشیاء را ترسناک می‌پنداشتیم اما اکنون آن‌ها را می‌شناسیم و نمی‌ترسیم.

ب) در آزمایشگاه شیمی عناصر را ترکیب کرده و به ویژگی هر عنصر پی می‌بریم.

- (۱) قدم دوم - قدم سوم (۲) قدم دوم - قدم دوم (۳) قدم دوم - قدم اول (۴) قدم اول - قدم سوم

۱۵۵- اگر مفهوم وجود ...

- (۱) جزء مفهوم ماهیت بود، اثبات حمل آن بر ماهیت نیاز به دلیل داشت.
(۲) نه عین مفهوم ماهیت و نه جزء آن بود، اثبات حمل آن بر ماهیت نیاز به دلیل نداشت.
(۳) جزء مفهوم ماهیت نباشد، لزوماً اثبات حمل آن بر ماهیت نیازمند دلیل است.
(۴) عین مفهوم ماهیت باشد، اثبات حمل آن بر ماهیت نیازمند دلیل نیست.

۱۵۶- این که نمی‌توان گفت «انسان نه حیوان است نه متفکر»؛ اما می‌توان گفت «انسان معدوم است»، با کدام نتیجه‌گیری ارتباط بیشتری دارد؟

(۱) واقعیت انسان مستقل از ادراک آدمی است.

(۲) وجود جزئی از ماهیت نیست.

(۳) انسان ذاتی است که از وجود ابا دارد و نه از عدم.

(۴) قوه تجرید ذهن می‌تواند از یک واقعیت واحد، مفاهیم متعددی به دست آورد.

۱۵۷- **بنیان نظریه خداشناسی در مکتب فلسفی تومیسم اصل ... است و در بین ابن‌سینا و ابن‌رشد تأثیر ... بر این مکتب کمتر بود.**

(۱) نیازمندی معلول به علت - ابن‌رشد

(۲) مغایرت وجود و ماهیت - ابن‌سینا

(۳) نیازمندی معلول به علت - ابن‌سینا

(۴) مغایرت وجود و ماهیت - ابن‌رشد

۱۵۸- نسبت میان موضوع و محمول قضیه «پیروز بازی، مسابقه را باخت»، مانند مفاهیم مطرح‌شده در کدام گزینه است؟

(۱) دیو سه‌سر

(۲) تلخ شور

(۳) دایره دارای ضلع

(۴) سرخ قرمز

۱۵۹- نسبت کدام گزینه با محمول «وجود» با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) شریک باری

(۲) دریای حیوه

(۳) زرافه دوپا

(۴) سیاره مریخ

۱۶۰- کدام گزینه از جمله ویژگی‌های قضایای «وجوبی» است؟

(۱) محمول آن‌ها مندرج در ذات موضوعشان می‌باشد.

(۲) نقیض این قضایا نیز در کاذب‌بودن، ضروری‌اند.

(۳) اثبات و حمل کردن محمولشان بر موضوع، بی‌نیاز از دلیل است.

(۴) عقل ضرورتاً آن‌ها را خواهد پذیرفت اما از پذیرش نقیضشان نیز ابایی ندارد.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس‌های ۵ تا ۷)
صفحه‌های ۴۳ تا ۸۰

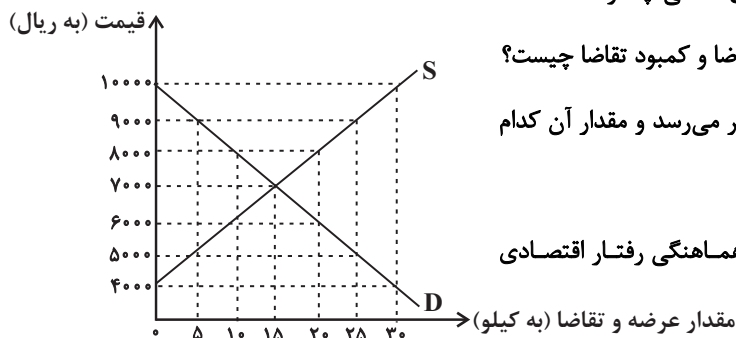
۱۶۱- کدام مورد در ارتباط با کالاهای مکمل، درست است؟

- (۱) با افزایش قیمت مرغ، تقاضا برای ماهی افزایش می‌یابد.
- (۲) با افزایش قیمت لوازم اصلی موتور اتومبیل، تقاضا برای اتومبیل افزایش می‌یابد.
- (۳) هرگاه قیمت بنزین افزایش یابد، تقاضا برای تردد با اتومبیل شخصی، کاهش می‌یابد.
- (۴) هرگاه تقاضا برای فرش دستبافت افزایش یابد، قیمت فرش ماشینی کاهش می‌یابد.

۱۶۲- درباره انواع بازارها کدام گزینه، صحیح است؟

- (۱) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها مناقصه و خریداران عمده کالا و خدمات مزایده برگزار می‌کنند.
- (۲) انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند؛ بنابراین دولت باید مانع شکل‌گیری آن و تبانی برخی از تولیدکنندگان شود.
- (۳) در بازار رقابتی، فروشندگان قیمت‌گذار و خریداران قیمت‌پذیر هستند.
- (۴) در بازار انحصاری، تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هریک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود.

۱۶۳- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

- الف) در قیمت: ۱۰,۰۰۰ ریال، کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی چقدر است؟
- ب) در قیمت: ۶,۰۰۰ ریال و ۹,۰۰۰ ریال، به ترتیب مقدار مازاد تقاضا و کمبود تقاضا چیست؟
- ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟
- د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌شود؟

- (۱) الف (۱۵، ب) ۲۰ - ۱۰، ج) ۱۰۰۰۰ و ۳۰ - ۳۰,۰۰۰، د) افزایش قیمت از ۶۰۰۰ ریال به ۷۰۰۰ ریال
- (۲) الف (۱۵، ب) ۱۰ - ۲۰، ج) ۷۰۰۰ و ۱۵ - ۱۰,۵۰۰، د) کاهش قیمت از ۸۰۰۰ ریال به ۷۰۰۰ ریال
- (۳) الف (۳۰، ب) ۱۰ - ۲۰، ج) ۷۰۰۰ و ۱۵ - ۱۰,۵۰۰، د) افزایش قیمت از ۶۰۰۰ ریال به ۷۰۰۰ ریال
- (۴) الف (۳۰، ب) ۲۰ - ۱۰، ج) ۱۰۰۰۰ و ۳۰ - ۳۰,۰۰۰، د) کاهش قیمت از ۸۰۰۰ ریال به ۷۰۰۰ ریال

۱۶۴- با توجه به جدول «تقاضا، عرضه، قیمت» ذیل، کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

ردیف	قیمت (به تومان)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۵,۰۰۰	۴۰	۲۰
۲	۱۷,۰۰۰	۳۵	۲۵
۳	۱۸,۰۰۰	۳۰	۳۰
۴	۲۰,۰۰۰	۲۰	۴۵
۵	۲۳,۰۰۰	۱۵	۵۰

الف) در سطح قیمت ۱۷,۰۰۰ تومان، بازار با چه وضعیتی مواجه است؟

ب) در سطح قیمت ۲۰,۰۰۰ تومان، بازار با چه وضعیتی مواجه است؟

ج) حداکثر میزان پرداختی مصرف‌کنندگان در سطح قیمت ۲۳,۰۰۰ تومان، چند

تومان است؟

(۱) الف) ۱۰ کیلو کمبود تقاضا، ب) ۲۵ کیلو مازاد تقاضا، ج) ۳۴۵,۰۰۰ تومان

(۲) الف) ۱۰ کیلو کمبود عرضه، ب) ۲۵ کیلو مازاد عرضه، ج) ۱,۱۵۰,۰۰۰ تومان

(۳) الف) ۱۰ کیلو مازاد تقاضا، ب) ۲۵ کیلو مازاد عرضه، ج) ۳۴۵,۰۰۰ تومان

(۴) الف) ۱۰ کیلو مازاد عرضه، ب) ۲۵ کیلو کمبود تقاضا، ج) ۱,۱۵۰,۰۰۰ تومان

۱۶۵- کدام گزینه به ارائه کالای عمومی، از وظایف دولت اشاره دارد؟

(۱) احداث جاده و پل

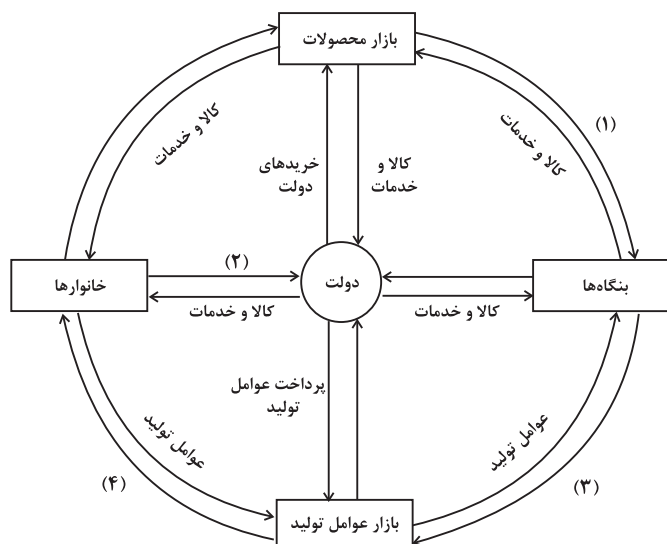
(۲) تضمین وجود اطلاعات و آگاهی در مبادله

(۳) تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات توسط سازمان استاندارد

(۴) الزام اخذ گواهی معتبر برای عرضه محصولات شرکت‌های دارویی و غذایی

۱۶۶- با توجه به نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها و دولت، عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده شماره‌های ۱ تا ۴ مشخص شده

در نمودار می‌باشد؟

(۱) خریده‌ها - یارانه - منابع - پرداخت‌های عوامل تولید

(۲) درآمد - مالیات - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

(۳) درآمد - مالیات - منابع - پرداخت‌های عوامل تولید

(۴) خریده‌ها - یارانه - پرداخت‌های عوامل تولید - درآمد خانوار

۱۶۷- مراحل تولید ماست به قرار زیر است، اگر مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده برابر با ۱۱۵۰ تومان باشد، آنگاه:

دامدار هر لیتر شیر خام را به قیمت ۸۰۰۰ تومان به واسطه می فروشد.
واسطه شیر را به قیمت هر لیتر ۱۱,۰۰۰ تومان به کارخانه لبنیات می فروشد.
کارخانه هر لیتر شیر را به ماست تبدیل می کند و ماست تولیدی را به قیمت ۱۶,۰۰۰ تومان به فروشگاه می فروشد.
فروشگاه ماست تولیدی را به قیمت ۲۳,۰۰۰ تومان به مشتری نهایی می فروشد.

الف) نرخ مالیات بر ارزش افزوده، چند درصد است؟

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط کارخانه چند تومان است؟

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده شیر توسط واسطه، چند تومان است؟

(۱) الف) ۵ (ب) ۱۵۰ (ج) ۱۶,۸۰۰ (۲) الف) ۹ (ب) ۱۵۰ (ج) ۱۱,۵۵۰

(۳) الف) ۹ (ب) ۲۵۰ (ج) ۱۶,۸۰۰ (۴) الف) ۵ (ب) ۲۵۰ (ج) ۱۱,۵۵۰

۱۶۸- با توجه به اطلاعات داده شده در جدول زیر که هزینه تولید دو کالای گندم و برنج را در سه کشور «A»، «B» و «C» نشان می دهد: (با فرض این که

هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردارند.)

کشورها	کالاها	
	گندم	برنج
A	۷۱۰ تومان	۱۱۵۰ تومان
B	۵۰۰ تومان	۱۳۰۰ تومان
C	۴۵۰ تومان	۱۲۵۰ تومان

الف) کدام کشور در تولید گندم مزیت مطلق دارد؟

ب) بدون در نظر گرفتن هزینه های حمل و نقل و با توجه به وضعیت کشور A کدام رابطه توجیه اقتصادی دارد؟

ج) کشور B بر تولید کدام کالا باید متمرکز شود؟

(۱) الف) کشور A، (ب) کشور A، گندم را در داخل تولید کند و برنج مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. (ج) گندم

(۲) الف) کشور A، (ب) کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. (ج) برنج

(۳) الف) کشور C، (ب) کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. (ج) گندم

(۴) الف) کشور C، (ب) کشور A، هر دو کالای برنج و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند. (ج) برنج

۱۶۹- پاسخ سؤال‌های زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای دیگر، چه می‌کنند؟

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات‌متحده برای دستیابی به چه هدفی تعرفه‌های متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند؟

ج) نتیجه تشکیل «کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل»، چه بود؟

۱) وضع تعرفه‌های گوناگون - جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول

۲) کاهش تعرفه‌ها - تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود - تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی

۳) وضع تعرفه‌های گوناگون - جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان - تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی

۴) کاهش تعرفه‌ها - تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول

۱۷۰- عبارات کدام گزینه متضمن پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) صادرات کالا چه منفعتی برای تولیدکنندگان دارد؟

ب) عواقب رعایت نشدن مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

ج) چرا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آنها از خارج تأکید می‌کنند؟

۱) الف) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - استفاده از منابع کمیاب، ب) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها، ج) وابستگی در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مثل دارو

۲) الف) بالا رفتن رفاه جامعه - استفاده از منابع کمیاب، ب) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - کاهش رفاه جامعه، ج) امکان تاب آوری و انعطاف‌پذیری در مقابل مشکلات و تکان‌ها

۳) الف) افزایش هزینه فرصت - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر، ب) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها، ج) جنگ‌های نظامی و فروش تسلیحات

۴) الف) امکان فروش در بازارهای بزرگ‌تر - تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر، ب) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه، ج) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی و رفتار خودخواهانه برخی کشورها

آزمون ۱۶ مردادماه ۱۴۰۵

سوالات اختصاصی دوازدهم علوم و معارف اسلامی

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۲۰۱	۲۰۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۲۰۶	۲۱۰	

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
عربی، زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، عمادالدین صالحیان، کامران عبدالمی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قاندامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، احسان کلاته عربی، فاطمه منصور خاکی، سید محمدعلی مرتضوی، مجید همایی، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، میلاد هوشیار

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس‌های ۳ تا ۵
صفحه‌های ۲۷ تا ۷۰

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۷۱ - ۱۷۶)

۱۷۱- ﴿ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ ۖ ﴾

(۱) از آنچه به آن‌ها روزی داده‌ایم انفاق کردند قبل از آنکه روزی فرا برسد که نه داد و ستدی در آن است و نه دوستی!
(۲) انفاق کنید از آنچه روزی دادیم قبل از آنکه روزی فرا رسد که هیچ داد و ستدی در آن وجود ندارد و هیچ دوستی‌ای به کار نمی‌آید!

(۳) باید از آنچه به شما روزی کرده‌ایم انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرا رسد که در آن هیچ داد و ستدی و دوستی نیست!
(۴) از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید پیش از آنکه روزی فرا برسد که نه داد و ستدی در آن است و نه دوستی‌ای!
۱۷۲- « سُرْعَةُ حَرَكَةِ جَنَاحِي الطَّائِرِ الطَّنَّانِ كَثِيرَةٌ فَمَا مِنْ نَازِلٍ إِلَّا يَعْجُزُ عَنْ رُؤْيَا جَنَاحِي طَائِرٍ يُعَدُّ أَصْغَرَ طَائِرٍ عَلَى الْأَرْضِ! »:

(۱) سرعت حرکت بال مرغ مگس، زیاد است، پس هر بیننده‌ای از دیدن بال‌های آن پرنده که کوچک‌ترین پرنده روی این کره خاکی به‌شمار می‌آید، ناتوان است!
(۲) بال‌های مرغ مگس، سریع حرکت می‌کند، پس بیننده‌ای نیست جز اینکه از دیدن بال‌های پرنده‌ای ناتوان است که آن را از پرندگان کوچک روی زمین به‌شمار می‌آورند!
(۳) سرعت حرکت بال‌های مرغ مگس، زیاد است، پس هیچ بیننده‌ای نیست، مگر اینکه از دیدن بال‌های پرنده‌ای ناتوان است که کوچک‌ترین پرنده روی زمین به‌شمار می‌آید!
(۴) بال‌های مرغ مگس، با سرعت زیاد حرکت می‌کند، پس هیچ بیننده‌ای نیست، مگر اینکه از دیدن بال پرنده‌ای ناتوان است که آن را کوچک‌ترین پرنده روی زمین به‌شمار می‌آورند!

۱۷۳- « إِنْ احْتَرَمَ زَمَلَانِي حِينَ دُخُولِ الصَّفِّ فَسَوْفَ يَحْتَرِمُونِي أَيْضاً وَ هَذَا هُوَ السَّلُوكُ الْجَيِّدُ! »:

(۱) اگر هنگام ورود به کلاس به هم‌شاگردی‌هایم احترام بگذارم، آنان نیز به من احترام خواهند گذاشت و این همان رفتار خوب است!
(۲) اگر هم‌شاگردی‌هایم در ورود به کلاس مورد احترام قرار گیرند، من نیز آن‌ها را مورد احترام قرار خواهم داد و این از رفتارهای خوب است!
(۳) چنانچه هنگام داخل شدن به کلاس به هم‌شاگردی‌های خود احترام بگذارم، آنان هم مرا احترام خواهند کرد و این رفتار خوبی است!
(۴) هرگاه هم‌کلاسی‌ها در کلاس به من احترام گذاشتند، من هم هنگام ورود به آنان احترام گذاشتم و این همان رفتار خوب است!

۱۷۴- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) وفقاً لدراسات العلماء لا نستطيع أن نجد لغةً دون كلمات دخیلة!؛ براساس پژوهش‌های دانشمندان، نمی‌توان زبانی بدون

واژگان وارد شده پیدا کرد!

(۲) إِنْ تَكُنْ أَهْلَ النَّفَرِ، تَدْرِكُ أَنَّ عُمَرَ الْإِنْسَانَ يَنْتَهِي سَرِيعاً جَدًّا!؛ اگر اهل خردورزی بودی، پی می‌بردی که عمر انسان

خیلی سریع به پایان می‌رسد!

(۳) عَلَيْنَا أَنْ نُنْفِقَ مِمَّا نُحِبُّ لِكَي تَزْدَادَ الْبَرَكَةُ فِي حَيَاتِنَا!؛ ما باید از آنچه که دوست داریم، انفاق کنیم تا برکت در زندگی‌مان

زیاد شود!

(۴) أَعُوذُ بِرَبِّي مِمَّنْ يَتَحَدَّثُ عَنْ عُيُوبِ الْآخَرِينَ دَائِماً!؛ به پروردگار پناه می‌برم از کسی که همیشه درباره‌ی عیب‌های سایرین

صحبت می‌کند!

۱۷۵- « پرندگانی را روی شاخه‌های درختی دیدم. آن پرندگان آواز می‌خواندند! »:

(۱) رَأَيْتُ طَيوراً عَلَى غُصُونِ الشَّجَرَةِ. كَانَتْ طَيُورٌ تُغَرِّدُ!

(۲) شَاهَدْتُ طَيوراً عَلَى أَغْصَانِ شَجَرَةٍ. كَانَتْ الطُّيُورُ تُغْنِي!

(۳) عَلَى غُصُونِ الْأَشْجَارِ رَأَيْتُ الطُّيُورَ. تِلْكَ الطُّيُورُ تُغَرِّدُ!

(۴) أَشَاهِدُ طَيوراً عَلَى أَغْصَانِ شَجَرَةٍ. كَانَتْ تِلْكَ الطُّيُورُ تُغْنِي!

۱۷۶- عَيْنَ الْأَيْدِ لِمَفْهُومِ هَذَا الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ: « إِذَا غَضِبْتَ، فَاسْكُتْ! »

(۱) ز خشم اوست بداندیش را عذاب علیم ز عفو اوست نکوخواه را ثواب جزیل

(۲) تحمل کند هرکه را عقل هست نه عقلی که خشمش کند زیردست

(۳) ﴿وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾

(۴) صَمْتُكَ حِينَ الْغَضَبِ، أَقْوَى رَدِّ عَلَى مَنْ أَثَارَهُ!

۱۷۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الإِعْرَابِ لِـ (نَقَلْتُ): « قَدْ نَقَلْتُ إِلَى الْفَارِسِيَّةِ أَلْفَاظَ فَارِسِيَّةَ كَثِيرَةً! »

(۱) فعل ماضٍ - للمفرد المؤنث الغائب - ليس له حرف زائد - متعدّد / فعل و فاعله «ألفاظ»، الجملة فعلية

(۲) للمفرد المؤنث - له حرف زائد واحد فقط - مجهول / فعل و نائب فاعله: «ألفاظ»، و الجملة فعلية

(۳) فعل ماضٍ - للمؤنث الغائب - مجرد ثلاثي - مجهول / فعل و فاعله محذوف، الجملة فعلية

(۴) مجرد ثلاثي - للمفرد المؤنث - معلوم - لازم / فعل و مع فاعله، جملة فعلية

۱۷۸- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْعَلَامَاتِ الْفَرَعِيَّةِ لِلإِعْرَابِ:

(۱) العاملون يحضرون في المعمل كلّ صباح ليبدؤوا أعمالهم!

(۲) هذا فلاح يزرع في الأراضى الواسعة الخضراء!

(۳) معلّماننا يشجّعن طالبات الصفوف على الإجتهد الأكثر!

(۴) يشترك الطالبان في جلسة مهمّة قبيل الظّهر!

۱۷۹- عَيْنَ الْمَفْعُولِ بِهِ عِلَامَةُ إِعْرَابِهِ ظَاهِرِيَّة:

(۱) لا أحبّ تلميذى إلّا أن يُصبح نموذجاً مثاليّاً!

(۲) يا من يشفى المرضى و يُنزل الهدى!

(۳) بالتأكيد كان الوالى الكبير يُرشد الساعى!

(۴) من يَنال العلى رغم صعوباتِ الطريق!

۱۸۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَغَيْنِ: «وَجَدْتُ مَقَالَاتٍ ... وَ ... مُفِيدَةً فِي الْفِيزِيَاءِ!»

(۲) علميّة - مراجع

(۱) علميّة - مراجع

(۴) علميّة - مراجع

(۳) علميّة - مراجع

عربی، زبان قرآن (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهدرس‌های ۵ تا ۳
صفحه‌های ۲۹ تا ۷۰

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۸۱ - ۱۸۶)

۱۸۱- ﴿إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ﴾:

- (۱) قطعاً این امت یکتا، امت شماسست و خدایتان من هستم، پس پرستش کنید!
 - (۲) بی‌گمان این امت یگانه شماسست و منم که پروردگارتان هستم، پس عبادت کنید!
 - (۳) همانا این امت شماسست، امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس پرستش کنید!
 - (۴) قطعاً این امتی یکتا برای شماسست و من پروردگار شما می‌باشم، پس مرا عبادت کنید!
- ۱۸۲- « لَا تَنْسَحِبْ عَنْ طَرِيقِ بُلُوغِ هَدَفِكَ الْحَقِيقِيِّ، فَكُلَّ خُطْوَةٍ تُقَرِّبُكَ أَكْثَرَ مِنْ نَجَاحِكَ! »:

- (۱) از راه رسیدن به هدف واقعی خویش عقب‌نشینی نکن، زیرا با هر گامی بیشتر به موفقیت نزدیک می‌شوی!
 - (۲) از مسیر رسیدن به هدف واقعی خود عقب‌نشینی نکن، زیرا هر قدمی تو را بیشتر به موفقیت نزدیک می‌کند!
 - (۳) از رسیدن به هدف واقعی خویش دست نکش، چرا که هر گامی تو را بیشتر به موفقیت نزدیک خواهد کرد!
 - (۴) از راه رسیدن به هدف حقیقی‌ات عقب‌نشینی نمی‌کنی، چرا که تو با هر قدمی به موفقیت خویش نزدیکتر می‌شوی!
- ۱۸۳- « لَا يَمْنَعُ الْاِخْتِلَافُ بَيْنَ أَفْرَادِ الْمُجْتَمَعِ مِنَ التَّعَايُشِ السَّلَامِيِّ، فَالْإِنْسَانُ يَحْتَاجُونَ إِلَى الْاحْتِرَامِ وَ التَّعَاوُنِ لِيَعِيشُوا فِي أَمْنٍ وَ سَلَامٍ! »:

- (۱) تفاوت میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم به احترام و همکاری نیاز دارند تا در امنیت و آرامش زندگی کنند!
- (۲) اختلاف‌های میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم برای امنیت و آرامش در زندگی به احترام و همکاری نیاز دارند!
- (۳) تفاوت‌های میان افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز می‌شود و مردم در زندگی برای امنیت و آرامش به احترام و همکاری نیاز دارند!
- (۴) تفاوت بین افراد جامعه مانع همزیستی مسالمت‌آمیز نمی‌شود و مردم برای ایجاد امنیت و آرامش به احترام دیگران و کمک به آنان نیاز دارند!

۱۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) الْمُسْلِمُونَ خُمُسُ سُكَّانِ الْعَالَمِ يَعْيشُونَ فِي الْأَرْضِ!: مسلمانان پنج درصد ساکنان جهان هستند که در زمین زندگی می‌کنند!
- (۲) مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفَرُّقِ، فَهُوَ عَمِلُ الْعَدُوِّ!: هر کس شما را ببیند و به تفرقه دعوت کند پس او مزدور دشمن است!
- (۳) هَذِهِ الْحَبُوبُ الْمُهْدَنَةُ مَسْمُوحَةٌ، إِجْمَعِيهَا وَ اذْهَبِي!: این قرص‌های آرامبخش غیرمجاز هستند، آن‌ها را جمع کن و برو!
- (۴) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الْفَرَسَ يَقْدِرُ عَلَى النَّوْمِ وَاقِفًا عَلَى أَقْدَامِهِ!?: آیا می‌دانی که اسب می‌تواند ایستاده روی پاهایش بخوابد؟!

۱۸۵- « این دانشمندان برای شناختن رازهای آن پدیده عجیب بسیار تلاش کردند! »؛ عین الصحیح:

(۱) حاول هؤلاء العلماء معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة كثيراً!

(۲) هذا العلماء حاولوا معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة كثيراً!

(۳) كثير من هؤلاء العلماء حاولوا معرفة أسرار تلك الظاهرة العجيبة!

(۴) إن هؤلاء العلماء يحاولون كثيراً معرفة أسرار هذه الظاهرة العجيبة!

۱۸۶- عین الأنسب لمفهوم العبارة: « الناس نيام فإذا ماتوا انتبهوا! »

(۱) بی جمالش مرگ بهتر از حیات وصل او چون زندگی هجرش ممات

(۲) چو مرگ آمد و کار رفتن نبود نه دانش نماید نه پرهیز سود

(۳) ره پیری و مرگ را باره نیست به نزد کس این هر دو را چاره نیست

(۴) یکی پرسید از سقراط کز مردن چه خواندستی بگفت ای بی خبر مرگ از چه نامی زندگانی را

۱۸۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(۱) هل تُصدِّقُ أن ترى أسماكاً تتساقطُ مِنَ السَّمَاءِ!

(۲) تَعَلَّمُوا دُرُوسَكُمْ و لا تَتَسَحَّبُوا عَنْ أداءِ الواجِبَاتِ!

(۳) يُؤَكِّدُ الْقُرْآنُ عَلَى حُرِّيَةِ الْعَقِيدَةِ و لا يَجُوزُ فِيهِ الْخِلَافُ!

(۴) الْقَادَةُ هُمُ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ الْمَسْئُولِينَ فِي الْبِلَادِ بِأداءِ الْوُظَائِفِ!

۱۸۸- عین الفعل المزيد الثلاثي مُتَعَدِّياً:

(۱) هؤلاء المواطنون يتعايشون بأمن و سلام! (۲) انكسر الزجاج حين وقع على الأرض فجأة!

(۳) يتحمل المجاهد أي إساءة في سبيل الحرية! (۴) تنتشر شائعات كثيرة عن الأشخاص المشهورين دائماً!

۱۸۹- عین الصحیح عن مصدر الأفعال المزيدة:

(۱) اِسْتَبَّهَ ← اِسْبَاه (۲) شَابَهَ ← مُتَشَابَهَة (۳) تَشَابَهَ ← تَشَابُه (۴) تَشَبَّهَ ← تَشْبِيه

۱۹۰- عین الصحیح فيما أُشير إليه بخط:

(۱) أَيُّهَا الْمُدْرَسُونَ؛ زَيَّنُوا مَا تُعَلِّمُونَ بِالتَّوَاضُعِ لِمَنْ يَتَعَلَّمُ مِنْكُمْ! ← مصدره «تَعَلَّمَ»

(۲) إِنَّ الْمَدِيرَةَ تَسَلَّمُ عَلَى التَّلَامِيزِ فِي الصَّفِّ عِنْدَ اجْتِمَاعِهِمْ! ← مزيد ثلاثي من وزن «تفعيل»

(۳) رَغِمَ وجود نقاط الخلاف، أُنْتَجَ الحوارُ فِكرًا يُحَقِّقُ الْإِنْتِفَاعَ لِلْجَمِيعِ! ← مصدر من باب «انفعال»

(۴) الْمُسْلِمَتَانِ مِنَ الصِّينِ تُشَارِكَانِ فِي الْحَجِّ بِاخْلَاصٍ! ← مزيد ثلاثي بزيادة حرفين من وزن «تشارك»

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

لغة القرآن
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۹۱ - ۱۹۶)

۱۹۱- «إِنَّ التَّفَاخَرَ بِالنَّسَبِ لَيْسَ مَحْمُودًا؛ إِنَّمَا النَّاسُ يَخْلُقُونَ مِنْ تُرَابٍ قَدْ اخْتَلَطَ بِالْمَاءِ!»:

- (۱) فخرفروشی به دودمان پسندیده نیست؛ مردم، تنها از خاکی که با آب آمیخته شده است آفریده می‌شوند!
- (۲) افتخارکردن به اصل و نسب کار خوبی نیست؛ زیرا مردم، از خاک مخلوط با آب خلق شده‌اند!
- (۳) فخرفروشی به اصل و نسب قطعاً پسندیده نیست؛ تنها مردم، از خاکی آفریده شوند که آمیخته به آب است!
- (۴) افتخارکردن به دودمان پسندیده نمی‌باشد؛ زیرا مردم، قطعاً از تکه گل آمیخته به آب آفریده می‌شوند!

۱۹۲- «لَيْتَ الطَّالِبَ يَعْرِفُونَ أَنَّ الطَّالِبَ الْمُجْتَهِدَ يَقْدِرُ أَنْ يُعَوِّضَ قَلَّةَ اسْتِعْدَادِهِ بِالْاجْتِهَادِ!»:

- (۱) شاید دانشجویان بدانند که دانشجوی کوشا می‌تواند کم بودن استعدادش را با تلاش جبران نماید!
- (۲) ای کاش دانش‌آموزان بدانند که دانش‌آموز کوشا می‌تواند کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!
- (۳) شاید دانش‌آموزان بفهمند که دانش‌آموز تلاشگر توانایی دارد که کم بودن استعداد را با تلاش جبران نماید!
- (۴) ای کاش دانشجویان می‌فهمیدند که دانشجوی تلاشگر توانمند است که کمی استعدادش را با تلاش جبران کند!

۱۹۳- «لَعَلَّ الْأَوْلَادَ يَعْرِفُونَ أَنَّ لَا إِنْسَانَ الْطَفَّ مِنَ الْأُمِّ وَ لَا صَدِيقَ أَوْثَقَ مِنَ الْعَائِلَةِ!»:

- (۱) امید است فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر و هیچ دوستی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
- (۲) ای کاش فرزندان بدانند که هیچ انسانی مهربانتر از مادر نیست و مطمئن‌ترین دوست خانواده است!
- (۳) امید است فرزندان بدانند که انسانی مهربانتر از مادر وجود ندارد و هیچ رفیقی مطمئن‌تر از خانواده نیست!
- (۴) ای کاش فرزندانمان می‌دانستند که انسان مهربانتر از مادر و رفیق مطمئن‌تر از خانواده وجود ندارد!

۱۹۴- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ! افتخار فقط برای عقلی استوار و حیا و پاکدامنی و ادب است!
- (۲) ﴿ قَالَ أَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾: گفت: می‌دانم که خداوند بر هر چیزی تواناست!
- (۳) كَأَنَّكَ مُتَزَدِّدٌ فِي بَيْعِ تِلْكَ السَّيَّارَةِ! شاید تو در فروش آن ماشین مردّد شوی!
- (۴) أَنْتَ مُعِينٌ مَنْ لَا مُعِينَ لَهُ! تو یاری‌دهنده کسی هستی که هیچ یاری‌دهنده‌ای ندارد!

۱۹۵- «امید است هم‌کلاسی عزیزم بتواند در امتحانات پایان سال تحصیلی موفق شود!»: عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَعَلَّ زَمِيلِي الْعَزِيزَ يَقْدِرُ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِمْتِحَانَاتِ نَهَايَةِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۲) لَيْتَ زَمِيلَتِي الْعَزِيزَةَ تَسْتَطِيعُ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِمْتِحَانِ آخِرِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۳) لَعَلَّ زَمِيلَتِي الْعَزِيزَةَ قَدَرَتْ أَنْ تَنْجَحَ فِي الْإِخْتِبَارِ فِي نَهَايَةِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!
- (۴) لَيْتَ زَمِيلِي الْعَزِيزَةَ اسْتَطَاعَتْ أَنْ يَنْجَحَ فِي إِبْتِحَارَاتِ آخِرِ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ!

۱۹۶- عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مفهوم العبارة: « لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفَعْلِ! »

- (۱) دوصد گفته چون نیم کردار نیست بزرگی سراسر به گفتار نیست!
- (۲) اگر خواهی از هر دو سر آبروی همه راستی کن همه راست گوی!
- (۳) کار کن کار بگذر از گفتار کاندین راه کار دارد کار!
- (۴) کسی کو به دانش توانگر بود ز گفتار کردار بهتر بود!

۱۹۷- ﴿هَٰذَا﴾ أَكْمَلِ الْفَرَاغَ فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ التَّالِيَةِ: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾

- (۱) لَا تَشْكُرُونَ (۲) لَا يَشْكُرُونَ (۳) لَا تَشْكُرُوا (۴) لَا يَشْكُرُوا

۱۹۸- عَيْنَ الْخَطِأِ فِي مَصَادِرِ الْأَفْعَالِ:

- (۱) ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾: (إِخْرَاج)
- (۲) أَيُّهَا النَّاسُ؛ لَا تُكْرِهُونِي دُونَ أَنْ تَعْرِفُونَنِي!: (إِكْرَاه)
- (۳) تَعَلَّمُوا اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ مِنْ أَصْدِقَاءِ يَعْرِفُونَهَا!: (تَعْلِيم)
- (۴) ﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾: (تَكْلِيف)

۱۹۹- عَيْنَ مَا فِيهِ الْفَعْلُ الْمَجْهُولُ:

- (۱) لِلْقِطِّ عُدَدٌ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا فَيَلْعَقُ الْقِطُّ جُرْحَهُ!
- (۲) عِيُونُ الْبُومَةِ لَا تَتَحَرَّكُ وَلَكِنَّهَا تُعَوِّضُ هَذَا النِّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا!
- (۳) أَمَرُوا بِأَنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَ النُّحَاسِ لِإِغْلَاقِ الْمَضِيقِ بِسَدٍّ عَظِيمٍ!
- (۴) أَفْتَشُ عَنْ صَدِيقٍ يُنَبِّهُنِي لَذِكْرِ اللَّهِ وَ يُرْشِدُنِي إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!

۲۰۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الْعَمَلِيَّاتِ الْحَسَابِيَّةِ:

- (۱) خمسة و أربعون ناقص ثلاثة عشر يُساوي ثلاثين و إثنين!
- (۲) ثمانون على أربعة يساوي عشرة!
- (۳) إثنا عشر في خمسة يساوي تسعين!
- (۴) سبعة و ثمانون زائد أحد عشر يساوي ثمانية و تسعين!

درس‌های ۴ تا ۶

صفحه‌های ۲۸ تا ۵۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ (۲)

۲۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر را می‌توان به رافع بن لیث منتسب دانست؟

(۱) او که ظالم و بیدادگر بود، از طرف هارون، حاکم خراسان شد.

(۲) با آغاز قیام وی، مخالفان خلیفه در ماوراءالنهر به وی پیوستند.

(۳) مأمون به توصیه او از رفتن به بغداد عذر خواست.

(۴) او برای جلب رضایت امام رضا (ع) برای ولایتعهدی عازم مدینه شد.

۲۰۲- چرا خطر واقفیه برای جریان شیعه در زمان امامت امام رضا (ع) بسیار جدی بود؟ زیرا ...

(۱) این گروه بحث‌های کلامی جدی را مطرح می‌کردند که باعث گمراهی نومسلمانان می‌شد.

(۲) شیعیان اموال زیادی را به برخی از سران آنان که وکیلان امام کاظم (ع) بودند، سپرده بودند.

(۳) برخی از این افراد در بیت‌الحکمه جهت ترجمه حضور داشتند و عقاید خود را ترویج می‌کردند.

(۴) این گروه از سوی خلفای عباسی همواره حمایت می‌شد و حکومت با مخالفان آنان برخورد می‌کرد.

۲۰۳- در زمان مأمون چه کسی با امام جواد (ع) مناظره علمی داشت؟

(۱) یحیی بن اکثم

(۲) ابن ابی داود

(۳) ابوحنیفه

(۴) عطی بن مهزیار

۲۰۴- کدام یک از گزاره‌های زیر منتسب به یحیی بن هرثمه است؟

(۱) متوکل از وی خواسته بود تا ضمن طرح مسئله مشکلی از امام هادی (ع)، موجبات بدنامی وی را فراهم آورد.

(۲) یکی از وکیلان توانمند دوره امام هادی (ع) بود که کارگزاران محلی تحت نظر وی به انجام وظیفه می‌پرداختند.

(۳) متوکل این فرد را به مدینه فرستاده بود و ملاقات نزدیک وی با امام هادی (ع)، سبب ارادت او به آن حضرت شده بود.

(۴) امام هادی (ع) وی را که یکی از غلات بود، فردی دروغ‌گو معرفی کرده و از شیعیان می‌خواست که از او دوری کنند.

۲۰۵- گسترده شدن شبکه وکالت امام هادی (ع) در سرزمین‌های اسلامی به چه علت بود؟

(۱) وسیع و گسترده بودن سرزمین‌های اسلامی

(۲) سازمان‌دهی و پیچیدگی دستگاه خلافت

(۳) نظارت دقیق‌تر بر روی نشر تفکر شیعه

(۴) محدودیت و کنترل شدید امام هادی (ع)

درس‌های ۴ تا ۶
صفحه‌های ۳۲ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ (۱)

۲۰۶- کدام گزینه از مهم‌ترین محورهای پیمان عمومی مدینه می‌باشد؟

- (۱) تغییر فرهنگ جاهلی مبتنی بر پیمان‌های قبیله‌ای
(۲) آزادی یهودیان در پیروی و عمل بر اساس دین خود
(۳) ایجاد روحیه تعاون و همکاری میان انصار و مهاجران
(۴) هشدار به یهودیان مدینه برای خودداری از اقدامات مودیان

۲۰۷- در کدام غزوه، مشرکان به اصرار ابوجهل و با سپاهی هزارنفری در برابر سپاه اسلام قرار گرفتند؟

- (۱) احد
(۲) بدر
(۳) تبوک
(۴) خندق

۲۰۸- کدام یک از موارد زیر، از مواد پیمان صلح حدیبیه نیست؟

- (۱) آزادی قبایل در هم‌پیمانی با مسلمانان یا مشرکان
(۲) متارکه جنگ بین طرفین به مدت ده سال
(۳) آزادی مسلمانان در واکنش به تفرقه‌افکنی یهودیان مکه
(۴) تأمین امنیت جان و مال تجار مسلمان و مشرک

۲۰۹- چه کسی پس از شهادت جعفر بن ابی‌طالب، فرماندهی سپاه سه هزار نفری مسلمانان در نبرد موته را عهده‌دار شد؟

- (۱) عبدالله بن ابی
(۲) زید بن حارثه
(۳) اسامه بن زید
(۴) عبدالله بن رواحه

۲۱۰- تأکید پیامبر (ص) بر رعایت حقوق شهروندان در برابر حاکمان، از دستاوردهای دوره رسالت ایشان در چه بُعدی بود؟

- (۱) حکومتی
(۲) اعتقادی
(۳) اجتماعی
(۴) اخلاقی

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۶ مردادماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)
۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	سامان اسپهرم، محمد اسدی، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمد ابراهیم توننده جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکر زاده، شکیب رجبی، علی شهبازی، علیرضا عبدی، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی، مهدی ملارمضانی، اسماعیل میرزایی، حامد نصیری
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، محمد امین داداش فام، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، الهام محمدی، مبین محمدی تراکمه، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، رضا نوروزی بیگی
جامعه شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیرحسین خزایی، فاطمه قریبیان، محمد مهدی یعقوبی، سید آرش مرتضائی فر
روان شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمد عرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درانی، محمد رضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیروودی، احسان کلاته عربی، فاطمه منصور خاکی، پیروز وجان، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی زاده، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حامد صفر خانیان، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیر محمد قلعه کاهی، علی معزی، فیروز نژاد نجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	نازنین فاطمه حاجیلو صفازاده، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سپیده فتح الهی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعتکار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	زهره توکلی محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی
روان شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمد حسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمد علی مرتضوی	درویش علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، محمد حسین صادق پور، مسلم احمد نژاد
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه پور ویراستار: محمد حسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	امیر محمد قلعه کاهی ایمان کلاته عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمد حسین صادق پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمد علی مرتضوی
مسئول دفتر چه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفتر چه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۱»

(معمد بهیرایی)

$$2a + 1 = 5 \Rightarrow a = 2$$

$$2b + a = 5b - 4 \xrightarrow{a=2} 2b + 2 = 5b - 4$$

$$\Rightarrow 2b = 6 \Rightarrow b = 3$$

$$b = c \xrightarrow{b=3} c = 3$$

$$\Rightarrow f = \{(5, 5), (11, 11), (3, 3)\} \Rightarrow D_f = \{3, 5, 11\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

۲- گزینه «۴»

(هادی فولادی)

$$2a + 1 = 2a - 1 = b + 4$$

$$2a = -2 \Rightarrow a = -1$$

$$b + 4 = 2a - 1 \xrightarrow{a=-1} b + 4 = -3 \Rightarrow b = -7$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

۳- گزینه «۱»

(معدی ملارمشانی)

$$f(-1) = 2(-1)^2 + 3 = 5$$

$$f(1) = 2(1)^2 + 3 = 5$$

$$f(2) = 2(2)^2 + 3 = 11$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۲۲ تا ۲۵)

۴- گزینه «۳»

(معمد بهیرایی)

برای $x \leq 0$ خطی است که از $(0, 0)$ و $(-1, 1)$ عبور کرده، پس ضابطه آن $y = -x$ است و برای $x > 0$ نمودار سهمی است که دهانه آن رو به بالا است و یک واحد روی محور y ها به بالا رفته، پس ضابطه آن

$$y = x^2 + 1 \text{ است. پس:}$$

$$f(x) = \begin{cases} -x & , x \leq 0 \\ x^2 + 1 & , x > 0 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

۵- گزینه «۲»

(معمد بهیرایی)

$$f(1) = 2 \Rightarrow 1 + b = 2 \Rightarrow b = 1$$

$$f(4) = 6 \Rightarrow \sqrt{4} + a = 6 \Rightarrow a = 4$$

$$f(-2) = 2a(-2)^2 + b \xrightarrow{a=4, b=1} f(-2) = 32 + 1 = 33$$

$$f(a) = \sqrt{a} + a \xrightarrow{a=4} f(4) = 2 + 4 = 6$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = 33 + 6 = 39$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۳)

۶- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

اگر خروجی تابع f را c بنامیم.

$$\frac{f(a+b) + g(a)}{g(1) - f(a^2 - b)} = 2f(b^2) + g(2a)$$

$$g(1) - f(a^2 - b)$$

$$\frac{c + g(a)}{g(1) - c} = 2c + g(2a) \Rightarrow \frac{c + a}{1 - c} = 2c + 2a, c \neq -a$$

از آنجا که طرف دیگر تساوی دو برابر صورت کسر هست، باید مخرج برابر $\frac{1}{2}$ شود، تا تساوی برقرار باشد. بنابراین:

$$1 - c = \frac{1}{2} \Rightarrow c = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۲۵ تا ۳۲)

۷- گزینه «۱»

(علی قورمان زاده)

$$f(x) = (a^2 - 9)x^2 + (b + 5)x + 6$$

$$\begin{cases} a^2 - 9 = 0 \Rightarrow a^2 = 9 \Rightarrow a = \pm 3 \\ b + 5 = 0 \Rightarrow b = -5 \end{cases}$$

$$g(x) = (25 - b^2)x^2 + (a - 2)x$$

$$\begin{cases} 25 - b^2 = 0 \Rightarrow 25 = b^2 \Rightarrow b = \pm 5 \\ a - 2 = 1 \Rightarrow a = 3 \end{cases}$$

با توجه به دو تابع در می یابیم که $a = 3$ و $b = -5$ است. پس:

$$a + b = 3 - 5 = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۲۵ تا ۳۲)

۸- گزینه «۴»

(اسماعیل میرزایی)

$$\xrightarrow{\text{همانی } g} g(x) = x \Rightarrow \begin{cases} 2a - 1 = 0 \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2} \\ b = 0 \\ c = 1 \\ \frac{d+c}{2} = 0 \Rightarrow d+c=0 \Rightarrow d=-1 \end{cases}$$

$$f\left(\frac{1}{2}x\right) = -f(x) + 1 = k \Rightarrow k = -k + 1 \Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

$$\frac{k \times d}{k + b - c} = \frac{\frac{1}{2} \times (-1)}{\frac{1}{2} - 1} = \frac{-\frac{1}{2}}{-\frac{1}{2}} = +1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۲۵ تا ۳۳)

۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه ای)

در تابع ثابت $f(x) = c$ ، مقدار تابع به ازای هر ورودی، برابر با c است، پس داریم: $f(a+b) = f(a) = f(b) = c$ ، بنابراین خواهیم داشت:

$$f(a+b) = f(a) \times f(b) \Rightarrow c = c \times c \Rightarrow c = c^2$$

$$\Rightarrow c^2 - c = 0 \xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} c(c-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} c = 0 \\ c - 1 = 0 \Rightarrow c = 1 \end{cases}$$

طبق فرض، تابع ثابت و «غیرصفر» است، پس $c = 1$ قابل قبول است و داریم:

$$3c + 4 = 3 \times 1 + 4 = 7$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

۱۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای - کلکور قارچ از کشور ۹۸)

معادله نیمساز ناحیه اول و سوم به صورت $y = x$ است، پس هر نقطه روی این خط، طول و عرض برابر دارد، بنابراین مؤلفه اول و دوم هر زوج مرتب داده شده، باید با هم برابر باشند:

$$(n^2 - 3n, 4) \Rightarrow n^2 - 3n = 4 \Rightarrow n^2 - 3n - 4 = 0$$

$$\text{اتحاد جمله مشترک} \rightarrow (n-4)(n+1) = 0 \Rightarrow n = 4, n = -1$$

$$(20, n^2 + n) \Rightarrow 20 = n^2 + n \Rightarrow n^2 + n - 20 = 0$$

$$\text{اتحاد جمله مشترک} \rightarrow (n-4)(n+5) = 0 \Rightarrow n = 4, n = -5$$

در جوابهای به دست آمده از معادلههای اول و دوم، $n = 4$ مشترک است. برای سومین زوج مرتب داریم:

$$(1, m+n) \Rightarrow 1 = m+n \xrightarrow{n=4} m+4=1 \Rightarrow m=-3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۳۲)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(معمد بهیرایی)

$$\frac{x+3}{x-2} = \frac{x+5}{x-1} \Rightarrow (x+3)(x-1) = (x+5)(x-2)$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x - 3 = x^2 + 3x - 10$$

$$\Rightarrow 2x - 3x = -10 + 3$$

$$\Rightarrow -x = -7 \Rightarrow x = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحههای ۳۵ تا ۳۸)

۱۲- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

$$\frac{4(x+2)(x-1)}{4(x+2)(x-1)} \rightarrow 4(x-1) + 4(x+2) = 5(x-1)(x+2)$$

$$\Rightarrow 4x + 4 = 5x^2 + 5x - 10$$

$$\Rightarrow 5x^2 - 3x - 14 = 0 \xrightarrow{\text{حاصل ضرب جوابها}} P = \frac{-14}{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحههای ۳۵ تا ۳۸)

۱۳- گزینه «۲»

(معمد بهیرایی)

ابتدا ضابطه تابع f را به زبان ریاضی می نویسیم.

$$f(x) = \frac{x^2}{2} - 3$$

$$\Rightarrow f(-3) = \frac{9}{2} - 3 = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow f(-2) = \frac{4}{2} - 3 = -1$$

$$\Rightarrow f(2) = \frac{4}{2} - 3 = -1$$

$$\Rightarrow f(4) = \frac{16}{2} - 3 = 5$$

$$\Rightarrow \text{برد} = \{-1, \frac{3}{2}, 5\}$$

$$\text{مجموع اعضای برد} = -1 + \frac{3}{2} + 5 = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحههای ۵۰ تا ۵۵)

۱۴- گزینه «۳»

(شکیب ریسی)

دامنه (D) برابر است با مجموعه طول نقاط و برد (R) برابر است با مجموعه عرض نقاط نمودار تابع f . بنابراین:

$$D = \{x \mid -3 < x \leq 4\}$$

$$R = \{y \mid -2 < y \leq 2/5\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحههای ۵۰ تا ۵۵)

۱۵- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

در نمودارهای مختصاتی، برای تشخیص تابع بودن باید وقتی هر خط موازی محور y ها رسم می کنیم؛ نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند؛ در این حالت تابع است.

تنها گزینه ای که تابع است؛ گزینه «۴» است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۳۹)

۱۶- گزینه «۳»

(معمد اسری)

باید جای m مقادیر ۱ تا ۹ را قرار دهیم و به ازای هر کدام که دو زوج مرتب شرط مؤلفه اول برابر و مؤلفه دوم نابرابر داشته باشیم، f به ازای آن مقدار m ، تابع نیست.

$$\xrightarrow{m=1} f = \{(1,0), (2,4), (3,5), (\frac{1}{2}, 4), (4,1)\} \checkmark \text{تابع است}$$

$$\xrightarrow{m=2} f = \{(4,1), (2,4), (3,5), (1,4), (4,1)\} \checkmark \text{تابع است}$$

بعد از این چون $m^2 > 4$ می شود و مؤلفه اول ها همگی کوچکتر یا مساوی ۴ هستند و همچنین همه مؤلفه های اول عدد طبیعی اند. فقط m هایی را

قرار می دهیم که $\frac{m}{2}$ عدد طبیعی شود (یعنی زوج ها) و بقیه نیازی نیست.

$$\xrightarrow{m=4} f = \{(16,3), (2,4), (3,5), (2,4), (4,1)\} \checkmark \text{تابع است}$$

$$\xrightarrow{m=6} f = \{(36,5), (2,4), (3,5), (3,4), (4,1)\} \times \text{تابع نیست}$$

$$\xrightarrow{m=8} f = \{(64,7), (2,4), (3,5), (4,4), (4,1)\} \times \text{تابع نیست}$$

پس دو مورد تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحههای ۳۰ تا ۳۹)

۱۷- گزینه «۲»

(معمد بهیرایی)

از طرفی داریم:

$f(a)$ با توجه به ضابطه تابع برابر است با:

$$f(a) = 3a^2 + a$$

$$f(a) = 2a^2 + 2$$

$$\Rightarrow 3a^2 + a = 2a^2 + 2 \Rightarrow a^2 + a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a-1)(a+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=1 \\ a=-2 \end{cases}$$

با توجه به مجموعه دامنه (A) ، مقدار $a = -2$ قابل قبول است. پس:

$$f(x) = 3x^2 - 2$$

$$\Rightarrow f(2) + f(3) = 3 \times (2)^2 - 2 + 3 \times (3)^2 - 2$$

$$= 10 + 25 = 35$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحههای ۵۰ تا ۵۵)

۱۸- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

ورودی تابع x (متغیر مستقل) است و خروجی آن $y = x + x^2$ (متغیر وابسته) است که از مجموع عدد ورودی و مربع آن عدد به دست می‌آید. پس f تابعی است که هر عدد را به مجموع مربع آن عدد و خودش نسبت می‌دهد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

ابتدا مخرج کسر دوم در طرف چپ تساوی را با استفاده از اتحاد جمله مشترک تجزیه می‌کنیم:

$x^2 + x - 6 = (x-2)(x+3)$
ک.م.م مخرج‌ها برابر با $(x-2)(x+3)$ است، آن را در طرفین تساوی ضرب می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \frac{3}{x-2} - \frac{x^2+1}{(x-2)(x+3)} &= \frac{2k}{x+3} \\ \frac{3(x+3) - (x^2+1)}{(x-2)(x+3)} &= \frac{2k(x-2)}{(x-2)(x+3)} \\ 3x+9-x^2-1 &= 2kx-4k \Rightarrow -x^2+3x+8=2kx-4k \\ 0 &= 2kx-4k+x^2-3x-8 \\ 0 &= x^2+(2k-3)x-(8+4k) \end{aligned}$$

طبق فرض، مجموع ریشه‌ها برابر -1 است، بنابراین داریم:
 $-\frac{b}{a} = -1 \Rightarrow -1 = -\frac{2k-3}{1} \Rightarrow 2k-3=1$
 $\Rightarrow 2k=4 \Rightarrow k=2$

بنابراین حاصلضرب ریشه‌ها برابر می‌شود با:

$$\frac{c}{a} = \frac{-(8+4k)}{1} = -(8+4 \times 2) = -16$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۵)

۲۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

از هر کدام از عضوهای a و c در مجموعه اول، دو پیکان خارج شده و یکی از آنها به n وارد شده است، پس اگر n و پیکان‌های ورودی به آن حذف شود، رابطه تابع خواهد شد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۴۸)

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

در اولین رقم سمت چپ رقمی غیر صفر می‌توان قرار داد و در رقم بعدی چون تکرار ارقام مجاز نیست از تعداد کل ارقام یکی کم می‌کنیم و به همین ترتیب رقم‌های بعدی را انتخاب می‌کنیم:

$$5 \times 5 \times 4 \times 3 = 300$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۲- گزینه «۳»

(سامان اسپهرم)

دقت کنید که چون در صورت سؤال گفته شده که الزامی نیست به همه سؤالات پاسخ داده شود، پس برای هر سؤال ۵ انتخاب وجود دارد؛ یعنی انتخاب یکی از ۴ گزینه و یا نزدن تست. تعداد سؤالات برابر ۲۸۰ است، پس تعداد حالت‌ها برابر است با ۵۲۸۰.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۳- گزینه «۳»

(علیرضا عبیدی)

برای رفتن از W به Z یا از مسیرهای بالایی می‌رویم یا مسیرهای پایینی. پس دو اتفاق رخ می‌دهد:

$$\begin{aligned} W \xrightarrow{\text{راه ۱}} X \xrightarrow{\text{راه ۲}} Z &\Rightarrow \text{تعداد حالت‌ها} = 1 \times 2 = 2 \\ W \xrightarrow{\text{راه ۳}} Y \xrightarrow{\text{راه ۲}} Z &\Rightarrow \text{تعداد حالت‌ها} = 3 \times 2 = 6 \\ \text{بنابراین تعداد کل راه‌ها} &= 2 + 6 = 8 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۴- گزینه «۲»

(حامد نصیری)

مثلث از ۳ رأس تشکیل می‌شود. بنابراین برای تشکیل مثلث باید ۳ نقطه از ۸ نقطه را انتخاب کنیم، اما چون گفته شده یکی از رأس‌ها a باشد باید ۲ رأس دیگر از ۷ نقطه دیگر انتخاب شوند.

$$\binom{7}{2} = \frac{7!}{2!5!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{2 \times 5!} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲۵- گزینه «۱»

(محمدابراهیم توزنده‌جانی)

تعداد حالات انتخاب سه نفر از بین ۱۲ نفر برابر است با:

$$\binom{12}{3} = \frac{12!}{9! \times 3!} = 220$$

تعداد حالات انتخاب سه نفر مرد برابر است با:

$$\binom{7}{3} = \frac{7!}{4! \times 3!} = 35$$

$$\binom{12}{3} - \binom{7}{3} = 220 - 35 = 185$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۲۶- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

اگر مجموع سه عدد زوج باشد یا هر سه زوج‌اند یا دو تا از آن‌ها فردند و یکی زوج است. تعداد عددهای زوج و فرد در میان عددهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ هر کدام ۵ تا است، بنابراین داریم:

$$\binom{5}{3} + \binom{5}{2} \binom{5}{1} = 10 + (10 \times 5) = 60$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲۷- گزینه ۱»

(امیدرضا ذاکر زاده)

چون $A = \{۲, ۴, ۶\}$ و $B = \{۳, ۶\}$ و $C = \{۲, ۳, ۵\}$ و پیشامد مطلوب مسئله $(A \cup B) - C$ است، پس:

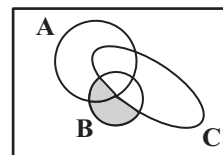
$$(A \cup B) - C = \{۲, ۳, ۴, ۶\} - \{۲, ۳, ۵\} = \{۴, ۶\}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

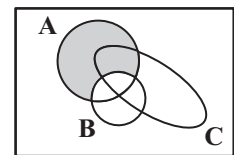
۲۸- گزینه ۴»

(علی شهرابی)

دو پیشامد را ناسازگار گوئیم هرگاه اشتراکشان تهی باشد. در بین گزینه‌های داده شده، فقط پیشامدهای گزینه «۴»، اشتراکشان تهی می‌شود:

$$B \cap C' = B - C$$

$$A - B$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۲۹- گزینه ۳»

(مهمر همیری)

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به دست می‌آوریم:

$$۲^۲ = ۴ \rightarrow \text{تعداد اعضای } S \text{ خانواده } ۲ \text{ فرزندی}$$

(هر فرزند می‌تواند پسر یا دختر باشد.)

حال تعداد زیرمجموعه‌ها یعنی همان پیشامدهای متمایز را به دست می‌آوریم:

$$۲^۴ = ۱۶ \rightarrow ۲^n \text{ تعداد زیرمجموعه‌ها}$$

پس ۱۶ پیشامد متمایز می‌توان تعریف کرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۳۰- گزینه ۲»

(ابوالفضل بهاری)

اگر سکه پشت بیاید و تاس بیندازیم، ۶ حالت دارد. (۱ تا ۶)

اگر سکه رو بیاید و ۴ بار دیگر سکه بیندازیم، ۱۶ حالت داریم ($۲^۴ = ۱۶$)

$$۱۶ + ۶ = ۲۲ \text{ پس طبق اصل جمع، کل اعضای فضای نمونه برابر است با:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه ۱»

(سعید هفغری)

تشریح موارد نادرست:

الف) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.

ب) سلطان حسین بایقرا و امیرعلیشیر نوایی در حوزه ادبی هرات ترکی گویی و ترکی نویسی را تشویق می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۸)

۳۲- گزینه ۱»

(امیرحسین اشتری)

در این گزینه، با توجه به اینکه معشوق قبا بر تن دارد و دارای زلف است، یعنی در واقع ویژگی‌های ظاهری و زیبایی‌های حسی او مورد توجه قرار گرفته است، پس معشوق زمینی است و این ویژگی بیت را به سبک خراسانی نزدیک‌تر می‌کند.

در سایر گزینه‌ها با سبک عراقی مواجه هستیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: جهان از خداوند پُر است و در تمامی پدیده‌های عالم تجلی پیدا کرده است. پس معشوق آسمانی است و با بیتی عرفانی روبه‌رو هستیم.

گزینه «۳»: باور به قضا و قدر در این بیت مشهود است؛ زیرا فرد باید در مقابل تیر قضا و قدر (یا تیر عشق) تسلیم بشود، سیر بیندازد و مقاومت نکند.

گزینه «۴»: مفهوم برتری عشق نسبت به عقل در این بیت دیده می‌شود که از مفاهیم سبک عراقی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۳- گزینه ۴»

(مفسر اصغری)

ابیات «الف و ب» به سبک خراسانی سروده شده‌اند، اما ابیات «ج و د» از ویژگی‌های سبک عراقی برخوردارند.

ویژگی‌های بارز سبک ابیات:

بیت «الف»: شادی‌گرایی و زمینی بودن معشوق

بیت «ب»: خردگرایی

بیت «ج»: غم‌گرایی

بیت «د»: باور به قضا و قدر

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۴- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

واژه «پولاد» مجاز از شمشیر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شهر ایران» یعنی «کشور ایران» و مجاز ندارد.

گزینه «۳»: بیت فاقد مجاز است.

گزینه «۴»: «خون» و «دل» معانی حقیقی خود را می‌دهند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۴»

(شیوا نظری)

«گل» مجاز به علاقه شباهت (استعاره مصرحه) از معشوق است. (شاعر در ابتدا گفته است: ای معشوق که مانند گل هستی! و سپس مشبه را حذف کرده است.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «طره» مجاز از کل مو به علاقه غیرشباهت

گزینه «۲»: «خاک» مجاز از قبر به علاقه غیرشباهت

گزینه «۳»: فاقد مجاز است. («شیرین لب» صفت جانشین اسم است.)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه «۲»

(یاسین مودیان)

۱- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۲- «خاک» مجاز از قبر، ۳- «دیروز» مجاز از گذشته، ۴- «فردا» مجاز از آینده

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ۱- «آب و رنگ» مجاز از زیبایی، ۲- «چمن» مجاز از باغ، بوستان و نظایر آن‌ها، ۳- «فصل گل» مجاز از فصل بهار

گزینه «۳»: ۱- «دل» مجاز از وجود، ۲- «دم» مجاز از لحظه، ۳- «صد» مجاز از مقدار زیاد

گزینه «۴»: ۱- «عالم» در مصراع اول، مجاز از مردم عالم، ۲- «شب و روز» مجاز از همه اوقات

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۷- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «صد» مجازاً کثرت و زیادی، «دیده» مجازاً نگاه

گزینه «۳»: «زبان»: مجازاً گوینده، «گوش»: مجازاً شنونده

گزینه «۴»: «مجلس» مجازاً افراد حاضر در مجلس

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۸- گزینه «۳»

(مهدرامین راداش‌فام)

وزن ابیات:

گزینه «۱»: «فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه «۲»: «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

گزینه «۳»: «فعولن فعولن فعولن فعولن

گزینه «۴»: «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۴»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

وزن این مصراع «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است. وزن سایر گزینه‌ها در مقابل آن به صورت صحیح آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۲»

(الهام ممدی)

مفهوم بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» این است که جدایی از معشوق را نمی‌توان تحمل کرد، و گرنه تحمل ناملایمت‌های دیگر سهل و ساده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر می‌گوید غم و تنهایی و دوری از معشوق همگی با هم برای او پیش آمده‌اند و نمی‌داند چه کند.

گزینه «۳»: شاعر خواهان افشای عشق خود به معشوق است و می‌خواهد همه از این عشق باخبر شوند.

گزینه «۴»: همبستگی عشق معشوق با دل و جان عاشق و جدایی‌ناپذیری آنها

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۵۵)

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(مفسن اصغری)

عبارت اصلاح‌شده:

آثار ادبی منشور و منظوم زبان پهلوی از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «کلیله و دمنه» و «هزارویک‌شب» در دست است. نکته: یادگار زریران در زمره آثار غیردینی است که رنگ دینی نیز دارد و به زبان پهلوی تألیف شده است. این اثر اصل پارتی دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۴۲- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

عبارت گزینه «۳» اشتباه است؛ زیرا «شاهنامه ابومنصوری» نوشته عده‌ای از دانشوران خراسان است.

درباره گزینه «۱» دقت کنید که هر دو اثر را محمد بن جریر طبری به عربی نوشته است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۴۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد و بسیاری از دانشمندانی که در این شهر می‌زیستند، آثار ارزنده‌ای به پارسی و عربی، در قلمرو فرهنگ اسلامی پدید آوردند. امیران سامانی که بعضی، خود صاحب فضل و ادب بودند، شاعران فارسی‌گوی را تشویق کرده و مترجمان را به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی برمی‌انگیختند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۴۴- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا احمري)

در ساير ابیات، در پاين نیم‌مصراع‌های اول، دوم و سوم، کلمات هماهنگ دیده می‌شود.

تشریح ساير گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سحرگاهی»، «می‌خواهی» و «خرگاهی» در پاين نیم‌مصراع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

گزینه ۲: «گوهر» و «عبر» در پاين نیم‌مصراع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

گزینه ۳: «یاهو»، «کوکو» و «بو» در پاين نیم‌مصراع‌ها آمده‌اند و سجع می‌سازند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریغ)

۴۵- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمري)

در عبارت گزینه ۲ کلمات «خوردی» و «بردی» سجع متوازی ساخته‌اند، ولی در ساير گزینه‌ها سجع مطرف مشهود است.

تشریح ساير گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کردی» و «زدی» ← سجع مطرف

گزینه ۲: «نماید» و «نیاید» ← سجع مطرف

گزینه ۴: «ناچیز» و «عزیز» ← سجع مطرف

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریغ)

۴۶- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا احمري)

فقط «توحید - تجرید» سجع متوازی هستند.

در گزینه‌های «۳» و «۱» سجع مطرف و در گزینه ۲» سجع متوازن مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریغ)

۴۷- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا احمري)

در واژه‌های «کریم، زیرک، بیکار و تیر»، واج «ی» مصوت است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمري)

صورت درست خط عروضی:

بَرَد وید ای حَری فانِ بَدِ کَشید یارِ ما را ← فعلاتُ فاعلاتنِ فعلاتُ فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۹- گزینه ۳»

(سیرعلیرضا احمري)

«الف» در واژه‌های «ای» و «از» صامت است و در واژه «الفاظ» اولی صامت و دومی مصوت است. در واژه «آفاق» نیز الف‌ها، مصوت هستند. در ساير گزینه‌ها همه الف‌ها مصوت تلقی می‌شوند. دو راه برای درک تمایز این دو وجود دارد. راه اول این است که بدانید هیچ هجایی با مصوت شروع نمی‌شود، پس الفی که در ابتدای هجا می‌آید، صامت همزه است. راه دوم اینکه هرگاه الف، صدایی معادل به «ع» داد و تلفظ آن همراه با انسداد هوا در گلو بود، صامت است.

توضیح نکته دُری: «آ» دو واج محسوب می‌شود. واج اول آن همزه است که به شکل مد (~) نوشته می‌شود و دیگری «ا» که مصوت بلند است. پس الف در واژه «آفاق» در ابتدای هجا نیامده است و پس از علامت مد آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۵۰- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا احمري)

عبارت صورت سؤال و بیت این گزینه هر دو به این مطلب اشاره دارند که بهشت بدون وصال معشوق هیچ ارزشی ندارد.

تشریح ساير گزینه‌ها:

گزینه ۲: فقط دل به تو بسته‌ام.

گزینه ۳: بی تو هر چه باشم، تباهی است.

گزینه ۴: با تو همه جا بهشت می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۸)

علوم و فنون ادبی (۳)

۵۱- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در ایجاد نهضت بازگشت ادبی عواملی چون توجه به ادبیات در دربار قاجاریه و رونق شاعری و مدح، ضعیف‌شدن جامعه در اثر شکست ایران از روسیه و غارت کتابخانه اصفهان توسط افغان‌ها که باعث شد تعدادی از کتاب‌های کتابخانه سلطنتی به دست مردم بیفتد و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن برقرار شود، تأثیر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۱۳)

۵۲- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

عبدالوهاب نشاط، انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد و پس از آن انجمن ادبی خاقان به ریاست فتح‌علی‌شاه در تهران تشکیل شد.

تشریح ساير گزینه‌ها:

گزینه ۲: توجه بیشتر شاعران به محتوا در برابر صور خیال و جنبه شاعرانه، ویژگی شعر عصر بازگشت نیست؛ بلکه این امر در عصر بیداری مورد توجه شاعران بود.

گزینه «۳»: شاعران عصر بیداری به این نتیجه رسیده بودند که یک تغییر و دگرگونی در شعر باید ایجاد شود تا بتواند مسائل و پدیده‌های تازه را در خود جای دهد.

گزینه «۴»: «گلشن صبا» منظومه‌ای به تقلید از بوستان سعدی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۳)

۵۳- گزینه «۴»

(سعید بغفری)

عبارت‌های صورت سؤال به ترتیب دربارهٔ ادیب‌الممالک فراهانی، ایرج‌میرزا، فرخی یزدی و سید اشرف‌الدین گیلانی (نسیم شمال) است.

نکته: قطعه «قلب مادر» از ترجمه‌های منظوم ایرج‌میرزا از اشعار غربی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۵۴- گزینه «۳»

(رضا نوروزبیک)

علامه دهخدا با روزنامهٔ صوراسرافیل همکاری داشت و مجموعهٔ «چرند و پرند» را در آن روزنامه منتشر می‌کرد. او بعدها در استانبول روزنامهٔ «سروش» را منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۵۵- گزینه «۳»

(سعید بغفری)

تصحیح موارد نادرست:

در سال‌های انقلاب مشروطه در نشر فارسی دگرگونی‌هایی به وجود می‌آید که نشر را به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق می‌دهد؛ از آن جمله می‌توان به رواج و گسترش روزنامه‌نگاری، روی آوردن به ترجمه و ادبیات داستانی بر اثر ارتباط با ادبیات اروپا و تغییر مخاطب نوشته‌ها اشاره کرد. کسانی چون قائم‌مقام فراهانی، ناصرالدین شاه قاجار، عبدالرحیم طالبوف، میرزا آقاخان کرمانی، زین‌العابدین مراغه‌ای، علامه دهخدا و چند تن دیگر از نویسندگان، از پیشگامان نشر سادهٔ این دوره بوده‌اند.

نکته: تحقیقات ادبی و تاریخی در محدودهٔ تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی جاذبهٔ چندانی نداشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸ و ۲۰)

۵۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مجموعهٔ نوشته‌های طنزآمیز سیاسی-اجتماعی علامه علی‌اکبر دهخدا با عنوان «چرند و پرند» در روزنامهٔ صور اسرافیل منتشر می‌شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۷- گزینه «۲»

(مبین ممردی تراکمه)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هدف این انجمن، رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دورهٔ صفوی و دوره‌های بعد از آن بود، نه اواخر دورهٔ غزنوی.

گزینه «۳»: در سال‌های مشروطه مجلهٔ «بهار» توسط میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی و مجلهٔ «نوبهار» توسط ملک‌الشعرا بهار منتشر شد.

گزینه «۴»: قائم‌مقام فراهانی مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف به سبک «گلستان سعدی» نوشت، نه «بوستان».

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۸ تا ۲۰)

۵۸- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

تمام آثار گزینهٔ «۳»، آثار ملک‌الشعرا بهار هستند.

نویسندگان بقیهٔ آثار:

شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی / منشآت: قائم‌مقام فراهانی / داستان باستان: میرزا حسن‌خان بدیع / چرند و پرند: دهخدا

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶، ۱۸ تا ۲۰)

۵۹- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: بیان لطف و رحمت خداوند و کوتاهی و تقصیر بندگان در عبادت

مفهوم بیت گزینهٔ «۲»: عاشق بندهٔ معشوق است و لطف و قهر او را به یکسان قبول می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۱۰)

۶۰- گزینه «۳»

(سید علیرضا احمدی)

ضرب‌المثل مذکور و بیت گزینهٔ «۳» هر دو به رعایت نکردن ترتیب و اولویت در خرج و مخارج اشاره دارند. فردی که محتاج است نیازی به تکلف و ول‌خرجی ندارد.

تشریح سایر ابیات:

گزینهٔ «۱»: عاشق نباید به ظواهر توجه کند، چرا که یار در همهٔ پدیده‌ها متجلی است.

گزینهٔ «۲»: میزبان نباید تکلف و تعارف را از حد بیرون ببرد.

گزینهٔ «۴»: عاشق مست در جامعه ظاهرسازی می‌کند که مستی عشق را بپوشاند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحهٔ ۲۱)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

- انقلاب اسلامی ایران نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است. بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند. امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.

- تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود، به دلیل اینکه پشتوانه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۲- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان را در زندگی روزمره و این جهانی منعکس می‌کند، به همین دلیل رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

- سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.

- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد، به دئیسم منجر می‌شود. دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۰ و ۴۲)

۶۳- گزینه «۴»

(امیرمسین فزایی)

- هنرمندان در دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند.

- اقتصاد قرون وسطی بر مبنای کشاورزی و روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود. نظام ارباب - رعیتی در غرب که از آن با عنوان «فئودالیسم» یاد می‌شود، نوعی برده‌داری بود؛ زیرا کشاورزان وابسته به زمین‌های اربابان خود بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.

- لیبرالیسم اندیشه سیاسی جدیدی است که براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی (اومانیزم) شکل می‌گیرد و خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون گذاری می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷، ۵۱ و ۵۲)

۶۴- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

تشریح عبارات نادرست:

ب) در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به جای انتقاد از عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین در امور دنیوی را انکار کردند.

د) روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیزم همراه شده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۴۷)

۶۵- گزینه «۱»

(مهدی‌موری یعقوبی)

اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند؛ مثلاً فرعون از خواسته‌های نفسانی خود تبعیت می‌کرد و از دیگران می‌خواست که از او پیروی کنند. او ناگزیر بود خود را در زمره خدایان معرفی کند تا بتواند موقعیت و رفتار ظالمانه خود را توجیه نماید و می‌گفت: من پروردگار برتر شما هستم.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (مربوط به جهان اساطیری است)

گزینه «۳»: نادرست (مربوط به جهان دنیوی است) - درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به جهان توحیدی است) - نادرست (مربوط به جهان اساطیری است) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۵۱)

۶۷- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

- تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازمی‌گردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

(مهمرب میبیبی)

روان‌شناسی رشد که به آن روان‌شناسی تحولی نیز گفته می‌شود، شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی، از زمان تشکیل نطفه تا لحظه مرگ، در آدمی رخ می‌دهد مطالعه کند. این تغییرات دامنه گسترده‌ای از حیطه‌های رشد جسمانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی را شامل می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۷)

۷۲- گزینه «۳»

(مهمرب میبیبی)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» نقش عوامل محیطی مانند آموزش، فرهنگ و گروه همسالان در رشد و تحول انسان برجسته شده است. اما گزینه «۳» به شباهت‌های پایدار میان دوقلوهای همسان با وجود تفاوت در محیط زندگی اشاره دارد که نشان‌دهنده تأثیر عوامل ژنتیکی و وراثتی بر رشد و ویژگی‌های فردی انسان است. بنابراین گزینه «۳» بیش از سایر گزینه‌ها بر نقش وراثت تأکید دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۷۳- گزینه «۲»

(فریر هاری)

الف: صحیح

ب: نادرست: در هفت سال سوم باید با کودک مانند عضو بزرگ خانواده رفتار کرد.

ج: صحیح (پایان دوره نوجوانی = آغاز جوانی)

د: نادرست: ویژگی‌های مربوط به رشد تغییر می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ و ۴۴)

۷۴- گزینه «۲»

(مهمرب عرفان فراری)

- علت اعتقاد برخی افراد مبنی بر اینکه روان‌شناسی رشد، صرفاً رشد دوره کودکی را مورد بررسی قرار می‌دهد، این است که سرعت و تغییرات رشد انسان در دوره کودکی بسیار زیاد است.

- کودکان ابتدا قادر به انجام حرکات درشت، مانند بالا رفتن از پله، دویدن و... هستند و سپس، مهارت حرکات ظریف، مانند بستن بندکفش، بستن زیپ، گره‌زدن طناب و... را به دست می‌آورند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

- «انسان تربیت‌پذیر است» مربوط به لایه عقاید در نهاد تعلیم و تربیت است.

- اروپایی‌ها یک ضرب‌المثل قدیمی دارند که «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند». این تنها یک ضرب‌المثل است ولی عده‌ای باورشان این است که زندگی اجتماعی بشر یک مسیر را طی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۴۱ و ۴۲)

۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه قربیبیان)

- «تصور من از معلم کلاس اول ابتدایی» یک پدیده خرد و ذهنی است.

- در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند (مانند استفاده از حسابداری و اقتصاد برای تخمین سود در بنگاه‌های اقتصادی یا استفاده از علوم مهندسی برای ساختن پل، جاده و ...) به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.

- در جهان غرب نوعی تقسیم کار میان جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان شکل گرفته بود. وظیفه جامعه‌شناسی، مطالعه جوامع صنعتی و شهری پیشرفته (جوامع غربی) بود و مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی می‌پرداخت.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱، ۳۲، ۳۹ و ۵۲)

۶۹- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

- هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین برخی نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند.

- در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

- منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی غرب چهارصد سال اخیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵، ۴۲ و ۵۰)

۷۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- تغییر رنگ چراغ راهنمایی، مربوط به هنجارها و نمادهاست و به لایه‌های سطحی مرتبط است. لایه‌های سطحی به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر در آنها منجر به تحول مهمی در جهان اجتماعی نمی‌شود.

- ممنوعیت حجاب، تغییر در عقاید و ارزش‌هاست که به لایه‌های عمیق مربوط می‌شود و منجر به فروپاشی جهان اجتماعی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۷۵- گزینه «۱»

(مممر میببی)

رشد هیجانی در دوره کودکی، معطوف به هیجان‌های ساده‌ای همچون ترس، خشم و محبت است. (رد گزینه ۲)

کودکان، با دریافت واکنش دیگران، به هیجان‌های خود جهت می‌دهند. (رد گزینه ۳)

رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی (مانند صحبت کردن و...) کودک اطلاق می‌شود. (رد گزینه ۴)

پردازش غالب کودکان ادراکی است. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۷۶- گزینه «۳»

(مممر عرفان فرهادی)

بسیاری از کودکان در سنین اولیه دوره کودکی (قبل از دبستان) در کنار همدیگر بازی می‌کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می‌پردازند. بازی همین کودکان در سنین بالاتر (دوره دبستان) قاعده می‌شود و مشترکاً بازی می‌کنند. این تغییر، بیانگر رشد اجتماعی آن‌هاست. کودکان کوچکتر بر اساس پیامدهای قابل مشاهده رفتار در مورد اخلاقی بودن یا نبودن آن رفتار نظر می‌دهند اما کودکان بزرگتر بر اساس دلیل و نیت انجام رفتار در مورد آن نظر می‌دهند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۷۷- گزینه «۴»

(هانا افسر زاده)

در دوره نوجوانی تناسب بدن به سرعت تغییر می‌کند و در ابتدا قد و وزن افزایش می‌یابد و بعد از آن در اندام‌های داخلی رشد قابل توجهی دیده می‌شود و این تغییرات سبب احساس توانمندی در نوجوان می‌شود؛ پس از آن بلوغ جنسی رخ می‌دهد که تغییرات مربوط به آن به دو دسته تقسیم می‌شود؛ در انتهای دوره نوجوانی و پس از به بلوغ رسیدن، فرد به پختگی رسیده و شبیه بزرگسالان عمل می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در دوره نوجوانی اندازه بدن به سرعت افزایش می‌یابد و این تغییرات در اغلب اجزای بدن دیده می‌شود.

گزینه «۲»: در این دوره وزن و قد نوجوان افزایش می‌یابد. در حدود یک سال بعد از افزایش قد و وزن، ماهیچه‌ها هم رشد بیشتری می‌کنند.

گزینه «۳»: در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی رشد قابل توجهی دارند؛ به طوری که اندازه و ظرفیت شش‌ها سه برابر می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۷۸- گزینه «۴»

(مممر میببی)

- بخش اول گزینه «۴» نادرست است؛ نوسانات هیجانی در نوجوانی می‌تواند بخشی طبیعی از فرایند رشد باشد و لزوماً نشانه بیماری یا اختلال نیست.

- بخش دوم گزینه «۴» نیز نادرست است؛ فرضیه‌سازی و تفکر فرضی در دوره نوجوانی شکل می‌گیرند و صرفاً تشدید توانایی‌های موجود از کودکی نیستند.

- سایر گزینه‌ها مطابق متن کتاب درسی صحیح هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸)

۷۹- گزینه «۲»

(مممر عرفان فرهادی)

روابط اجتماعی نوجوان، در مقایسه با دوران کودکی بیشتر می‌شود و به دلیل احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، با مسائل اخلاقی و ارزشی بیشتر درگیر می‌شود و زمینه‌های رشد ارزش‌های اخلاقی در وی افزایش می‌یابد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۸۰- گزینه «۲»

(مممر میببی)

- گزاره «الف» صحیح است؛ بر اساس کتاب درسی رشد شناختی در نوجوانی، توانایی قضاوت اخلاقی، ارزشی و دینی را افزایش می‌دهد.

- گزاره «ب» صحیح است؛ شکل‌گیری هویت مستلزم پاسخ دادن نوجوان به پرسش‌هایی درباره ویژگی‌های اخلاقی، ارزشی و دینی خویش است.

- گزاره «ج» نادرست است؛ کتاب درسی تأکید می‌کند نوجوان باید برای کاهش فاصله میان خود واقعی و خود آرمانی تلاش کند و صرف وجود فاصله بیشتر، نشانه رشد اخلاقی نیست.

- گزاره «د» صحیح است؛ شناخت زمانی به اخلاق منتهی می‌شود که به باورها و ارزش‌های درونی فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۳)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه «۴»

(ولی بری - ابهر)

«أنفقوا»: انفاق کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مما»: از آنچه / «زقناکم»: روزی داده‌ایم به شما، روزی دادیم به شما (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «من قبل أن يأتي»: پیش از آنکه فرا رسد / «يوم»: روزی / «لا بيع»: نه داد و ستدی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فيه»: در آن / «لا خلّة»: نه دوستی‌ای (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

نکته مهم درسی:

فعل‌های امر مخاطب مانند «أنفقوا - شاهدوا - اجتهدوا» را با فعل‌های ماضی غایب مانند «أنفقوا - شاهدوا - اجتهدوا» اشتباه نگیرد.

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۳»

(ممبر رضا قائم‌امینی - اصفهان)

«سرعة حركة»: سرعت حرکت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «جناحی الطائر الطنان»: بال‌های مرغ مگس (رد گزینه ۱) / «كثيرة»: زیاد است (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فما من ناظر»: پس هیچ بیننده‌ای نیست (رد گزینه ۱) / «يعجز»: ناتوان است / «رؤية جناحی طائر»: دیدن بال‌های پرنده‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يعدّ»: (فعل مضارع مجهول) به شمار می‌آید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أصغر»: کوچک‌ترین (اسم تفضیل و مضاف) (رد گزینه ۲) / «على الأرض»: روی زمین (رد گزینه ۱)

نکات مهم درسی:

۱) هرگاه اسم مثنی یا جمع مذكر سالم، مضاف واقع شود، «ن» آخر آن حذف می‌شود؛ مثال: «جناحین + طائر = جناحی طائر: بال‌های پرنده‌ای»
۲) هرگاه اسم تفضیل، مضاف واقع شود، معنای «ترین» می‌دهد؛ مثال: «أصغر طائر: کوچک‌ترین پرنده»

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«إن»: اگر، چنانچه (رد گزینه ۴) / «حين دخول الصف»: هنگام ورود به کلاس (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «زملائی»: هم‌شاگردی‌هایم (رد گزینه ۴) / «أحترم»: احترام بگذارم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أيضاً»: نیز، هم / «فسوف يحترمونی»: به من احترام خواهند گذاشت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «وهذا هو»: و این همان (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «السلوك الجيد»: رفتار خوب (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(مهم‌موری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لا نستطيع»: (از صیغه متکلم مع الغیر) نمی‌توانیم
گزینه «۲»: معمولاً فعل شرط به‌صورت مضارع التزامی و جواب شرط به‌صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود؛ در اینجا، «تکن» فعل شرط است که باید به‌صورت «باشی» ترجمه شود و جواب شرط نیز، «تدرك» است که باید به‌صورت «می‌فهمی، پی می‌بری» ترجمه شود.
گزینه «۴»: در ترکیب «رتی»، ضمیر متصل که نقش مضاف‌الیه را دارد، باید ترجمه شود (پروردگار من).

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۲»

(امیرعلی فردین - گنبر کاووس)

«پرندگانی»: (اسم نکره) طیوراً (رد گزینه ۳) / «روی شاخه‌های درختی»: (نکره) علی أغصان (غصون) شجرة (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «دیدم»: (فعل ماضی) شاهدت، رأيت (رد گزینه ۴) / «آن پرندگان»: الطيور، تلك الطيور (رد گزینه ۱) / «آواز می‌خواندند»: (فعل ماضی استمراری) كانت ... تُغرد، كانت ... تُغنی (رد گزینه ۳)

نکات مهم درسی:

هرگاه اسمی ابتدا نکره و جلوتر همراه با «ال» بیاید، می‌توان در ترجمه فارسی، «ال» را به‌صورت اسم اشاره (این، آن) ترجمه کرد؛
مثال: «طیوراً الطيور: پرندگانی آن (این) پرندگان»
(تعریب)

۸۶- گزینه «۱»

(مصطفی قدیمی‌فرد)

سایر گزینه‌ها همگی بر «سکوت در هنگام خشم» تأکید دارند، ولی در گزینه «۱» به آثار خشم و عفو الهی اشاره شده است.
ترجمه گزینه «۳»: و آنان که خشم را فرو می‌برند، و از (خطاهای) مردم در می‌گذرند؛ و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.
ترجمه گزینه «۴»: سکوت تو در هنگام خشم، قوی‌ترین پاسخ به کسی است که آن را برانگیخته است!

(مفهوم)

۸۷- گزینه «۳»

(مهم‌رضا سوری - نعاوند)

فاعل فعل «نقلت» محذوف است و «ألفاظ» نائب فاعل آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نائب فاعله» «ألفاظ» درست است.
گزینه «۲»: «لیس له حرف زائد» درست است. (فعل «نقلت» مجرد ثلاثی است و هیچ حرف زائدی ندارد!)
گزینه «۴»: «مجهول» و «مع نائب فاعله» درست است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۸۸- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

در گزینه ۲»، ادات شرط «مَنْ» نمی‌تواند با فعل مخاطب بیاید، زیرا معنای آن (هر که بتوانی) نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «إِنْ: ادات شرط: داریکوب اگر بافتِ موجود میان جمعه و منقارش را از دست بدهد، مغزش در معرض آسیب قرار می‌گیرد!

گزینه ۳» «مَا: ادات شرط: پدر دوستم گفت: هرچه را دیده‌ای یا شنیده‌ای، بدون تحقیق برای دیگران بازگو نکن!

گزینه ۴» «إِذَا: ادات شرط: هرگاه تمساح لقمه‌ای بزرگ‌تر از دهانش ببلعد، اشک‌ها از چشمانش جاری می‌شوند!

(اسلوب شرط)

۸۹- گزینه ۱»

(کامران عبدالهی - کوه‌رشت)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن حرف «ال» به معنی اشاره باشد. در گزینه ۱»، ابتدا «کلمات» به‌صورت اسم نکره و سپس «الکلمات» (همراه با «ال») آمده است که در اینجا «ال»، به‌صورت «این» یا «آن» (اسم اشاره) ترجمه می‌شود.

توجه: در گزینه ۲» هم همین ساختار را داریم، اما قبل از «المفردات»، اسم اشاره «هذه» آمده است که همان به‌صورت «این» ترجمه می‌شود و دیگر «ال» نمی‌تواند معنای اسم اشاره بدهد.

(اسم معرفه و نکره)

۹۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در این عبارت، «جوائز» و «ثمینه» دو اسم نکره هستند. در سایر گزینه‌ها هیچ اسم نکره‌ای به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «سعيد» معرفه (علم)، «حفلة و نجاح» معرفه به اضافه و «التلاميذ» معرفه به «ال».

گزینه ۲» «صديق و درس» معرفه به اضافه، «ه» معرفه (ضمیر) و «الذی» معرفه (موصول).

گزینه ۳» «المدير، التلاميذ و الامتحانات» معرفه به «ال»، «اجتهاد و وقت» معرفه به اضافه.

نکات مهم درسی:

علاوه بر اسم‌های دارای «ال» و علم، موارد زیر هم معرفه محسوب می‌شوند:

۱) ضمیر (هو، هما، هم، ه، ههما و....)

۲) اسم اشاره (هذا، هذه، ذلك، تلك و....)

۳) اسم موصول (مَنْ، ما، الَّذِي، الَّتِي، الَّذِينَ و....)

۴) معرفه به اضافه (اسمی که مضاف شده و مضاف‌الیه‌ش معرفه است).

(اسم معرفه و نکره)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینه ۳»

(محمدرضا سوری - نعاوندر)

«إِنَّ»: قطعاً، همانا، بی‌گمان / «هذه أمتکم»: این امت شماست (رد سایر گزینه‌ها) / «أمة واحدة»: امتی یگانه (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «و أنا ربکم»: و من پروردگارتان هستم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أعبدون (= أعبدونی)»: مرا پرستش (عبادت) کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۹۲- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«لا تنسحب»: (فعل نهی) عقب‌نشینی نکن، دست نکش (رد گزینه ۴) / «عن طریق بلوغ»: از مسیر رسیدن (رد گزینه ۳) / «هدفک الحقیقی»: هدف واقعی خود / «تقرّبک»: (ضمیر متصل «ک» مفعول است) تو را نزدیک می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / «أكثر»: بیشتر (رد گزینه ۴) / «تجاحک»: موفقیت (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۹۳- گزینه ۱»

(کامران عبدالهی - کوه‌رشت)

«لا یمنع»: مانع نمی‌شود (رد گزینه ۳) / «الاختلاف»: تفاوت (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «بین أفراد المجتمع»: میان افراد جامعه / «التعايش السلمي»: همزیستی مسالمت‌آمیز / «يحتاج الناس إلى الاحترام و التعاون»: مردم به احترام و همکاری نیاز دارند (رد گزینه ۴) / «ليعيشوا في أمن و سلام»: تا در امنیت و آرامش زندگی کنند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۹۴- گزینه ۴»

(ابوطالب درانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «خمس»: یک‌پنجم

گزینه ۲» «من رأى منكم أحداً...»: هر کس از شما کسی را ببیند که...

گزینه ۳» «مسموحة»: مجاز

(ترجمه)

۹۵- گزینه ۱»

(ولی بربری - ابرو)

«این دانشمندان»: هؤلاء العلماء (رد گزینه ۲) / «برای شناختن»: معرفة / «رازهای آن پدیده»: أسرار تلك الظاهرة (رد گزینه ۴) / «تلاش کردند»:

(فعل ماضی) حاول (رد گزینه ۴)

در گزینه ۳»، «كثيرٌ من هؤلاء العلماء» به معنای «بسیاری از این دانشمندان» است و نادرست می‌باشد. همچنین دقت کنید در گزینه ۲»، «هذا» مفرد است و با «العلماء» که جمع است، مطابقت ندارد.

نکات مهم درسی:

(۱) فعل در اول جمله و پیش از فاعل خود، حتماً مفرد می‌آید، اگرچه فاعل آن مثنی یا جمع باشد.

(۲) پس از «هؤلاء» و «ولئك»، اگر اسم دارای «ال» و جمع به کار رود، اسم اشاره مفرد ترجمه می‌شود؛ مثال: «هؤلاء العلماء»: این دانشمندان

(تعریب)

۹۶- گزینه «۴»

(عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

در این گزینه، همانند حدیث شریف در صورت سؤال، به زنده بودن و بیدار شدن پس از مرگ اشاره شده است. شاعر اشاره دارد که مرگ از نظر انسان دانا، زندگی و بیداری است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر، دوری از معشوق را سخت و همچون مرگ می‌داند.

گزینه «۲»: شاعر به این نکته اشاره دارد که انسان نمی‌تواند از مرگ فرار کند.

گزینه «۳»: شاعر به این نکته اشاره دارد که برای انسان، راه گریزی از پیری و مرگ نیست.

(مفهوم)

۹۷- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«تَصَدَّقْ» (د) نباید به صورت مجهول حرکت‌گذاری شود، چون معنای مجهول ندارد (آیا باور می‌کنی که...)؛ بنابراین «تَصَدَّقْ» (با کسر دال) صحیح است.

همچنین «تَتَسَاءَلُ» صحیح است. (فعل‌های باب تفاعل کسره نمی‌گیرند.)

(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

در گزینه «۳»، «يَتَحَمَّلُ» فعل ثلاثی مزید از باب تَفَعَّل است که مفعول آن نیز «أَيَّ» می‌باشد، بنابراین متعدی هم هست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يَتَعَايَشُونَ» همزیستی می‌کنند لازم است.

گزینه «۲»: «انْكَسَرَ» شکسته شد لازم است.

گزینه «۴»: «تَنْتَشِرُ» پخش می‌شود لازم است.

(فعل ثلاثی مزید)

۹۹- گزینه «۳»

(امیرعلی فررین - گنبرک‌ووس)

«تَشَابَه» فعل ماضی مفرد مذکر غایب از باب تفاعل است، پس مصدر آن «تَشَابَهَ» (بر وزن: تَفَاعَلَ) است.

مصدر صحیح سایر گزینه‌ها به ترتیب: (۱) اِشْتَبَاهَ / (۲) مُشَابَهَةٌ / (۴) تَشَبَّهَ

(فعل ثلاثی مزید)

۱۰۰- گزینه «۲»

(مصطفی قدیمی فردر)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تُعَلِّمُونَ» فعل مضارع از باب تفعیل و مصدر «تعلیم» است.

گزینه «۲»: «تُسَلِّمُ» فعل مضارع از باب تفعیل است.

گزینه «۳»: «الانتفاع» مصدر باب افتعال است.

گزینه «۴»: «تُشَارِكُ» فعل مزید ثلاثی با یک حرف زائد از وزن «شَارِكُ» (باب مُفَاعَلَة) است.

نکات مهم درسی:

(۱) در سؤالات مربوط به ثلاثی مزید، مراقب وزن «تَفَعَّل» باشید:

- «تَفَعَّلَ» می‌تواند مضارع باب تفعیل (تَفَعَّلَ، صيغة «هی») باشد، اگر قیدهای مضارع یا آینده در جمله بیاید یا فعل، به یک اسم مؤنث برگردد.

- «تَفَعَّلَ» می‌تواند ماضی باب تَفَعَّل (تَفَعَّلَ، صيغة «هو») باشد، اگر قیدهای ماضی در جمله آمده باشد یا این‌که فعل به یک اسم مذکر برگردد.

(۲) دقت کنید مصدرهایی مثل «انتفاع، انتخاب، انتشار، انتقام، ...» از باب افتعال هستند، و «تون» در چنین مصدرهایی جزء ریشه خود فعل است.

(فعل ثلاثی مزید)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۰۱- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«إِنَّ»: همانا، قطعاً، بی‌شک (رد گزینه ۳) / «التفاخر»: فخر فروشی، افتخارکردن / «بالنسب»: به دودمان، به اصل و نسب / «لیس»: نیست / «محموداً»: پسندیده (رد گزینه ۲) / «إنما»: تنها، فقط

نکته: ترجمه «إنما»، پس از اسم می‌آید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) ضمناً در گزینه ۲، ترجمه «زیرا» اشتباه است. / «يُخْلِقُونَ»: آفریده می‌شوند (رد

گزینه ۲) / «تُرَابٍ»: خاکی. اسم نکره است. (توجه داشته باشید که معادل «تکه گل» در عربی واژه «طینه» می‌باشد) (رد گزینه ۴) / «قد اختلطَ»: آمیخته شده است / «بالماء»: به آب

نکته: دقت داشته باشید که حرف مشبّهة بالفعل «إِنَّ» برای تأکید جمله است و ترجمه آن باید در ابتدای جمله باشد.

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۲»

(کنکلور خارج از کشور ۹۸)

«لیت»: ای کاش (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يعرفون»: بدانند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَنَّ الطالب المجتهد»: که دانشجوی (دانش‌آموز) کوشا (تلاشگر) /

«يقدر»: می‌تواند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَنْ يَعُوْضَ»: جبران کند / «بالاجتهاد»: با تلاش

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۱»

(فاطمه منصورفاکی)

«لعل»: امید است (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الأولاد يعرفون أن»: فرزندان بدانند که (رد گزینه ۴) / «لا انسان»: «لا»ی نفی جنس) هیچ انسانی نیست (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الطف»: مهربانتر / «لا صديق»: «لا»ی نفی جنس) هیچ دوستی (رفیقی) نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أوثق»: مطمئن‌تر (رد گزینه ۲) / «من العائلة»: از خانواده (رد گزینه ۲)

نکات مهم درسی:

۱- در ترجمه «لا»ی نفی جنس از «هیچ ... نیست (وجود ندارد)» استفاده می‌شود.

۲- اسم «لا»ی نفی جنس همواره به صورت نکره ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

ترجمه درست عبارت: گویی (انگار) تو در فروش آن ماشین مردّد هستی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «إنما» به صورت «فقط، تنها» ترجمه می‌گردد و جزء حروف مشبّهه بالفعل نیست.

گزینه «۲»: حرف «أن» از حروف مشبّهه بالفعل و به معنای «که» است.

گزینه «۴»: در این گزینه هم لای نفی جنس (لا معین) داریم که به درستی ترجمه شده است. در اینجا، چون حرف جر «ل» به معنای مالکیت آمده است، می‌توانیم عبارت را به صورت «هیچ یاریگری ندارد» ترجمه کنیم.

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۱»

(امسان کلاته عربی)

«امید است»: لعلّ (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «همکلاسی عزیزم»: (موصوف و صفت باید در جنس، مطابقت داشته باشند) زمیلی العزیز، زمیلتی العزیزه (رد گزینه ۴) / «بتواند»: (فعل مضارع است) یقدر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «در امتحانات پایان سال تحصیلی»: فی إمتحانات نهاية السنة التراسیة (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «موفق شود»: أن ینجح (رد گزینه‌های ۲ و ۴؛ از نظر جنس، با کلمات قبلی جمله مطابقت ندارد).

(ترجمه)

۱۰۶- گزینه «۲»

(کتاب تاک - کنگور قارچ از کشور تیرماه ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هیچ خبری در سخنی نیست، مگر اینکه همراه با عمل باشد!

منظور از عبارت صورت سؤال این است که کار و عمل، از حرف و گفتار مهم‌تر است. در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» اهمیت کار نسبت به گفتار واضح است، اما گزینه «۲» مفهوم دیگری دارد، در این گزینه به‌طور کلی بر راست گفتن و درستکاری تأکید شده است.

(مفهوم)

۱۰۷- گزینه «۲»

(امسان کلاته عربی)

با توجه به «أكثر الناس» نیاز به فعل جمع مذكر غایب داریم، همچنین با توجه به معنای جمله، فعل موردنظر باید منفی باشد، بنابراین «لا یشکرون» صحیح است.

دقت کنید در آیه، معنای دستوری وجود ندارد، بنابراین فعل نهی (گزینه‌های «۳» و «۴») مناسب نیستند.

(قواعد فعل)

۱۰۸- گزینه «۳»

(فاطمه منصورفاکی)

در جای خالی گزینه «۳»، به کار بردن کلمه «كأنّ: گویی، مانند» درست نیست، بلکه باید از «لیت: ای کاش» استفاده کنیم که برای بیان آرزوی دور از دسترس به کار می‌رود. ترجمه عبارت: «ای کاش روزهای کودکی برگردد تا بتوانم با دوستانم بازی کنم!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه آیه: «بی‌شک این قرآن، به (راهی) که استوارتر است، هدایت می‌کند.»

گزینه «۲»: ترجمه آیه: «و با او به نرمی سخن بگویند شاید که متذکر شود یا بترسد.»

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: «دوست دارم که مقاله‌ای برای یک روزنامه‌دیواری بنویسم، اما من وقت ندارم!»

(حروف مشبّهه بالفعل)

۱۰۹- گزینه «۲»

(پیروز وهان - گرگان)

حرف مشبّهه بالفعل «لیت»، دلالت بر امر غیرممکن و آرزوی محال دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: إن: تأکید کلام / لعلّ: امیدواری (امور ممکن)

گزینه «۳»: كأنّ: بیان حدس و گمان

گزینه «۴»: أن: ایجاد ارتباط میان دو جمله

(حروف مشبّهه بالفعل)

۱۱۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور قارچ از کشور ۹۹)

در این گزینه حرف «لا» در «لا محاولة» لا نفی جنس است، اما در سایر گزینه‌ها همگی «لا نفی» هستند. [در سه گزینه حرف «لا» بر سر فعل آمده است و در یک گزینه بر سر اسم آمده است و مشخص است که آن موردی که بر سر اسم آمده است از نظر معنی از سایرین متفاوت است.]

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بی‌گمان ما دوست نداریم به سخنی که فایده‌ای ندارد، گوش دهیم.»

گزینه «۲»: «هیچ کوششی بدون نتیجه نیست (وجود ندارد) و انسان نتیجه آن را خواهد دید.»

گزینه «۳»: «بندگان باایمان اگر خدا بخواهد از راه راست دور نمی‌شوند.»

گزینه «۴»: «امروز مادرم در خانه غذایی نمی‌پزد، زیرا از قبل آن را پخته است.»

(لا نفی ینس)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۳»

تشریح عبارت‌های نادرست:

(تابان صیقلی)

الف) هجرت به مدینه و ترک نکردن آن پس از هجرت تا فتح مکه در سال هشتم هجری از شروط بیعت با پیامبر و پذیرش اسلام به شمار می‌رفت و برخی از مهاجران با ترک خانواده و بستگان خود، به مدینه مهاجرت کردند. (د) در کتاب اطلاعاتی از حضور مسیحیان در یشرب (مدینه) ذکر نشده است. اغلب ساکنان یشرب بت‌پرست و یهودی بودند.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲ تا ۳۵)

۱۱۲- گزینه «۳»

بررسی عبارت‌ها:

(هادر صفرقانیان)

الف) این گزاره بیانگر ویژگی یهودیان و منافقان است و نه مشرکان؛ در نتیجه غلط است.

ب) این گزاره مربوط به جنگ بدر و صحیح است.

ج) هنگامی که رسول خدا (ص) تصمیم به محاصره یهودیان گرفت، منافقان و در رأس آن عبدالله بن ابی به یهودیان وعده یاری داد و نه مشرکان؛ در نتیجه غلط است.

د) این یهودیان بودند که از هیچ کوششی برای زنده نگه داشتن کینه و دشمنی میان مسلمانان دریغ نکردند و نه مشرکان؛ در نتیجه غلط است.

ه) مربوط به اهتمام و توجه خاص پیامبر (ص) به تعلیم و تربیت و صحیح است.

و) پس از صلح حدیبیه بود که پیامبر (ص) به سران دولت‌ها و امپراتوری‌های بزرگ، نامه نوشتند و پیش از آن نامه‌ای ننوشته بودند؛ در نتیجه صحیح است.

در نتیجه تنها سه گزاره، یعنی گزاره‌های «ب»، «ه» و «د» صحیح هستند و تنها گزینه منطبق، گزینه «۳» است.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۰)

۱۱۳- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌های نادرست:

(علیرضا آزادی‌زاده)

الف) خلیفه دوم با وصیت‌نامه مکتوبی از ابوبکر به خلافت رسید؛ اما عثمان در شورای شش نفره، خلافت را به دست آورد.

د) پس از خلیفه دوم، نحوه توزیع عطایا در دوره عثمان بن عفان ناعادلانه‌تر شد و او بیشتر به خاندان اموی توجه داشت، ولی در دوره امام علی (ع) تعادل به خود گرفت.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۴، ۴۵ و ۴۷)

۱۱۴- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

تمایل اعراب مسلمان به فتح صلح‌آمیز سرزمین‌ها و آبادی‌ها مختلف از این نکته معلوم می‌شود که در جریان محاصره شهر بیت المقدس (ایلیا)، ساکنان مسیحی شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسلیم شهر را امضا می‌کنند، مسلمانان با بردباری این شرط را پذیرفتند و بدین منظور خلیفه دوم خود از مدینه به بیت المقدس رفت.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۱۱۵- گزینه «۱»

تشریح گزینه نادرست:

(مهری کاروان)

پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آنجا پایه‌ریزی کند.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه «۳»

تشریح عبارت‌ها:

(فاطمه عزیزی)

الف) میان هر چهار تمدن مشترک است. (پس در گزینه «۲» باید در قسمت اشتراک سه شکل قرار گیرد).

ب) میان تمدن سومریان و انسان‌های نخستین مشترک است. (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

ج) میان تمدن‌های سومریان، هند باستان و یونان باستان مشترک است.

د) نفوذ کاهنان در سه تمدن یونان، مصر و بین‌النهرین (سومر) وجود داشته است. (درستی گزینه «۳»)

(تاریخ (۱)، یونان در عصر باستان، میراث بشری، صفحه‌های ۳۳، ۳۶، ۳۹، ۴۰، ۴۳ و ۵۳)

۱۱۷- گزینه «۳»

(تابان صیقلی)

وسعت امپراتوری سارگن اکدی، از سواحل شرقی مدیترانه تا کوه‌های زاگرس بود و به علت سکونت مردم و اقوام گوناگون در قلمروی گسترده وی، فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین بسیار تبادل می‌شد.

در زمان حکومت اموری‌ها که از حدود ۱۹۰۰ قبل از میلاد و پس از زوال اکدی‌ها بر سر کار آمدند، بابل از مراکز بزرگ تجارت بین‌المللی در جهان باستان بود که در دوران سلسله‌های بعدی نیز همچنان شهری بزرگ و آباد بود. حمورابی از شاهان این سلسله بود که قانون‌نامه‌ای مربوط به اصول زراعت، آبیاری، کشتیرانی، خرید و فروش برده، ارث و مجازات انواع جرم‌ها و جنایت‌ها از خود به جای گذاشت. وی حکومت خود را هدیه‌ای از جانب خدایان می‌دانست.

آشوریان که پس از اموری‌ها بر سر کار آمدند، قومی جنگجو بودند که با لشکرکشی به سرزمین‌های همجوار و غارت آن‌ها بر قلمرو و ثروت خود افزودند.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن، بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۷)

۱۱۸- گزینه «۲»

تشریح عبارت‌ها:

(یاسین ساعدی)

الف (نادرست): ساخت اهرام سه‌گانه و اختراع چرخ کوزه‌گری مربوط به «پادشاهی قدیم» است.

ب (درست): آمن هوتپ چهارم کوشید یگانه‌پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید ترویج کند، اما کاهنان که نقش مهمی در فرهنگ مصر داشتند، در برابر او ایستادند.

ج (نادرست): مصریان با استفاده از نی، کاغذ پایپروس را ابداع کردند و شماری از این پایپروس‌ها (بدون قید زمان خاص یا محدود کردن به اواخر دوره جدید) حاوی مطالب مهمی بوده‌اند. این دستاورد در طول تمدن مصر جاری بوده است.

د (درست): تمدن مصر به دلیل منابع طبیعی سنگ آهک و سنگ خارا و استفاده از آن‌ها در معماری بناهای عظیم و مهارت در محاسبات دقیق، شهرت جهانی دارد.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۰ و ۴۱)

۱۱۹- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌ها:

الف) در دوران فرمانروایی سلسله هان، کشاورزی، صنعت، علم و فرهنگ، پیشرفت نمایانی کرد و چینی‌ها دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند.

ب) حاکمان محلی تحت فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله‌های حکومتی در این سرزمین به وجود آمد؛ اما این سلسله‌ها تا قرن‌ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی و جغرافیایی به طور کامل متحد و یکپارچه کنند؛ بنابراین، چین همچنان با تفرقه سیاسی و یورش‌های پیاپی اقوام کوچ‌رو در مرزهای شمالی روبه‌رو بود.

ج) شی‌هوانگ‌تی، یکی از فرمانروایان سلسله چه‌این، به قصد رونق تجارت، مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها را یکسان کرد.

(تاریخ (۱)، هنر و چین، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۲۰- گزینه «۲»

تشریح موارد نادرست:

ب) حکومت اشکانی در مقابل سپاه قدرتمند روم ایستادگی کرد و مانع پیشروی بیشتر آنان به سوی شرق شد.

ج) اشراف به واسطه مجلس سنا، و عامه مردم از طریق مجمع نمایندگان خود، در اداره کشور مشارکت می‌کردند.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۵، ۵۶، ۵۸ و ۵۹)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه «۴»

(هامر صفرقانیان)

مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. بنابراین، مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌مترمربع از زمین در مناطق استوایی دریافت می‌کند، بسیار بیشتر از مقداری است که مناطق قطبی جذب می‌کنند.

در نتیجه گزینه‌های «۲» و «۳» نادرست هستند.

همچنین طبق شکل سوال، میزان انرژی خورشیدی دریافتی هر نقطه به شرح زیر می‌باشد:

$$Y > X > Z > C > B > A$$

در نتیجه گزینه‌های «۱» و «۲» که میزان انرژی خورشیدی دریافتی نقطه Y را کمتر از نقطه A می‌دانند، غلط هستند.

(جغرافیا (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۱۲۲- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

باید دقت داشت که برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

۱۲۳- گزینه «۲»

(علیرضا سالمی)

- علت اصلی به وجود آمدن بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست. هرچند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیابانی شدن این ناحیه می‌شوند.

- بیابان تکلماکان از جمله بیابان‌های سرد است که این بیابان‌ها، عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند.

(جغرافیا (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۱۲۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند.

- آب‌هایی که با دی‌اکسیدکربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسیدکربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود، می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند.

(جغرافیا (۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)

۱۲۵- گزینه «۲»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) از اشکال کاوشی در بیابان است. (چاله بادی)

ب) از اشکال کاوشی در دریا است. (ستون‌های سنگی دریایی و طاق دریایی)

ج) از اشکال کاوشی در بیابان است. (ستون‌های سنگی و گرزدیو یا دودکش جن و یا هودو)

د) از اشکال تراکمی در بیابان است. (یکی از انواع تپه‌های ماسه‌ای یعنی برخان)

نکات مهم درسی:

۱- آب‌سنگ‌های دریایی از اشکال تراکمی دریا است.

۲- به تپه‌های ماسه‌ای یا تلماسه، دون (Dune) گفته می‌شود.

۳- تپه‌های ماسه‌ای انواع مختلف دارند، مانند نبکا، سیف و برخان.

(جغرافیا (۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور فارچ از کشور ۹۸)

موقعیت مطلق یا ریاضی، عبارت است از محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی آن. موقعیت نسبی نیز، محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود است. گزینه «۲» بیانگر موقعیت مطلق است و سایر عبارات بیانگر موقعیت نسبی‌اند.

(جغرافیای ایران، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

فلسفه یازدهم

۱۳۱- گزینه ۱»

(علی معزی)

جدی اندیشیدن در مسائل فلسفی، از خصوصیات تفکر فلسفی فیلسوفان است که استقلال در اندیشه دارند. تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات نادرست هم مربوط به فایده «دوری از مغالطه‌ها» است.
(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۲- گزینه ۴»

(علی معزی)

زندانیان هرگز در اندیشه آن نبوده‌اند که سایه‌ها را چه کسی پدید آورده است. اندیشیدن به علت و خالق چیزها اندیشه‌ای فلسفی است و با توجه به تمثیل غار، تفکر فلسفی ملازم رهایی از زنجیرهای غار و قدم گذاشتن در راه شناخت حقیقی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» مسیری که فرد رها شده از زنجیرها تا بیرون غار می‌رود، همان مسیر اندیشه فلسفی است که فیلسوف طی می‌کند و شاید بتوان حدس زد که مراد افلاطون از این شخص استادش سقراط بوده است که با شجاعتش به سوی بینش حقیقی گام نهاد.

گزینه ۲» آنان از گرفتاری خود غافل مانده و به همین محسوسات دنیوی دلخوش‌اند و به عالمی بالاتر نمی‌اندیشند و توجهی به آن ندارند که روح آنان، مسافری از دنیای مثل است.

گزینه ۳» ارتباط بین تاریکی غار با دنیای بیرون از غار همان ارتباط بین دنیای طبیعی با عالم اصیل و واقعی است؛ چرا که براساس اندیشه افلاطون در تمثیل غار، آدمی در دنیای محسوسات گرفتار است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۳۳- گزینه ۲»

(پرگل رمیمی)

مقاومت در برابر حقیقت غالباً ناشی از وابستگی به عادت‌ها و باورهای پیشین است، نه ناتوانی ذاتی در فهم حقیقت.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴)

۱۳۴- گزینه ۴»

(مسین آفوندری راهنمایی)

مصلحان اجتماعی مانند سقراط، گالیله و... سعی در اصلاح افکار و هنجارهای جامعه خویش داشتند؛ اما مردم معمولاً افکار اینان را نمی‌پذیرفتند و دیدگاهشان را انحرافی و باطل می‌دانستند، علتش هم نهادینه‌شدن باورهای آنان به مرور زمان و عادت به باورها و سبک زندگی‌شان است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۱۲۷- گزینه ۲»

(فاطمه امیری)

گزینه‌های «۱» و «۴» به اهمیت خلیج فارس اشاره می‌کند. گزینه «۳» به اهمیت موقعیت نسبی ایران اشاره می‌کند.

(پغرافیای ایران، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۷، ۱۹ و ۲۱)

۱۲۸- گزینه ۱»

(علیرضا پدرا)

- دو توده کوهستانی مهم، به نام‌های سهند و سبلان، در این منطقه وجود دارند: منطقه کوهستانی آذربایجان

- این منطقه از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاه کوه و گردنه خوش ییلاق ادامه دارند: منطقه کوهستانی البرز

- شیب عمومی زیاد کوه‌ها در این منطقه، موجب می‌شود آب‌های جاری با سرعت به دریای خزر، وارد شود: منطقه کوهستانی تالش

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۲۹- گزینه ۴»

(راضیه ابراهیمی‌نژاد)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست، گنبد نمکی بر اثر بالا آمدن توده‌های نمک و گل‌فشان بر اثر خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین تشکیل می‌شود، بنابراین منشأ آن‌ها یکسان نیست، اما هر دو به فرایندهای درونی زمین وابسته‌اند.

گزینه «۲»: درست، طبق متن کتاب صحیح است.

گزینه «۳»: درست، جریان آب رودهای زاگرس به علت تغییرات اقلیمی از حالت منظم به نامنظم و طغیانی تغییر یافته است. همچنین دخالت‌های انسانی مانند سدسازی، مجراسازی، دیواره‌بندی و سایر دستکاری‌ها در تغییر رفتار رودها و ناهمواری‌های منطقه نقش داشته‌اند. از سوی دیگر افزایش رسوبات موجب گسترش سیلاب‌دشت‌ها می‌شود.

گزینه «۴»: نادرست، ناهمواری‌های مریخی در منطقه مکران حاصل فرسایش هستند، اما گل‌فشان‌ها بر اثر خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین تشکیل می‌شوند و منشأ فرسایشی ندارند.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۷، ۲۸ و ۳۰)

۱۳۰- گزینه ۱»

(مهمربوری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: گسترش شهرها و روستاها باعث از بین رفتن اراضی کشاورزی و جنگلی می‌شود و تغییرات وسیعی را در نواحی ساحلی ایران به وجود می‌آورد.

گزینه «۳»: برخی از دشت‌ها در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته‌اند که فرسایش بادی و آبی، ناهمواری‌های جدیدی را در سطح آن‌ها تشکیل داده است. (مانند دشت لوت)

گزینه «۴»: امروزه تغییرات اقلیمی که نشانه‌های آن را می‌توان تغییر در الگوی پراکندگی ریزش‌های جوی، بروز توفان‌ها و خشکسالی‌ها دانست، نه تنها در بسیاری از مناطق جهان بلکه در کشور ما و در مناطق پست داخلی مشغول تغییر شکل ناهمواری‌های کنونی است.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۱۳۵- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

عبارت مذکور به بیان ساده‌تر می‌گوید هر کسی که خودش عقل و تدبیری داشته باشد به دنبال تقلید از دیگران و مد و حرف‌های بی‌اساس نمی‌رود. فواید تفکر فلسفی: ۱- دوری از مغالطه‌ها ۲- استقلال در اندیشه ۳- رهایی از عادت‌های غیرمنطقی

«استقلال در اندیشه» به معنای انتقادناپذیری و چشم و گوش بستن به صحبت‌های دیگران نیست؛ بلکه به معنای این است که بدون دلیل منطقی و قانع‌کننده سخنی را نپذیریم؛ به قول شیخ‌الرئیس ابن‌سینا: «نحن ابناء الدلیل». (ما فرزندان دلیل هستیم).

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۳۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

کتاب درسی در معرفی دسته اول از تقسیم‌بندی مردم بر اساس هدف‌شان چنین بیان کرده: «برخی آدم‌ها کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و به همان اندازه‌ای که از دور و برشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند؛ در نتیجه در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگران هستند». بنا بر این گفته کتاب درسی این افراد خلاقیتی در انتخاب هدف ندارند نه این‌که کلاً هیچ خلاقیتی نداشته باشند، بلکه ممکن است فردی در امور جزئی زندگی خویش فرد خلاق باشد اما به سبب ضعف در فلسفه در انتخاب هدف خلاقیت کمی از خود نشان دهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: کسانی که نگرشی نادرست درباره حقیقت جهان و انسان کسب می‌کنند و زندگی خویش را بر آن مبنا بنا می‌کنند زندگی‌شان معنایی نادرست به خود خواهد گرفت و در نتیجه زندگی‌شان تباه خواهد شد.

گزینه «۳»: کسی که در انتخاب هدف پیرو دیگران است نظام فلسفی قوام‌یافته‌ای ندارد؛ چون که باورهای افراد که سازنده فلسفه او هستند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب هدف دارند و بنابراین کسی که در انتخاب هدف مقلد است باورهای فلسفی منسجمی ندارد.

گزینه «۴»: چون درستی یا نادرستی فلسفه انسان باعث درستی یا نادرستی معنای زندگی می‌شود، پس با پی بردن به درستی یا نادرستی معنای زندگی افراد می‌توانیم به بررسی و سنجش فلسفه آنان بپردازیم.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۳۷- گزینه «۴»

(پرگل رهیمی)

ویژگی متمایز فیلسوفان نخستین، روی آوردن به تبیین عقلانی جهان بود. آنان به جای اکتفا به روایت‌های سنتی و غیرعقلانی، کوشیدند پدیده‌های جهان را با استدلال و تحلیل عقلی توضیح دهند. بنابراین گزینه «۴» صحیح است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۱۳۸- گزینه «۴»

(یوادر پاکرل - فاروج)

تالس اولین فیلسوف یونانی است که اندیشه مشخصی داشته است و عنصر اولیه جهان را آب می‌دانست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۹- گزینه «۳»

(یوادر پاکرل - فاروج)

نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که زبان یا جنبه فلسفی در آنها غلبه داشته از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به‌عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است قبل از تمدن یونان باستان نیز فیلسوفانی در سایر تمدن‌ها بوده‌اند که گزارش‌هایی از عقاید و نوشتارهای آن‌ها به دست ما نرسیده است. بنابراین صرف ظهور فلاسفه‌ای مثل تالس نمی‌تواند نقطه آغازین تاریخ فلسفه باشد.

گزینه‌های «۲» و «۴»: صرف طرح و بیان پرسش‌های فلسفی و بنیادین نیز نمی‌تواند تنها به تمدن یونان مربوط باشد، همان‌طور که در تمدن‌های باستانی ایران و هند و چین و ... نیز پرسش‌های فلسفی مطرح می‌شده است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۴۰- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

دلیل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سوفیست‌ها در آتن بودند، فیلسوفان و اندیشمندان اولیه یونان بیشتر در ایونیا (قسمتی از آسیای صغیر) زندگی می‌کردند.

گزینه «۲»: نظرات گوناگون و گاه متضاد اندیشمندان ایونیا باعث تشویش و نگرانی بین مردم شد.

گزینه «۴»: سوفسطائیان به‌جای آموزش علوم به فن سخنوری روی آوردند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

منطق

۱۴۱- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

این تعریف از مستطیل جامع نیست؛ چون شامل مربع که نوعی مستطیل است، نمی‌شود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴۲- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

برای تعریف مفهوم مورد نظر از دو مثال و نمونه استفاده کرده‌ایم که مطابق با تعریف از طریق ذکر مصادیق است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۱۴۳- گزینه ۳»

(امیرمهر قلعه‌گاهی)

در عبارت اول، مفهومی که بیش از یک مصداق داشته باشد، قطعاً جزئی نیست؛ پس این تعریف برای مفهوم کلی مانع است؛ اما جامع نیست، زیرا برخی مفاهیم کلی همچون «بلندترین کوه جهان» فقط یک مصداق خارجی دارند و برخی مفاهیم مثل «سیمرغ» اصلاً مصداق خارجی ندارند.

در عبارت دوم، واژه «اسطقس» واژه‌ای دشوار است و باعث شده که تعریف مطرح‌شده، واضح نباشد.

در عبارت سوم، تعریف ارائه‌شده برای مفهوم مستطیل، تعریفی جامع نیست، چراکه شامل مستطیل‌های با اضلاع دو به دو برابر نمی‌شود. مانع هم نیست، چون شامل لوزی هم می‌شود.

در گزینه ۲» دقت کنید که «دوری‌نبودن» از شرایط تعریف صحیح است، نه دوری‌بودن آن. البته مشکل تعریف دوم در صورت سؤال واضح‌نبودن است و بنابراین بخش دوم این گزینه بی‌ربط است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴۴- گزینه ۳»

(امیرمهر قلعه‌گاهی)

تعریف مطرح‌شده در گزینه ۳» شامل تمام انواع مثلث نمی‌شود، پس جامع نیست، اما مانع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» این تعریف تمام شرایط تعریف صحیح را داراست.

گزینه ۲» این تعریف نه مانع است (چراکه پروازکننده‌ای همچون خفاش داریم که پستاندار است و نه پرنده) و نه جامع (مثلاً خروس پرنده است، اما قادر به پرواز نیست).

گزینه ۴» این گزینه جامع است، اما مانع نیست و شامل دیگر فرم‌های انرژی مثل انرژی الکتریکی و جنبشی و... هم می‌شود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴۵- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

نمونه‌های انتخابی باید متنوع و متفاوت باشند و نمایانگر همه طیف‌های موجود در جامعه آماری باشند نه اینکه با هم شباهت داشته باشند.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۱۴۶- گزینه ۱»

(موسی اکبری)

با توجه به وجه شباهت بین تهران و لندن که همان پایتخت‌بودن است یک حکم، یعنی همان آلوده‌بودن سرایت داده شده است؛ بنابراین استدلال از نوع تمثیلی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۳۹)

۱۴۷- گزینه ۳»

(امیرمهر قلعه‌گاهی)

بررسی استدلال‌های عبارات «الف» و «ج»:

الف) این یک نوع قیاس است، بدین صورت:

- فلزات، رسانای گرما و الکتریسیته هستند.

- جیوه نوعی فلز است.

- پس، جیوه هم رسانای گرما و الکتریسیته است.

کلمه «همانند» در همه‌جا نشانه استقرای تمثیلی نیست.

ج) این نوع استقرا، استقرای تام است که در آن همه موارد ممکن بررسی می‌شود و به واسطه اینکه نتیجه این نوع استدلال قطعی و صددرصدی است، نوعی قیاس است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ تا ۵۱)

۱۴۸- گزینه ۳»

(موسی سپاهی - سروان)

موضوع بخشی از قضیه است که درباره آن خبری می‌دهیم یا حکمی صادر می‌کنیم. به عبارت دیگر، نهاد جمله خبری.

محمول بخشی از قضیه است که خبری را به موضوع نسبت می‌دهد یا حکمی را درباره آن بیان می‌کند. به عبارت دیگر، مسند در جملاتی که فعل ربطی (یا فعل اسنادی) دارند. فعل ربطی به‌تنهایی جزء موضوع یا محمول نیست.

مشخص کردن موضوع و محمول در قضایای سه‌گانه:

۱- قضیه اول: «بهترین دوست انسان، سگ است.» موضوع: سگ / محمول: بهترین دوست انسان

۲- قضیه دوم: «دانشجویان در این کلاس، همگی فعال بودند.» موضوع: دانشجویان در این کلاس / محمول: فعال («بودند» فعل ربطی است و «همگی» سور قضیه است.)

۳- قضیه سوم: «کتاب خواندن، راهی به سوی دانایی است.» موضوع: کتاب خواندن / محمول: راهی به سوی دانایی

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸)

۱۴۹- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سروان)

قضیه شخصی قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی جزئی باشد، یا مجموعه‌ای مشخص باشد که محمول به یکباره به کل مجموعه حمل شود.

در گزینه ۲» محمول بر تک‌تک افراد موضوع قابل حمل است و بنابراین قضیه محصوره است، نه شخصی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» موضوع (فارابی) مفهومی جزئی محسوب می‌شود، پس شخصی است نه محصوره.

گزینه ۳» «دانش‌آموزان مدرسه ما ۴۰۰ نفر هستند»؛ ۴۰۰ نفر بودن بر تک‌تک افراد موضوع حمل نمی‌شود، بلکه بر کل مجموعه حمل می‌شود، پس شخصی است.

گزینه ۴» «سپاه هخامنشی پیروز شد»؛ پیروزشدن به یکباره بر کل مجموعه حمل شده، پس شخصی است.

(منطق، قضیه مملی، صفحه ۵۸)

۱۵۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

گزینه‌های «۱» و «۲» جملات انشایی هستند و گزینه ۳» جمله ناتمام است که قضیه محسوب نمی‌شوند در مقدمات استدلال به‌کار نمی‌روند.

(منطق، قضیه مملی، صفحه ۵۵)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

رابطه دو مفهوم «وجود» و «ماهیت» این گونه است که در حمل وجود بر هر ماهیتی، نیازمند دلیل هستیم و این دلیل ممکن است از طریق حس و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض. مانند حمل کاتب بر انسان که نیازمند دلیل است و کاتب ذاتی انسان به حساب نمی آید.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۵۲- گزینه «۳»

(فیروز نژادرف - تبریز)

اگر وجود عین ماهیت یا جزء آن باشد، وجود هرگز از ماهیت جدا نشده و در نتیجه همه ماهیات ضرورتاً موجود می شدند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: نفی و سلب وجود از ماهیت ممکن است.

گزینه «۲»: وقتی می گوئیم هستی و چیستی دو جنبه از یک چیز هستند، به این معنا نیست که آن ها دو جزء از یک مفهوم اند.

گزینه «۴»: یکی از دلایل مغایرت وجود با ماهیت این است که اگر وجود عین ماهیت بود، همه ماهیت ها یک چیز می شدند. اما هم اکنون نمی توان گفت که همه ماهیات یک چیز هستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۴ تا ۶)

۱۵۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه ای)

هرگاه مفهوم موضوع و محمول یکی باشد، حمل اولی ذاتی است (مانند: مثلث شکل سه ضلعی است). و هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد، حمل شایع صناعی است (مانند: انسان موجود است).

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۵۴- گزینه «۲»

(سبا یعقوب زاده صابری)

الف) بین افراد معمول است که می گویند: «انسان از چیزی که نمی شناسد می ترسد!» این عدم شناخت به عدم وجود آگاهی از ماهیت آن اشیا مربوط می شود؛ مثلاً یک کودک ممکن است که به خاطر نداشتن آگاهی از چیستی یکی از وسایل خانه که شاید در تاریکی شبیه به موجودی ترسناک باشد، از آن بترسد، اما همین که به شناخت دقیق تری از ماهیت آن نائل شد، متوجه می شود که چیستی این شیء با آن چه او می پنداشته متفاوت است و در نتیجه ترسش از بین می رود. این موضوع به قدم دوم از شناخت مغایرت وجود و ماهیت مربوط می شود.

ب) در عبارت دوم با بررسی عناصر شیمی متوجه دو جنبه مختلف از اشیای خارجی می شویم و در جهت شناخت ماهیت آن ها تلاش می کنیم. همین مورد نشان از قدم دوم از فهم مغایرت وجود و ماهیت دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۲ تا ۴)

۱۵۵- گزینه «۴»

(محمدرضا ییقا)

اگر مفهوم وجود، جزء مفهوم ماهیت یا عین آن بود، به محض تصور یک ماهیت، آن شیء در مقابل ما موجود می شد و اثبات حمل آن بر ماهیت نیاز به دلیل نداشت. در این صورت، حمل وجود بر ماهیت، ضروری می شد، در حالی که چنین نیست و وجود و ماهیت با یکدیگر مغایرت دارند و حمل وجود بر ماهیت، ضروری نیست و نیاز به دلیل دارد.

درباره گزینه «۳» دقت کنید «مفهوم وجود جزء مفهوم ماهیت نباشد» دو معنا دارد، یا عین ماهیت است (بی نیاز از دلیل) یا غیر از ماهیت است (نیازمند دلیل). از آنجاکه هر دو معنا را می توان از این گزینه برداشت کرد و نشانه ای نداریم که کدام معنا مدنظر است، این گزینه غلط است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۵ و ۶)

۱۵۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه ای)

صورت سؤال به نوعی در حال بیان مغایرت وجود و ماهیت است. حیوان بودن و متفکر بودن ذاتی انسان (ماهیت) است و از آن جا که صفت ذاتی را نمی توان از ماهیت سلب کرد، این دو نیز قابل سلب از انسان نیستند. از طرفی وجود، قابل سلب از انسان است و همان طور که در صورت سؤال ذکر شده می توان گفت انسان معدوم است (سلب وجود)، پس وجود، ذاتی انسان (ماهیت) نیست. این که وجود ذاتی ماهیت نیست، نشان می دهد که وجود جزئی از ماهیت نیست. اگر جزئی از ماهیت بود، ذاتی ماهیت تلقی می شد و اثبات وجود هیچ ماهیتی به دلیل نیاز نداشت و تصور هر ماهیتی برای وجود آن کافی بود که این نقض اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۵۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه ای)

یکی از فیلسوفان بزرگ اروپا به نام توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، اصل «مغایرت وجود و ماهیت» را در اروپا گسترش داد. او همچون ابن سینا این نظر را پایه برهان های خود در خدانشناسی قرار داد و زمینه ساز گفت و گوهای فراوانی در آنجا شد.

او که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می کرد، فلسفه ای را در اروپا پایه گذاری نمود که بیشتر متکی به دیدگاه های ابن سینا و تا حدودی ابن رشد، دیگر فیلسوف مسلمان بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۶ و ۷)

۱۵۸- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

میان موضوع و محمول قضیه ذکر شده، یعنی «پیروز بازی» و «بازنده مسابقه» نسبت امتناعی برقرار است، چون کسی که در یک مسابقه پیروز شده باشد نمی تواند در همان مسابقه بازنده نیز باشد. بنابراین باید از میان گزینه ها، گزینه ای را برگزینیم که مفاهیم موجود در آن با هم یک قضیه امتناعی را تشکیل دهند که از میان گزینه های موجود، «دایره دارای ضلع» چنین خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دیو سه‌سر مفهومی امکانی است.

گزینه «۲»: تلخ شور امکانی است چون ممکن است یک چیز در آن واحد هم تلخ باشد و هم شور.

گزینه «۴»: سرخ و قرمز دو مفهومی هستند که یک معنا دارند. پس رابطه آن‌ها وجوبی است.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۵۹- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

گزینه‌های «۲» و «۳» و «۴» همگی در نسبت با وجود، امکانی هستند. با این‌که دریای جیوه و زرافه دوبا در جهان خارج وجود ندارند اما ذات آن‌ها از پذیرش وجود ابایی ندارند و معدوم بودن آن‌ها به واسطه معدوم بودن علت آن‌هاست. اما بر خلاف این مفاهیم، شریک باری مفهومی ممتنع‌الوجود است و معدوم بودن از ناحیه ذات آن است که از پذیرش وجود ابا دارد.

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۶۰- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

قضایای وجوبی، قضایایی هستند که عقل حکم به ثبوت آن می‌دهد. اما لزوماً این‌طور نیست که این‌گونه قضایا بی‌نیاز از اثبات باشند. (رد گزینه «۳») مثلاً این قضیه که «مجموع زوایای داخلی مثلث ۱۸۰ درجه است». یک قضیه ضروری و وجوبی است که البته باید اثبات شود و نیازمند دلیل می‌باشد. پس لزوماً نمی‌شود گفت که محمول آن‌ها مندرج در ذات موضوع است. (رد گزینه «۱») همچنین باید گفت که عقل، همان‌طور که در پذیرش این‌گونه قضایا مضطر است، از پذیرش نقیض آن‌ها نیز ابا دارد. (رد گزینه «۴») به عبارت دیگر، نقیض این قضایا نیز در کاذب بودن ضروری و وجوبی هستند. (تأیید گزینه «۲»)

(فلسفه دوازدهم، همان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمان‌های - خارج از کشور ۱۴۰۳ نوبت دوم تیرماه) - کالاهای مکمل: کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: قند و چای، اتومبیل و بنزین، مسواک و خمیردندان و ... افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای مکملش خواهد شد و برعکس.

به عنوان مثال افزایش قیمت بنزین باعث کاهش تقاضا برای اتومبیل (یا کاهش تقاضا برای تردد با اتومبیل شخصی) خواهد شد، یا با افزایش قیمت لوازم اصلی موتور اتومبیل، تقاضا برای اتومبیل کاهش می‌یابد. (موارد اشاره شده در گزینه‌های «۱» و «۴» مربوط به کالاهای جانشین است.) (اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کند، صفحه ۳۹)

۱۶۲- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات مناقصه برگزار می‌کنند. گزینه «۳»: در بازار انحصاری فروش، انحصارگر قیمت‌گذار و خریداران قیمت‌پذیر هستند.

گزینه «۴»: در بازار رقابتی، تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هریک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود. (اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۶۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۹۷)

کمبود تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال (الف)
مقدار تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ - مقدار عرضه در قیمت ۱۰,۰۰۰ =
کیلو ۳۰ = ۳۰ - ۰ = کمبود تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال
کیلو ۱۵ = مقدار تقاضای تعادلی
مقدار تقاضای تعادلی - کمبود تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال =
کیلو ۱۵ = ۱۵ - ۳۰ =
= مازاد تقاضا در قیمت ۶,۰۰۰ ریال (ب)
مقدار عرضه در قیمت ۶,۰۰۰ ریال - مقدار تقاضا در قیمت ۶,۰۰۰ ریال =
کیلو ۱۰ = ۱۰ - ۲۰ =
= کمبود تقاضا در قیمت ۹,۰۰۰ ریال
مقدار تقاضا در قیمت ۹,۰۰۰ ریال - مقدار عرضه در قیمت ۹,۰۰۰ ریال =
کیلو ۲۰ = ۲۰ - ۵ =
(ج) در سطح قیمت ۷,۰۰۰ ریال و مقدار ۱۵ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

ریال ۱۰۵,۰۰۰ = ۷,۰۰۰ × ۱۵

(د) تنها در سطح قیمت تعادلی فاصله بین عرضه و تقاضا از بین می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود و قیمت اگر بالاتر از قیمت تعادلی باشد باید کاهش یابد و اگر پایین‌تر باشد باید افزایش یابد.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کند، صفحه ۵۱)

۱۶۴- گزینه ۳»

(فاطمه میاتی)

الف) سطح قیمت ۱۸,۰۰۰ تومان که به ازای آن، مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر می‌باشند (۳۰ کیلو)، قیمت تعادلی است. در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد تقاضا (کمبود عرضه) روبه‌رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۱۷,۰۰۰ تومان، ۱۰ کیلو مازاد تقاضا (کمبود عرضه) وجود دارد.

ب) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) روبه‌رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۲۰,۰۰۰ تومان، ۲۵ کیلو کمبود تقاضا (مازاد عرضه) وجود دارد.

ج) در سطح قیمت ۲۳,۰۰۰ تومان، تولیدکنندگان ۵۰ کیلو از کالا را تولید و عرضه می‌کنند، در حالی که تقاضاکنندگان تنها برای ۱۵ کیلو از کالا تقاضا دارند، در نتیجه در این سطح قیمت حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان برابر است با:

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۶۵- گزینه ۱»

(سپیده فتح‌اللهی)

دولت در اقتصاد دو وظیفه مهم دارد: ۱) بهبود عملکرد بازار و ۲) ارائه کالای عمومی به کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید، «کالای عمومی» گفته می‌شود. در نتیجه تنها عبارت گزینه ۱ «مربوط به وظیفه ارائه کالای عمومی است و سایر گزینه‌ها مربوط به وظیفه بهبود عملکرد بازار است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۱۶۶- گزینه ۲»

(مهدی ضیائی)

۱) درآمد / ۲) مالیات / ۳) پرداخت‌های عوامل تولید / ۴) درآمد خانوار (اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه ۵۹)

۱۶۷- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

الف)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله آخر =

$$1,150 = 23,000 \times \frac{x}{100} \Rightarrow 1,150 = 230x$$

$$\Rightarrow x = \frac{1,150}{230} = 5 \text{ درصد}$$

ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارخانه، ابتدا باید میزان ارزش افزوده در مرحله سوم را محاسبه کنید که این مقدار برابر است با تفاضل ارزش محصول در مرحله سوم با ارزش محصول در مرحله دوم، سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

= میزان ارزش افزوده در مرحله سوم
ارزش محصول در مرحله دوم - ارزش محصول در مرحله سوم
تومان $16,000 - 11,000 = 5,000$

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارخانه
تومان $5,000 \times \frac{5}{100} = 250$

ج)

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله
 $(11,000 \times \frac{5}{100}) + 11,000 = 11,550$ = قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط واسطه
تومان $11,550 + 550 = 12,100$
(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه ۶۳)

۱۶۸- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

کشور A در تولید برنج مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان‌تر از سایر کشورها تولید می‌کند).

کشور C در تولید گندم مزیت مطلق دارد. (این کالا را ارزان‌تر از سایر کشورها تولید می‌کند).

بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از یکدیگر بگیرند. با این تقسیم کار، رفاه مردم دو کشور و مجموع تولیدات جهان افزایش می‌یابد.

بهتر است کشور A، برنج را در داخل تولید کند و گندم مورد نیاز خود را از کشور C وارد کند.

ملاحظه می‌شود که کشور B در تولید برنج و گندم نسبت به کشورهای A و C مزیت اقتصادی ندارد؛ یعنی هیچ‌یک از دو کالا را به صرفه تولید نمی‌کند. اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می‌کنند:

هر چند کشور B در برنج و گندم نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود گندم را ارزان‌تر از برنج تولید می‌کند و لذا در تولید گندم مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید گندم متمرکز شود و برنج مورد نیاز خود را از کشور A وارد کند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۹- گزینه ۴»

(نازنین فاطمه هادیلو صفارزاده)

الف) گاهی دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی کالاها وضع می‌کنند و گاهی در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای دیگر دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان و اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

ج) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)، در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۷۰- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

الف) صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری به فروش برسانند و به منظور رقابت با تولیدکنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

ب) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آنها محسوب می‌شود؛ ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

ج) جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار خودخواهانه برخی کشورها موجب شده است تا اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در برخی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آنها از خارج تأکید کنند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

پاسخنامه

دوازدهم علوم و معارف اسلامی

۱۶ مردادماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی زبان قرآن (۲)

۱۷۱- گزینه «۴»

(ولی بری - ابهر)

«أنفقوا»: انفاق کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مما»: از آنچه / «زقناکم»: روزی داده‌ایم به شما، روزی دادیم به شما (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «من قبل أن یأتی»: پیش از آنکه فرا رسد / «یوم»: روزی / «لا تبیع»: نه داد و ستدی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فیه»: در آن / «لا حلة»: نه دوستی‌ای (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

نکته مهم درسی:

فعل‌های امر مخاطب مانند «أنفقوا - شاهدوا - اجتهدوا» را با فعل‌های ماضی غایب مانند «أنفقوا - شاهدوا - اجتهدوا» اشتباه نگیرد.

(ترجمه)

۱۷۲- گزینه «۳»

(عمیدرضا قائداً مینی - اصفهان)

«سرعة حركة»: سرعت حرکت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «جناحی الطائر الطنان»: بال‌های مرغ مگس (رد گزینه ۱) / «كثیرة»: زیاد است (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فما من ناظر»: پس هیچ بیننده‌ای نیست (رد گزینه ۱) / «يعجز»: ناتوان است / «رؤية جناحی طائر»: دیدن بال‌های پرنده‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يُعَدُّ»: (فعل مضارع مجهول) به شمار می‌آید (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أصغر»: کوچک‌ترین (اسم تفضیل و مضاف) (رد گزینه ۲) / «على الأرض»: روی زمین (رد گزینه ۱)

نکات مهم درسی:

(۱) هرگاه اسم مثنی یا جمع مذکر سالم، مضاف واقع شود، «ن» آخر آن حذف می‌شود؛ مثال: «جناحین + طائر = جناحی طائر: بال‌های پرنده‌ای»
(۲) هرگاه اسم تفضیل، مضاف واقع شود، معنای «ترین» می‌دهد؛ مثال: «أصغر طائر: کوچک‌ترین پرنده»

(ترجمه)

۱۷۳- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«إن»: اگر، چنانچه (رد گزینه ۴) / «حين دخول الصف»: هنگام ورود به کلاس (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «زملائی»: هم‌شاگردی‌هایم (رد گزینه ۴) / «أحترم»: احترام بگذارم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أيضاً»: نیز، هم / «فسوف يحترمونني»: به من احترام خواهند گذاشت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «و هذا هو»: و این همان (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «السلوك الجيد»: رفتار خوب (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۷۴- گزینه «۳»

(محمدموری یعقوبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لا نستطيع»: (از صیغه متکلم مع الغیر) نمی‌توانیم
گزینه «۲»: معمولاً فعل شرط به‌صورت مضارع التزامی و جواب شرط به‌صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود؛ در اینجا، «تكن» فعل شرط است که باید به‌صورت «باشی» ترجمه شود و جواب شرط نیز، «تذكر» است که باید به‌صورت «می‌فهمی، پی می‌بری» ترجمه شود.
گزینه «۴»: در ترکیب «رتی»، ضمیر متصل که نقش مضاف‌الیه را دارد، باید ترجمه شود (پروردگار من).

(ترجمه)

۱۷۵- گزینه «۲»

(امیرعلی فردین - گنبد کاووس)

«پرندگانی»: (اسم نکره) طیوراً (رد گزینه ۳) / «روی شاخه‌های درختی»: (نکره) علی أغصان (غصون) شجرة (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «دیدم»: (فعل ماضی) شاهدت، رأيت (رد گزینه ۴) / «آن پرندگان»: الطيور، تلك الطيور (رد گزینه ۱) / «آواز می‌خواندند»: (فعل ماضی استمراری) كانت ... تُغرد، كانت ... تُغنی (رد گزینه ۳)

نکات مهم درسی:

هرگاه اسمی ابتدا نکره و جلوتر همراه با «ال» بیاید، می‌توان در ترجمه فارسی، «ال» را به‌صورت اسم اشاره (این، آن) ترجمه کرد؛
مثال: «طیوراً الطيور: پرندگانی آن (این) پرندگان»

(تعریب)

۱۷۶- گزینه «۱»

(مصطفی قدیمی فرد)

سایر گزینه‌ها همگی بر «سکوت در هنگام خشم» تأکید دارند، ولی در گزینه «۱» به آثار خشم و عفو الهی اشاره شده است.
ترجمه گزینه «۳»: و آنان که خشم را فرو می‌برند، و از (خطاهای) مردم در می‌گذرند؛ و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.
ترجمه گزینه «۴»: سکوت تو در هنگام خشم، قوی‌ترین پاسخ به کسی است که آن را برانگیخته است!

(مفهومی)

۱۷۷- گزینه «۳»

(مهمدرضا سوری - نهاوند)

فاعل فعل «نُقلت» محذوف است و «ألفاظ» نائب فاعل آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نائب فاعله» «ألفاظ» درست است.

گزینه «۲»: «لیس له حرف زائد» درست است. فعل «نُقلت» مجرد ثلاثی

است و هیچ حرف زائدی ندارد!

گزینه «۴»: «مجهول» و «مع نائب فاعله» درست است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۷۸- گزینه «۲»

(مبیر همایی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «العاملون» مرفوع به واو فرعی است.

گزینه «۳»: «طالبات» منصوب به کسره‌ی فرعی است.

گزینه «۴»: «الطالبان» مرفوع به الف فرعی است.

(انواع اعراب)

۱۷۹- گزینه «۳»

(سیرمهمرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تلمیذ» مضاف به ضمیر یاء است و اعرایش تقدیری است.

گزینه «۲»: «مرضی و هدی» مقصور هستند و اعرایشان تقدیری است.

گزینه «۴»: «علی» مقصور است و اعرایش تقدیری است.

(انواع اعراب)

۱۸۰- گزینه «۴»

(عمارالدین صالحیان)

«علمیّه» صفت و منصوب به تبعیت از مفعول به است و علامت اعراب اصلی

تنوین فتحه می‌گیرد، «مراجع» نیز معطوف به مفعول و منصوب با فتحه

است، اما چون اسمی غیرمنصرف است، تنوین نمی‌گیرد.

(انواع اعراب)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۸۱- گزینه «۳»

(مهمدرضا سوری - نهاوند)

«إِنَّ»: قطعاً، همانا، بی‌گمان / «هذه أمتکم»: این امت شماست (رد سایر

گزینه‌ها) / «أمة واحدة»: امتی یگانه (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «و أنا ربکم»: و

من پروردگارتان هستم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أعبدون (= أعبدونی)»: مرا

پرستش (عبادت) کنید (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۸۲- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«لا تنسحب»: (فعل نهی) عقب‌نشینی نکن، دست نکش (رد گزینه ۴) / «عن

طریق بلوغ»: از مسیر رسیدن (رد گزینه ۳) / «هدفک الحقیقی»: هدف

واقعی خود / «تقرّبک»: (ضمیر متصل «ک» مفعول است) تو را نزدیک

می‌کند (رد سایر گزینه‌ها) / «اکثر»: بیشتر (رد گزینه ۴) / «تجاحک»:

موفقیت (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۸۳- گزینه «۱»

(کامران عبدالهی - کوهرشت)

«لا یمنع»: مانع نمی‌شود (رد گزینه ۳) / «الاختلاف»: تفاوت (رد گزینه‌های

۲ و ۳) / «بین أفراد المجتمع»: میان افراد جامعه / «التعایش السّلمی»:

همزیستی مسالمت‌آمیز / «یحتاج الناس إلى الاحترام و التعاون»: مردم به

احترام و همکاری نیاز دارند (رد گزینه ۴) / «لیعیشوا فی أمن و سلام»: تا در

امنیت و آرامش زندگی کنند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۸۴- گزینه «۴»

(ابوطالب درانی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خُمُس»: یک‌پنجم

گزینه «۲»: «من رأى منکم أحداً...»: هر کس از شما کسی را ببیند که...

گزینه «۳»: «مَسْمُوحَة»: مجاز

(ترجمه)

۱۸۵- گزینه «۱»

(ولی بربری - ابهر)

«این دانشمندان»: هؤلاء العلماء (رد گزینه ۲) / «برای شناختن»: معرفة / «رازهای آن پدیده»: أسرار تلك الظاهرة (رد گزینه ۴) / «تلاش کردند»: (فعل ماضی) حاولَ (رد گزینه ۴)

در گزینه «۳»، «كثيرٌ من هؤلاء العلماء» به معنای «بسیاری از این دانشمندان» است و نادرست می‌باشد. همچنین دقت کنید در گزینه «۲»، «هذا» مفرد است و با «العلماء» که جمع است، مطابقت ندارد.

نکات مهم درسی:

(۱) فعل در اول جمله و پیش از فاعل خود، حتماً مفرد می‌آید، اگر چه فاعل آن مثنی یا جمع باشد.
(۲) پس از «هؤلاء» و «اولئك»، اگر اسم دارای «ال» و جمع به کار رود، اسم اشاره مفرد ترجمه می‌شود؛ مثال: «هؤلاء العلماء»: این دانشمندان (تعریب)

۱۸۶- گزینه «۴»

(همیدرضا قانرازمینی - اصفهان)

در این گزینه، همانند حدیث شریف در صورت سؤال، به زنده بودن و بیدار شدن پس از مرگ اشاره شده است. شاعر اشاره دارد که مرگ از نظر انسان دانا، زندگی و بیداری است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر، دوری از معشوق را سخت و همچون مرگ می‌داند.
گزینه «۲»: شاعر به این نکته اشاره دارد که انسان نمی‌تواند از مرگ فرار کند.
گزینه «۳»: شاعر به این نکته اشاره دارد که برای انسان، راه گریزی از پیری و مرگ نیست.

(مفهوم)

۱۸۷- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«تَصَدَّقْ» (دَ) نباید به صورت مجهول حرکت گذاری شود، چون معنای مجهول ندارد (آیا باور می‌کنی که ...؟)؛ بنابراین «تَصَدَّقْ» (با کسر دال) صحیح است. همچنین «تَتَسَاءَلُ» صحیح است. (فعل‌های باب تفاعل کسره نمی‌گیرند.)
(ضبط حرکات)

۱۸۸- گزینه «۳»

(معمدموری یعقوبی)

در گزینه «۳»، «يَتَحَمَّلُ» فعل ثلاثی مزید از باب تفعّل است که مفعول آن نیز «أَيُّ» می‌باشد، بنابراین متعدّی هم هست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يَتَعَايَشُونَ» همزیستی می‌کنند» لازم است.
گزینه «۲»: «انكسرَ» شکسته شد» لازم است.
گزینه «۴»: «تَنَتَشَرُّ» پخش می‌شود» لازم است. (فعل ثلاثی مزید)

۱۸۹- گزینه «۳»

(امیرعلی فردین - گنبد کاووس)

«تَشَابَهَ» فعل ماضی مفرد مذکر غایب از باب تفاعل است، پس مصدر آن «تَشَابَهَ» (بر وزن: تَفَاعَلَ) است.

مصدر صحیح سایر گزینه‌ها به ترتیب: (۱) اِشْتَبَاهَ / (۲) مُشَابَهَةٌ / (۴) تَشَبَّهَ (فعل ثلاثی مزید)

۱۹۰- گزینه «۲»

(مصطفی قزیمی فرد)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تُعَلِّمُونَ» فعل مضارع از باب تفعیل و مصدر «تَعْلِيمٌ» است.
گزینه «۲»: «تُسَلِّمُ» فعل مضارع از باب تفعیل است.
گزینه «۳»: «الانتفاع» مصدر باب افتعال است.
گزینه «۴»: «تُشَارِكَانِ» فعل مزید ثلاثی با یک حرف زائد از وزن «شَارَكَ» (باب مُفَاعَلَة) است.

نکات مهم درسی:

(۱) در سؤالات مربوط به ثلاثی مزید، مراقب وزن «تَفَعَّلَ» باشید:
- «تَفَعَّلَ» می‌تواند مضارع باب تفعیل (تَفَعَّلَ، صِيغَةُ «هَي») باشد، اگر قیدهای مضارع یا آینده در جمله بیاید یا فعل، به یک اسم مؤنث برگردد.
- «تَفَعَّلَ» می‌تواند ماضی باب تَفَعَّلَ (تَفَعَّلَ، صِيغَةُ «هُوَ») باشد، اگر قیدهای ماضی در جمله آمده باشد یا این که فعل به یک اسم مذکر برگردد.
(۲) دقت کنید مصدرهایی مثل «انتفاع، انتخاب، انتشار، انتقام، ...» از باب افتعال هستند، و «نون» در چنین مصدرهایی جزء ریشه خود فعل است.
(فعل ثلاثی مزید)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۹۱- گزینه «ا»

(مرتضی کاظم شیروری)

«إِنْ»: همانا، قطعاً، بی شک (رد گزینه ۳) / «التفاخر»: فخر فروشی، افتخار کردن / «بالتَّسَبُّب»: به دودمان، به اصل و نسب / «لیس»: نیست / «محموداً»: پسندیده (رد گزینه ۲) / «إنما»: تنها، فقط

نکته: ترجمه «إنما»، پس از اسم می آید (رد گزینه های ۳ و ۴) ضمناً در گزینه ۲، ترجمه «زیرا» اشتباه است. / «یخلقون»: آفریده می شوند (رد گزینه ۲) / «تُرَابٍ»: خاکی. اسم نکره است. (توجه داشته باشید که معادل «تکه گل» در عربی واژه «طینه» می باشد) (رد گزینه ۴) / «قد اختلطَّ»: آمیخته شده است / «بالماء»: به آب

نکته: دقت داشته باشید که حرف مشبّهة بالفعل «إِنْ» برای تأکید جمله است و ترجمه آن باید در ابتدای جمله باشد.

(ترجمه)

۱۹۲- گزینه «۲»

(کنکور قاج از کشور ۹۸)

«لیت»: ای کاش (رد گزینه های ۱ و ۳) / «يعرفون»: بدانند (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أَنَّ الطالب المجتهد»: که دانشجوی (دانش آموز) کوشا (تلاشگر) / «يقدر»: می تواند (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أَنْ يَعُوْضَ»: جبران کند / «بالاجتهاد»: با تلاش

(ترجمه)

۱۹۳- گزینه «ا»

(غاطمه منصور فاکلی)

«لعلَّ»: امید است (رد گزینه های ۲ و ۴) / «الأولاد يعرفونَ أَنْ»: فرزندان بدانند که (رد گزینه ۴) / «لا انسان»: «لا»ی نفی جنس) هیچ انسانی نیست (رد گزینه های ۳ و ۴) / «أَلْطَفَ»: مهربانتر / «لا صديق»: «لا»ی نفی جنس) هیچ دوستی (رفیقی) نیست (رد گزینه های ۲ و ۴) / «أَوْثَقَ»: مطمئن تر (رد گزینه ۲) / «من العائلة»: از خانواده (رد گزینه ۲)

نکات مهم درسی:

۱- در ترجمه «لا»ی نفی جنس از «هیچ ... نیست (وجود ندارد)» استفاده می شود.

۲- اسم «لا»ی نفی جنس همواره به صورت نکره ترجمه می شود.

(ترجمه)

۱۹۴- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

ترجمه درست عبارت: گویی (انگار) تو در فروش آن ماشین مردّد هستی.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: کلمه «إنما» به صورت «فقط، تنها» ترجمه می گردد و جزء حروف مشبّهة بالفعل نیست.

گزینه «۲»: حرف «أَنْ» از حروف مشبّهة بالفعل و به معنای «که» است.

گزینه «۴»: در این گزینه هم لای نفی جنس (لا معین) داریم که به درستی ترجمه شده است. در اینجا، چون حرف جر «ل» به معنای مالکیت آمده است، می توانیم عبارت را به صورت «هیچ یاریگری ندارد» ترجمه کنیم.

(ترجمه)

۱۹۵- گزینه «ا»

(امسان کلاته عربی)

«امید است»: لعلّ (رد گزینه های ۲ و ۴) / «همکلاسی عزیزم»: (موصوف و صفت باید در جنس، مطابقت داشته باشند) زمیلی عزیز، زمیلتی العزیزه (رد گزینه ۴) / «بتواند»: (فعل مضارع است) يقدر (رد گزینه های ۳ و ۴) / «در امتحانات پایان سال تحصیلی»: فی إمتحانات نهاية السنة الدراسية (رد گزینه های ۲ و ۳) / «موفق شود»: أَنْ ينجح (رد گزینه های ۲ و ۴؛ از نظر جنس، با کلمات قبلی جمله مطابقت ندارد).

(ترجمه)

۱۹۶- گزینه «۲»

(کتاب تاک - کنکور قاج از کشور تیرماه ۱۴۰۲ - نوبت دوم)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هیچ خیری در سخنی نیست، مگر اینکه همراه با عمل باشد!

منظور از عبارت صورت سؤال این است که کار و عمل، از حرف و گفتار مهم تر است. در گزینه های «۱»، «۳» و «۴» اهمیت کار نسبت به گفتار واضح است، اما گزینه «۲» مفهوم دیگری دارد، در این گزینه به طور کلی بر راست گفتن و درستکاری تأکید شده است.

(مفهوم)

۱۹۷- گزینه «۲»

(امسان کلاته عربی)

با توجه به «أكثر الناس» نیاز به فعل جمع مذکر غایب داریم، همچنین با توجه به معنای جمله، فعل موردنظر باید منفی باشد، بنابراین «لا یشکرون» صحیح است.

دقت کنید در آیه، معنای دستوری وجود ندارد، بنابراین فعل نهی گزینه‌های «۳ و ۴» مناسب نیستند.

(قواعد فعل)

۱۹۸- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

«تَلَمَّوا» از باب تفعّل و امر مخاطب است و مصدر آن «تَعَلَّمَ» است، نه «تعلیم».

توجه: وزن‌های ماضی، مضارع، امر و مصدر دو باب «تَفَعَّل» و «تَفَعَّل» را به خاطر بسپارید.

(قواعد فعل)

۱۹۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

أمرؤا: فعل ماضی مجهول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تُفَرِّزُ و يَلْعَقُ: مضارع معلوم است.

گزینه «۲»: تَتَحَرَّكُ و تُعَوِّضُ: مضارع معلوم است.

گزینه «۴»: أَفْتَشُ، يُنَبِّه و يُرْشِدُ: مضارع معلوم هستند.

توجه: فعل ماضی اگر با حرکت (ـُ) شروع شود، عموماً مجهول است.

(فعل مجهول)

۲۰۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چهل و پنج منهای سیزده مساوی است با سی و دو: «إِثْنَيْنِ و ثلاثين» صحیح است.

گزینه «۲»: هشتاد تقسیم بر چهار مساوی است با بیست: «عشرین» صحیح است.

گزینه «۳»: دوازده ضرب در پنج مساوی است با شصت: «ستین» صحیح است.

(عدد)

تاریخ (۲)

۲۰۱- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

از پیامدهای حکومت علی بن عیسی بر خراسان، شورش رافع بن لیث بود. با آغاز قیام رافع بن لیث، مخالفان خلیفه در ماوراءالنهر به وی پیوستند. این جنبش با مرگ هارون هم خاموش نشد و تا زمان مأمون ادامه یافت.

(تاریخ (۲)، امام رضا (ع)، صفحه ۲۹)

۲۰۲- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

خطر واقفیه برای جریان شیعه بسیار جدی بود. علت این امر در ویژگی‌هایی بود که سران این فرقه داشتند. برخی از سران واقفیه از وکیلان امام کاظم (ع) بودند. شیعیان به آنان اعتماد داشتند و اموال زیادی به ایشان سپرده بودند تا به دست امام (ع) برسانند. این عده با شنیدن خبر رحلت امام کاظم (ع)، درگذشت حضرت را انکار و از تحویل اموال به امام رضا (ع) سر باز زدند.

(تاریخ (۲)، امام رضا (ع)، صفحه ۳۴)

۲۰۳- گزینه «۱»

(علی‌مفهر کرمی)

یحیی بن اکثم، قاضی‌القضات شهر بغداد در زمان مأمون خلیفه عباسی بود که به دستور خلیفه در جلسه‌ای با امام جواد (ع) مناظره علمی داشت.

(تاریخ (۲)، امام جواد (ع)، صفحه ۴۲)

۲۰۴- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

متوکل در هنگام دعوت امام هادی (ع) برای اقامت در سامرا، همراه نامه، فردی به نام یحیی بن هرثمه را به مدینه فرستاد. امام هادی (ع) که چاره‌ای جز ترک شهر مدینه نداشت، به همراه فرزند خردسالش امام حسن عسکری (ع) و دیگر اعضای خانواده مدینه را به قصد اقامت اجباری در سامرا ترک کرد. یحیی رفتار محترمانه‌ای با امام داشت. ملاقات نزدیک با امام و کرامت‌هایی که در طول مسیر از ایشان دید، موجب شد تا وی مجذوب شخصیت حضرت شود.

(تاریخ (۲)، امام هادی (ع)، صفحه ۳۸)

۲۰۵- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

علت گسترده شدن شبکه وکالت در دوره امام هادی (ع)، محدودیت و کنترل شدید ایشان بود.

(تاریخ (۲)، امام هادی (ع)، صفحه ۵۰)

تاریخ (۱)

۲۰۶- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

مهم‌ترین محورهای پیمان عمومی مدینه بدین قرار است:

۱- تشکیل جامعه‌ای متشکل از مسلمانان و یهودیان مدینه

۲- آزادی مسلمانان و یهودیان مدینه در پیروی و عمل بر اساس دین خود

۳- حاکمیت عدالت، در برخورد با تجاوز افراد نسبت به هم

۴- دفاع مشترک مسلمانان و یهودیان از مدینه

۵- مقدس بودن شهر مدینه و حرمت خونریزی در آن

۶- مرجعیت پیامبر (ص) برای داوری و رفع هرگونه اختلاف در مدینه

(تاریخ (۱)، پیامبر در مدینه، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۲۰۷- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

مشرکان مکه به اصرار ابوجهل، با سپاهی هزار نفری به سوی منطقه بدر

حرکت کردند و در برابر سپاه اسلام قرار گرفتند. رسول خدا (ص) تأکید بر

عدم آغاز جنگ داشت؛ اما با اصرار مشرکان، جنگ آغاز شد و در نهایت

مشرکان با دادن ۱۴۰ کشته و اسیر، شکست خوردند.

(تاریخ (۱)، پیامبر در مدینه، صفحه ۵۲)

۲۰۸- گزینه «۳»

(علی محمد کریمی)

پیمان صلح حدیبیه مشتمل بر این مواد بود:

۱- متارکه جنگ بین طرفین به مدت ده سال؛

۲- تأمین امنیت جان و مال تجار مسلمان و مشرک؛

۳- آزادی قبایل در هم‌پیمانی با مسلمانان یا مشرکان؛

۴- الزام مسلمانان به بازگرداندن مسلمانان قریش که به مدینه بیایند و عدم

الزام قریش به چنین تعهدی در برابر مسلمانان؛

۵- آزادی پیروی از اسلام در مکه؛

۶- انجام عمره توسط مسلمانان از سال آینده به مدت سه روز.

(تاریخ (۱)، پیامبر در مدینه، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۰۹- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در درگیری میان دو سپاه که در منطقه مته رخ داد، جعفر بن ابی طالب و

زید بن حارثه و عبدالله بن رواحه که فرماندهی را به ترتیب عهده‌دار شدند، به

شهادت رسیدند.

(تاریخ (۱)، پیامبر در مدینه، صفحه ۶۲)

۲۱۰- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

تأکید بر رعایت حقوق شهروندان در برابر حاکمان، از دستاوردهای دوره

رسالت رسول خدا (ص) در بُعد حکومتی است.

(تاریخ (۱)، پیامبر در مدینه، صفحه ۷۰)

.....

.....

.....

.....